

RAPORT

zrównoważonego
rozwoju
2019/20

Innowacje chroniące środowisko
Odpady | Woda Energia | Baterie

Paweł Augustyn
Prezes Zarządu

Dorota Włoch
Członek Zarządu

Konrad Pyrz
Członek Zarządu

Szanowni Państwo,

Oddajemy w Państwa ręce **pierwszy Raport Zrównoważonego Rozwoju ENERIS Surowce**, dokument, który na ponad 100 stronach prezentuje sposób, w jaki postrzegamy naszą rolę w obszarze środowiskowym, współpracę z klientami, pracownikami i społecznościami lokalnymi. Wzorując się na najlepszych praktykach raportowania społecznego prezentujemy Państwu przegląd naszych dotychczasowych działań i inicjatyw na rzecz **gospodarki w obiegu zamkniętym w całym łańcuchu wartości**, od zbiórki odpadów, poprzez ich zagospodarowanie w sortowniach, instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania, bezpieczne

składowanie aż po wykorzystywanie potencjału tkwiącego w zużytych bateriach i akumulatorach przenośnych czy odpadach, w tym niebezpiecznych.

Naszym celem jest wiarygodne i transparentne przedstawienie działalności ENERIS, realizującej prostą i jednocześnie niezmiernie wymagającą wizję: czysta ziemia, woda, powietrze.

Ochrona środowiska jest głęboko wpisana w DNA firmy, podobnie jak **dostarczanie kompleksowych rozwiązań** zagospodarowywania wszystkich frakcji odpadów dla naszych klientów: komunalnych i przemysłowych. Chcemy **tworzyć unikalną wartość** jaką jest silny,

zgrany zespół, w którym każdy ma równe możliwości awansu i samorealizacji. W końcu, codzienną współpracą z partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi, instytucjami, placówkami edukacyjnymi chcemy **budować trwałe partnerstwa** odciskające pozytywny ślad w mentalności i codziennych nawykach mieszkańców.

Raport powstał dzięki zaangażowaniu wielu pracowników, partnerów biznesowych i samorządowych, współpracujących z nami podmiotów społecznych, którym pragniemy gorąco podziękować.

W szczególny sposób, dziękujemy za to pracownikom firmy, których niejednokrotnie

musieliśmy odrywać od codziennych obowiązków zbierając dane do publikacji. Dziękujemy osobom odpowiedzialnym za poszczególne obszary działania za ich gruntowną wiedzę i dobre praktyki opisywane w raporcie (w kolejności alfabetycznej): Tomaszowi Bielańskiemu, Michałowi Bogackiemu, Patrykowi Kot, Maciejowi Maciejewskiemu, Tomaszowi Nowickiemu, Małgorzacie Leszczyk, Ilonie Stanisławskiej, Jackowi Uczkiewiczowi, Arturowi Wołowskiemu, Marcinowi Zarębskiemu. Podziękowania kierujemy także na ręce zespołu graficznego dla Kamila Króla i Rafała Strachoty oraz koordynującej pracę nad raportem Magdaleny Sułek-Domańskiej.

Spis treści

Jesteśmy firmą z misją! 6

Wywiad z
Przewodniczącym
Rady Nadzorczej
ENERIS Surowce

6

**Kontekst
naszej działalności**

9

**Dobrze zorganizowana
zbiórka odpadów** 11

**Nowoczesne sortowanie,
przetwarzanie i składowanie** 13

**Recykling baterii
i akumulatorów przenośnych** 15

**Unieszkodliwianie
odpadów niebezpiecznych** 17

O firmie

Kim jesteśmy	21
ENERIS Surowce	22
W liczbach	23
Podejście do zarządzania	24
Zarząd ENERIS Surowce S.A.	24
Zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskiem	25
Model biznesowy	26
Cele zrównoważonego rozwoju ONZ	27
Zakres działalności	28
Lokalizacje	29
Interesariusze	30
Kalendarium	32
Partnerstwa	34
Nagrody i wyróżnienia	36

20 Chronimy środowisko

Globalne wyzwania	41
Odpowiedź ENERIS na wyzwania środowiskowe	42
Efektywna zbiórka	44
Skuteczne sortowanie	46
Efektywne zagospodarowanie	48
Bezpieczne składowanie	50
Baterie i akumulatory – wykorzystujemy potencjał	52
Odpady niebezpieczne z nami bezpieczne	54
Promujemy oszczędność zasobów	56
Innowacje dla środowiska	58
Co produkujemy z odpadów	58
Innowacyjny kompostownik solarny	59
Wspieramy bioróżnorodność	60
Edukacja proekologiczna	61

40 Dostarczamy kompleksowe rozwiązania

Nasi klienci	65
Rozwiązania dla samorządów i mieszkańców	66
Rozwiązania dla klientów przemysłowych	68
Wspólny cel: recykling	70
Rola eksperta	70
Inicjatywy z myślą o klientach	72
Wyzwania dla naszej branży	73
Nasze plany	74
Dostępni dla wszystkich	75
Niezawodni w obliczu pandemii	78
Interweniujemy w sytuacjach kryzysowych	79
Wspólne działania w odpowiedzi na wyzwania zrównoważonego rozwoju	80
Koalicja 5 frakcji	80
Dbamy o bezpieczeństwo	82
Wspieramy zarządzających nieruchomościami	83

64 Tworzymy unikalną wartość

Zespół ENERIS	87
Poznaj nasz zespół	88
Kultura organizacyjna	90
Rozwój i edukacja	92
Bezpieczne warunki zatrudnienia	94
Bezpieczeństwo i zdrowie naszych pracowników	94
Świadomość zasad bezpieczeństwa	96
Koalicja BHP	98
Ambasadorzy ochrony środowiska	100
Komunikacja i zaangażowanie pracowników	102

86 Budujemy trwałe partnerstwa

Priorytety działań społecznych	109
Edukacja ekologiczna na pierwszym planie	110
Czym skorupka za młodu... czyli edukacja w przedszkolach	112
Gry planszowe, ekolekcje i wyzwania dla dzieci i młodzieży	113
Na kształtowanie dobrych nawyków nigdy nie jest za późno	115
Edukacja w terenie	116
Współpraca dla środowiska	118
Kreatywnie i ekologicznie	118
Siła lokalnych społeczności	121

O raporcie 126

Tabele zawarte w raporcie	127
Wskaźniki GRI Standards ujęte w raporcie	128

Jesteśmy firmą z misją!

Wywiad z Przewodniczącym Rady Nadzorczej ENERIS Surowce

Zakładając firmę ENERIS miał Pan pewne cele, a przejmując w 2015 roku Veolia Usługi dla Środowiska, konkretne plany dotyczące skali i tempa jej rozwoju. Dziś ENERIS to silna i rozpoznawalna marka, liczący się gracz na rynku zrównoważonej gospodarki odpadami w Polsce.

ENERIS od początku jest firmą, której przyświeca jasna idea. Otóż misją ENERIS Surowce jest maksymalny odzysk surowcowy i energetyczny, odzysk i waloryzacja surowców. W praktyce oznacza to wydłużenie łańcucha wartości, coraz efektywniejsze wykorzystanie zasobów, które są w odpadach.

Nasza wizja to czysta woda, ziemia i powietrze. Mamy proste, skromne, ale wymagające zadanie: chcemy po prostu żeby było czysto! To sedno tego, czym się zajmujemy. Firma, która ma misję ma też mocny kręgosłup. Zarabia, bo daje lepszą usługę, a zyski reinwestuje dalej.

Pana firma specjalizuje się w temacie, który wydaje się być coraz większym wyzwaniem dla społeczeństwa.

Jakie były główne przyczyny Pana decyzji o inwestowaniu właśnie w branżę gospodarki odpadami?

Od dawna uważałem, że największymi wyzwaniami XXI wieku są zdrowie i ochrona środowiska. Te założenia nie straciły na ważności, a wręcz patrząc na dzisiejszą sytuację, nabrały jeszcze silniejszego znaczenia.

Ochrona środowiska to dla mnie czysta energetyka, ochrona zasobów wodnych i odzysk surowców. Taki sposób myślenia towarzyszy mi niezmiennie od prawie 20 lat, a wdrożenie tych idei w życie zależy od aktualnych możliwości i kontekstu. W Polsce było i jest szczególnie dużo do zrobienia. Chciałbym, żebyśmy nie tylko nadgonili stracony czas, ale poszli dalej i w wielu aspektach byli w Europie liderem.

Jak ocenia Pan obecną kondycję i najbliższą przyszłość w podejściu do tematu gospodarki odpadami w Polsce?

Z jednej strony widzimy silnie i kierunkowo zmieniające się prawodawstwo, rosnące poziomy odzysku i wymagania dotyczące czystości powietrza, redukcji emisji. Zdecydowanie zmieniła się też świadomość społeczna, młode pokolenie jest dużo bardziej zaangażowane w ochronę środowiska, zbiórka selektywna jest dla większości osób oczywistością, przyjmują większą odpowiedzialność za to, co się dzieje z odpadami.

Z drugiej strony, niestety w ciągu ostatnich kilku lat zabrakło konkretnych innowacji i inwestycji czy to w odzysk termiczny czy to w technologii odzysku materiałowego, których rozwój nie nastąpił tak szybko, jak zmiany legislacyjne. Biorąc pod uwagę ryzyko finansowe i zmieniający się popyt na surowce wtórne branża jest dość ostrożna czy wręcz konserwatywna. To dla nas prawdziwe wyzwanie, by ten łańcuch wartości faktycznie wydłużyć.

W centrum modelu biznesowego ENERIS znajdują się bezsprzecznie kwestie ochrony środowiska. Co ponadto chciałby Pan, aby wyróżniało ENERIS i jej podejście do sposobu prowadzenia działalności biznesowej? Na co zwracają Państwo szczególną uwagę?

Mamy jasną misję, by zając się odpadami we wszystkich aspektach, od zbiórki do przetworzenia, od odpadów komunalnych do wszelkich przemysłowych i kopalnianych. Mamy być firmą, która może kompleksowo zając się każdym rodzajem odpadów, niezależnie od rodzaju i miejsca odbioru. Chcemy być przede wszystkim bardzo profesjonalni – jakość usług jest prawdziwą miarą naszej skuteczności i to ona zapewnia najlepszą relację jakość – cena. Lepiej nie powinno znaczyć drożej.

Dążymy do profesjonalizmu na każdym szczeblu. Na przykład: żeby być konkurencyjnym cenowo w obszarze zbiórki, trzeba mieć lepszą logistykę, tańsze, ale i bardziej ekologiczne samochody np. jeżdżące na gazie wytwarzanym z naszych odpadów. Samochody są obsługiwane przez bardzo zaangażowanych pracowników, potrafiących efektywnie i ekologicznie użytkować sprzęt. Same pojemniki na odpady powinny automatycznie sygnalizować przepełnienie przy określonym poziomie zapełnienia, w końcu przecież cyfryzacja nie jest dedykowana tylko firmom z branży kosmicznej, ale powinna wdrażać innowacje zaczynając od naszych pojemników na odpady i planowania tras. Krótko mówiąc dążymy, by na każdym szczeblu, na każdym stanowisku, sprawniej pracować, korzystać z efektywniejszych narzędzi, w tym z cyfryzacji.

Muszę w tym miejscu jasno powiedzieć, że w tym niezwykle trudnym 2020 roku nasza ekipa udowodniła swój profesjonalizm, zaangażowanie i odpowiedzialność.

To dla mnie najważniejsze elementy kultury organizacyjnej. Trzeba słuchać ludzi, ich pomysłów na rozwój miejsc pracy, doceniać

ich zaangażowanie i innowacyjny sposób myślenia. Naszym zadaniem jest danie pracownikom narzędzi i środków do wdrażania usprawnień na każdym szczeblu. Równocześnie musimy słuchać klientów i być bardzo wyczulonymi na potrzeby środowiska.

No i rozumieć oczekiwania zielonego ładu, który jest motorem ekonomii nie tylko w Polsce.

Jakie główne cele będzie realizowała ENERIS w ciągu najbliższych lat? Jakie ambicje chcą Państwo realizować?

Operujemy na rynku, który cały czas wymaga inwestycji, postępu i innowacji! Musimy ciągle szukać nowych rozwiązań, nowych technologii odzysku surowcowego i termicznego, nowych baz i pojazdów, metod planowania dróg, nowego finansowania, jeszcze sprawniejszej organizacji, nowych partnerów. To bezustanny, codzienny wysiłek na każdym szczeblu.

W stosunku do okresu, kiedy zaczynaliśmy w Polsce, rozszerzyliśmy naszą działalność o dwie bardzo ważne gałęzie, obok zbiórki, sortowania i składowania odpadów,

zajmujemy się także recyklingiem baterii oraz przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych i z pewnością nasze działania jeszcze mocniej rozwinie. Niewątpliwie ogromnym wyzwaniem jest dla całej branży podwyższenie poziomu odzysku, tranzycja energetyczna i inżynieria środowiskowa. To są branże, w których planujemy znaczne inwestycje.

Zapraszam do lektury Raportu Zrównoważonego Rozwoju ENERIS Surowce. Mam nadzieję, że będzie on dla Państwa ciekawą lekturą dostarczającą wiedzę na temat, firmy i wyników jej działalności.

Artur Dela

Przewodniczący RN i założyciel Grupy ENERIS

Kontekst naszej działalności

Każdego roku świat wytwarza ok. 2 mld ton odpadów stałych. Już za 30 lat można spodziewać się produkcji śmieci na poziomie 3,4 mld ton rocznie¹⁾. Unia Europejska odpowiada za ok. 12% światowej produkcji odpadów komunalnych²⁾. Całkowita ilość odpadów przypadająca na jednego mieszkańca UE to 5 ton w skali roku, a średnia roczna produkcja odpadów komunalnych to ok. 0,5 tony na Europejczyka. Każde gospodarstwo domowe na terenie Unii wytwarza zatem w ciągu tygodnia ponad 20 kg odpadów.

- ▶ **Przeciętny mieszkaniec** Polski wytworzył w 2018 roku 329 kg, a w 2019 r. 342 kg odpadów komunalnych. Prognozuje się, że do 2030 r. liczba ta będzie wzrastała do poziomu średniej EU – ok. 489 kg.
- ▶ **Zgodnie z wytycznymi** już w 2020 r. w Polsce 50% wytwarzanych odpadów komunalnych powinno być kierowanych do recyklingu, natomiast w 2035 r. poziom ten wzrośnie do 65%.
- ▶ **42% odpadów** komunalnych wyprodukowanych w Polsce w 2018 r. poddano składowaniu. Według celów UE udział składowania do 2035 r. powinien spaść poniżej 10%.

¹ Źródło: Raport Banku Światowego „What a Waste 2.0: A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050”

² Źródło: Raport Polskiego Instytutu Ekonomicznego pt. „Czy zaleją nas śmieci?”

Wyzwanie: tempo i skala zmian legislacyjnych

Ostatnie lata przynoszą szereg zasadniczych zmian w prawie odpadowym, zaczynając od wyznaczenia długoterminowych środowiskowych celów europejskich tj. Europejski Zielony Ład (2019) i Europejska Strategia Przemysłowa (2020). UE dąży do zwiększenia do 2035 r. skali recyklingu odpadów komunalnych do poziomu 65%, a odpadów opakowaniowych do 70%. Wyzwaniem jest też legislacja krajowa, zarówno pod kątem liczby rządzących gospodarką odpadami ustaw i rozporządzeń, jak i tempa i częstotliwości zmian.

Wyzwanie: postawy społeczne

- ▶ **Co trzeci Polak** nie segreguje odpadów, a 1/3 Polaków uważa, że za nadmiar śmieci odpowiadają głównie konsumenci.³⁾
- ▶ **Tylko 41%** Polaków uważa, że dobrze zna zasady segregowania.³⁾ Ponad 40% badanych w 2019 r. nie wiedziało, że plastik powinien trafiać do żółtego kosza, a 37% nie segregowała odpadów, ponieważ ich zdaniem są one mieszane w śmieciarce.⁴⁾
- ▶ **Nawet 30%**⁵⁾ wolumenu odpadów znajduje się w szarej strefie gospodarki odpadami.

³ Źródło: Raport z badania Konsumenci a gospodarka obiegu zamkniętego.

⁴ Źródło: Badanie przeprowadzone w 2019 roku na zlecenie marki Żywiec Zdrój.

⁵ Instytut Jagielloński 2020r.

” *Jako organizacja jesteśmy częścią wielkiego systemu gospodarczego. Od naszej sprawności organizacyjnej i technologicznej zależy jakość życia mieszkańców oraz komfort pracy przedsiębiorstw. Sprzątanie, zagospodarowanie odpadów jest naszym zawodem, dostarczanie najlepszych usług jest naszą powinnością. To jak pracujemy jest mocno uwarunkowane kontekstem naszej działalności, na który składają się przede wszystkim regulacje prawne, wyzwania stawiane przez UE, prawo krajowe, lokalne, oczekiwania różnych stron zainteresowanych, ale także konieczność zmagania się z nieuczciwymi praktykami i szarą strefą w gospodarce odpadami. Szczególnie jesteśmy wrażliwi na oczekiwania stawiane przez lokalne społeczności – to przecież tam kumuluje się głównie nasza praca. Największymi wyzwaniami są te stawiane przez regulacje prawne. Ciągłe dostosowanie, zdolność do adaptacji i spełniania oczekiwań klienta jest dla nas najważniejsze oczywiście w równowadze z biznesem i ideą ochrony środowiska.* ”

Paweł Augustyn
Prezes Zarządu ENERIS Surowce S.A.

PADY

PP 0923M

eneris
source

ALIVATER PILA

przeno odpadka odpadku

VIVERRI

Dobrze zorganizowana zbiórka odpadów

Odpowiedzią na globalny problem marnowania surowców i rosnącego zanieczyszczenia środowiska jest gospodarka o obiegu zamkniętym. Zbiórka odpadów, którą zajmuje się ENERIS, jest pierwszym krokiem, kiedy to odpady stają się dla społeczeństwa źródłem surowców, a nie kłopotem.

- ▶ **Nasza nowoczesna flota** liczy 332 wyspecjalizowane pojazdy, w tym 175 pojazdów bezpylnych (śmieciarek) i 51 aut przewożących kontenery.
- ▶ **Auta ENERIS Surowce** odbierając rocznie 360 tys. ton odpadów komunalnych przejeżdżają ok. 5,5 mln km.
- ▶ **W ramach trwających umów** rocznie dostarczamy klientom 11,5 mln sztuk worków, w tym 4,3 mln do zbiórki selektywnej.
- ▶ **Nasze pojemniki i punkty selektywnej zbiórki odpadów** są oznakowane w sposób ułatwiający sortowanie i przyjazny dla wszystkich grup społecznych.

ENERIS Surowce obsługuje gminy w województwach: pomorskim, wielkopolskim, mazowieckim, lubuskim, dolnośląskim, opolskim, śląskim, świętokrzyskim, łódzkim – to obszar około 9,5 tys. km².

Odpady komunalne

Od mieszkańców oraz z nieruchomości niezamieszkałych odbieramy odpady:

- **zmieszane**,
- **segregowane:** tworzywa sztuczne, metal, papier, szkło,
- **biodegradowalne**,
- **wielkogabarytowe**,
- **elektroodpady**,
- **problemowe** (np. opony, przeterminowane leki, odpady remontowo-budowlane).

830 tys.
mieszkańców korzysta z efektów naszej pracy

360 tys. ton
opadów komunalnych rocznie zbieramy od mieszkańców

270 tys. ton
odpadów rocznie przekazuje w nasze ręce przemysł

Odpady przemysłowe i niebezpieczne, w tym medyczne

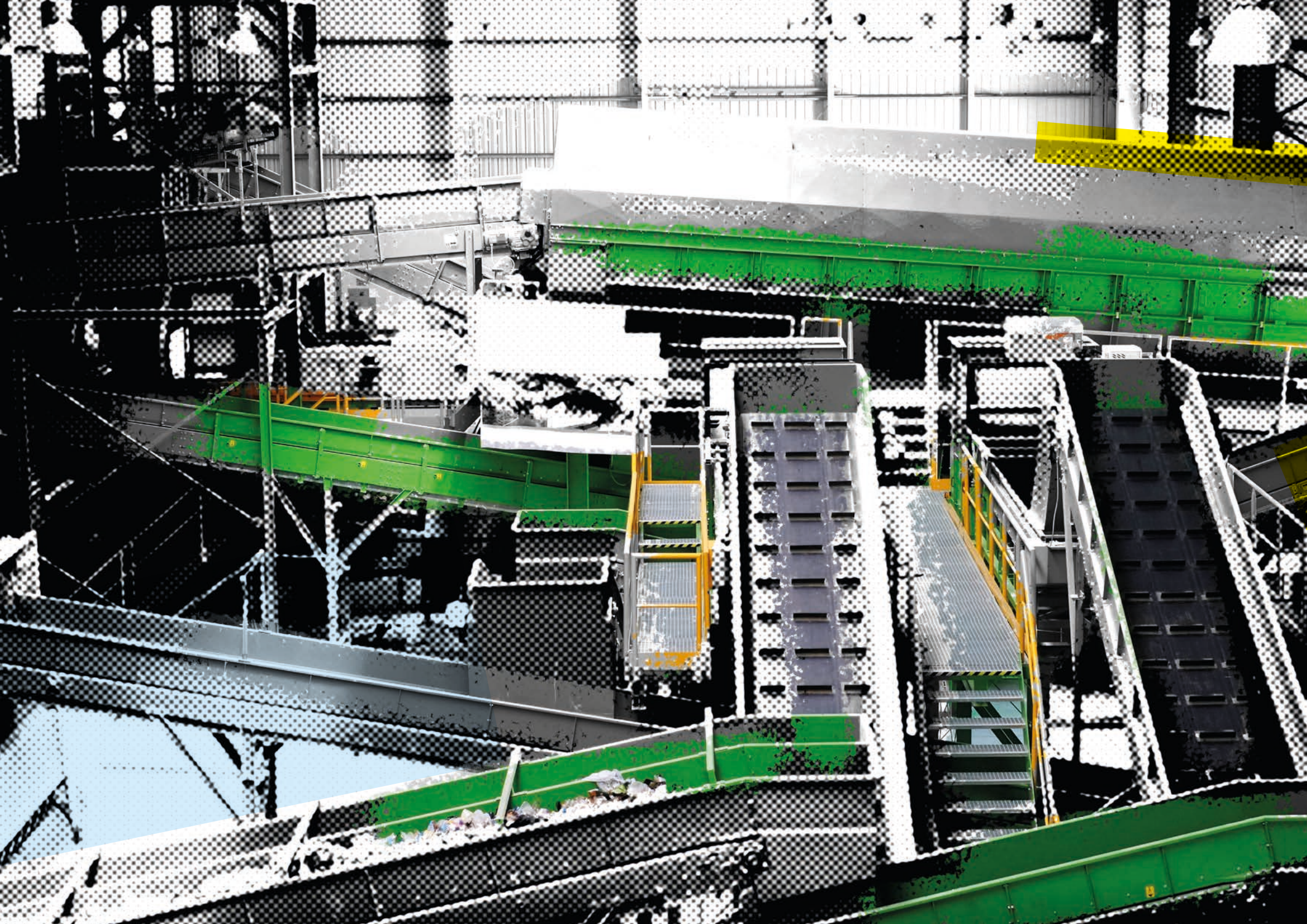
W ramach współpracy z partnerami biznesowymi i przemysłowymi:

- **zbieramy** i zagospodarowujemy odpady przemysłowe,
- **oferujemy** outsourcing usług i sprzętu,
- **prowadzimy** obrót surowcami wtórnymi.

” Rok 2020 był szczególnie jeśli chodzi o gospodarkę odpadami w gminach. Nastąpiło wiele zmian formalno-prawnych w stosunku do sytuacji, jaką znaleźliśmy z lat 2013-2018, czyli okresu początku „rewolucji odpadowej”. Zmiana ta przyczyniła się do poprawy jakości segregacji w gminach. Pracujemy nad tym, aby czynniki takie jak wiedza i doświadczenie w zakresie transparentności zbiórki odpadów oraz możliwość przekazania danych w czasie rzeczywistym, zostały ważnymi elementami kryteriów oceny oferty przez klienta. ENERIS Surowce spełnia wszystkie te wymogi. ”

Maciej Maciejewski
Dyrektor ds. Kontraktów Publicznych
ENERIS Surowce S.A.

Nowoczesne sortowanie, przetwarzanie i składowanie

W Balinie, Jaroszewie i Kłodzie prowadzimy instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (tzw. instalacje MBP) oraz składowiska, które mają status Instalacji Komunalnych (IK).

Posiadamy też sortownie, w których sortujemy i doczyszczamy odpady surowcowe pozyskiwane w systemie selektywnej zbiórki od mieszkańców oraz odpady surowcowe od przedsiębiorców.

W naszych instalacjach **odzyskujemy cenne surowce** takie jak metal, plastik, szkło, papier. Produkcujemy też **paliwo alternatywne RDF¹⁾** z odpadów, które nie mogą być poddane dalszemu recyklingowi ze względu na niską wartość materiałową. RDF jest surowcem energetycznym dla cementowni, elektrowni i elektrociepłowni.

W naszym zakładzie w Balinie z selektywnie zbieranych odpadów zielonych produkujemy nawóz organiczny, oraz organiczny środek poprawiający właściwości gleby – produkty na które otrzymaliśmy decyzje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

3 instalacje
mechaniczno-biologicznego przetwarzania

342 tys. ton
zdolności przerobowych mają instalacje MBP zgodnie z WPGO

7 mln m³
łącznej pojemności składowisk

bezpieczne
składowanie odpadów przemysłowych i komunalnych

” Instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przyczyniają się do ochrony środowiska w naszym kraju, w tym do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Stosowana przez nas technologia pozwala na redukcję odpadów trafiających na składowisko oraz na zwiększenie poziomów odzysku surowców wtórnych i energetyczne wykorzystanie frakcji kalorycznej jako paliwa alternatywnego dla cementowni. ”

Michał Bogacki
Członek Zarządu
Zakład Gospodarki Odpadami
Komunalnymi Sp. z o.o. w Balinie

¹ RDF (z ang. Refuse Derived Fuel) – paliwo alternatywne powstające w wyniku wysortowania oraz odpowiedniego przygotowania frakcji odpadów charakteryzujących się wysoką wartością opalową

Recykling baterii i akumulatorów przenośnych

Nieodpowiednie postępowanie ze użytymi bateriami i akumulatorami to zagrożenie dla środowiska. Ich skuteczny recykling jest za to źródłem cennych surowców. Dlatego zainwestowaliśmy w nowoczesną instalację recyklingu baterii i akumulatorów. Oferujemy skuteczne i sprzyjające środowisku rozwiązania.

- ▶ **Zbiórka** wszystkich typów baterii i akumulatorów chemicznych.
- ▶ **Recykling** baterii cynkowych.
- ▶ **Sortowanie** baterii i akumulatorów na poszczególne typy chemiczne.
- ▶ **Obrót** odzyskanymi surowcami.

Przetwarzanie zużytych baterii i akumulatorów ma miejsce w zakładzie ENERIS Recupyl w Stanowicach pod Gorzowem Wielkopolskim.

Nasze wyniki za 2020 r.

ENERIS Recupyl jest jednym z czołowych recyklerów baterii w Europie. Z każdym rokiem ilość przetwarzanych baterii i akumulatorów rośnie.

Gdyby ułożyć jedna za drugą baterie poddane przez nas w ciągu jednego roku recyklingowi, okrążyłyby one Polskę aż 2,5 razy!

3 150 ton

przetworzonych
baterii i akumulatorów

500 ton

odzyskanej stali

70 ton

odzyskanego mosiądzu i cynku

1 900 ton

czarnej masy przekazanej
do recyklingu

„Nie ulega wątpliwości, że zużyte baterie po zakończeniu użytkowania muszą zostać poddane recyklingowi. Jeśli bateria trafi do środowiska, zanieczyszcza toksycznymi substancjami (jak np. metale ciężkie) duże objętości gleby i wód. Drugim argumentem jest ponowne wykorzystanie surowców, w szczególności metali, których zaczyna brakować, a niekiedy ich wydobycie wiąże się z ciężką i niebezpieczną pracą. Odpowiedzialność za prawidłową zbiórkę i utylizację zużytych baterii i akumulatorów leży we wszystkich ogniwach łańcucha wartości, od producenta wprowadzającego je na rynek, poprzez użytkowników, organizacje odzysku, podmioty zbierające aż po sieć recyklerów. Budująca jest obserwacja wysokiej świadomości tego tematu wśród polskiego społeczeństwa, szczególnie najmłodszych.”

Małgorzata Leszczyk

Dyrektor ds. Operacyjnych

ENERIS Recupyl Sp. z o.o.,

Członek Zarządu

European Battery Recycling Association

Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych

Służymy społeczeństwu odbiorem i bezpiecznym zagospodarowywaniem odpadów z kategorii niebezpiecznych. Są to m.in. odpady medyczne, chemiczne i lakiernicze.

Realizujemy unieszkodliwianie z odzyskiem energii, co czyni te procesy bardziej ekologicznymi i przyjaznymi środowisku.

Wszystkie te działania odbywają się w zgodzie z najwyższymi standardami bezpieczeństwa i reżimu sanitarnego.

8 tys. ton
zutyliзовanych odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne

3 tys. ton
odpadów medycznych (z łącznej masy przetworzonych odpadów)

11 142 GJ
energii cieplnej wyprodukowanej w 2019r.

W czasach pandemii naszym najważniejszym zadaniem jest zapewnianie bezpieczeństwa sanitarnego poprzez właściwe postępowanie z odpadami medycznymi.

Zasady postępowania z odpadami pochodzącymi ze szpitali i laboratoriów zajmujących się pacjentami z COVID-19 są szczegółowo określone m.in. w dyrektywie 2008/98/WE w sprawie odpadów, a także w przepisach krajowych mających zastosowanie do tej kategorii odpadów zakaźnych. Postępowanie z tego typu odpadami musi być zgodne również z aktualnymi wytycznymi ECDC¹⁾ i krajowych organów ds. zdrowia.

Nasza instalacja znajduje się na liście Ministerstwa Klimatu jako jedna z czterech realizujących zadania unieszkodliwiania odpadów zakaźnych COVID-19. Obsługujemy około 30 szpitali oraz 500 jednostek opieki medycznej.

„Efektem działania ENERIS Proeco jest kierowanie strumienia odpadów niebezpiecznych, w tym wysoce zakaźnych, do unieszkodliwienia. Powoduje to z całą pewnością likwidację zagrożenia wynikającego z coraz większego występowania odpadów niebezpiecznych w naszym kraju. Ponadto nowoczesne procesy produkcji energii cieplnej z tego typu odpadów przyczyniają się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych związanych z konwencjonalnymi metodami pozyskiwania energii. ”

Artur Piotr Wołowski
Wiceprezes Zarządu i Dyrektor Naczelny
ENERIS Proeco Sp. z o.o.

¹ ECDC – Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób.

TERBER-
MATEC POLSK

eris
POLSKA

TERBER

Uwaga!
Nie pracować w
okolicy pracy kabiną

Uwaga!
Nie wchodzić pod
przebiegnięty kabiną

Uwaga!
Nie wchodzić
pod przebiegnięty kabiną

5

ERBE

RosRoca

1000000

FAYAT

5000000

O firmie

Kim jesteśmy	21
ENERIS Surowce	22
W liczbach	23
Podejście do zarządzania	24
Zarząd ENERIS Surowce S.A.	24
Zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskiem	25
Model biznesowy	26
Cele zrównoważonego rozwoju ONZ	27
Zakres działalności	28
Lokalizacje	29
Interesariusze	30
Kalendarium	32
Partnerstwa	34
Nagrody i wyróżnienia	36

Kim jesteśmy

GRUPA ENERIS

Grupa ENERIS, której trzon stanowią spółki działające pod marką ENERIS Surowce, to nowoczesna polska firma specjalizująca się w kompleksowej ochronie środowiska: zrównoważonej gospodarce odpadowej i surowcowej, wodno-ściekowej oraz energetyce odnawialnej. Jesteśmy zaufanym partnerem samorządów i przedsiębiorstw, którym oferujemy sprawdzone rozwiązania techniczne oraz atrakcyjne modele finansowania inwestycji.

Innowacje chroniące środowisko

Odpady | **Woda** **Surowce** | **Energia**

Wizja Grupy ENERIS

Czysta ziemia, woda i powietrze.

Misja Grupy ENERIS

Wiodąca polska firma oferująca kompleksowe usługi i infrastrukturę dla samorządów i biznesu w celu maksymalnego odzysku surowcowego i energetycznego odpadów.

ENERIS Surowce powstało w 2015 roku z myślą o ochronie środowiska jako odpowiedź na pilną potrzebę rozwoju i profesjonalizacji rozwiązań dających możliwość odpowiedzialnego zarządzania odpadami w Polsce.

ENERIS Surowce

Celem ENERIS Surowce jest dążenie do maksymalizacji odzysku: surowcowego i energetycznego z odpadów komunalnych oraz przemysłowych, a także ograniczenie składowania odpadów.

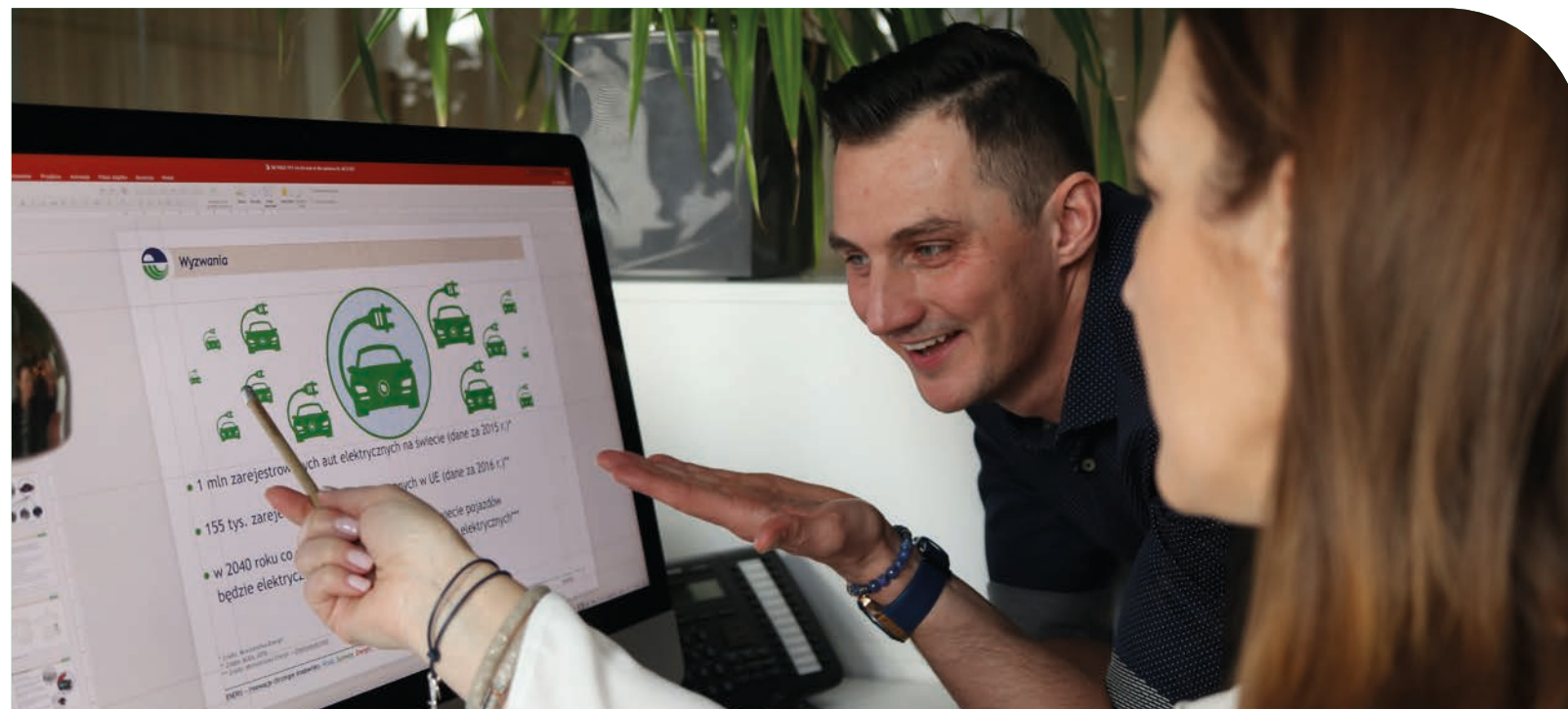
Kluczem do sukcesu w ochronie środowiska są współodpowiedzialność i działania na wielu płaszczyznach. Wierzymy w holistyczne podejście do ekologii.

Rozwijamy kompleksowy system usług i wdrażamy technologie, które dzięki efektowi synergii i naszej pełnej kontroli nad każdym etapem postępowania

z odpadami, wzmacniają efektywność działania.

Zwracamy szczególną uwagę na potrzebę profesjonalnego podejścia do postępowania z odpadami komunalnymi i przemysłowymi, w tym odpadami niebezpiecznymi i medycznymi, a także bateriami i akumulatorami. Inwestujemy w systemowe rozwiązania, które pozwalają firmom

i społecznościom na przejście w kierunku modelu gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Chcemy w ten sposób chronić bioróżnorodność, stan środowiska przyrodniczego, w tym wody i gleby, ograniczać negatywną ingerencję człowieka w krajobraz. Co ważne, dzięki naszej zrównoważonej i odpowiedzialnej działalności zmniejszamy emisję gazów cieplarnianych.

W liczbach

6 spółek

prężnie działających w 11 województwach i ponad 50 gminach

355 542 869 PLN

Przychody skonsolidowane GK ENERIS GRUPA za 2019 r.

10 225 292 PLN

Wartość odprowadzonego podatku CIT do budżetu w 2019 r.

1 008 pracowników

zatrudnionych na umowę o pracę, w tym 214 kobiet i 794 mężczyzn

830 tys.

mieszkańców korzysta z efektów naszej pracy

9,5 tys. km²

powierzchni obsługiwanych gmin

7 instalacji

do sortowania i doczyszczania odpadów surowcowych, przekazywanych do recyklingu

3 MBP

nowocześnie zarządzane instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów

3 składowiska

funkcjonujące w ramach instalacji komunalnych

360 tys. ton

odpadów komunalnych odbieranych rocznie

342 tys. ton

zdolności przerobowych instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania

4,5 tys. ton

odpadów surowcowych przekazanych do recyklingu średnio w skali miesiąca, ok. 53 tys. w ciągu roku

3,15 tys. ton

przetworzonych baterii i akumulatorów przenośnych

270 tys. ton

odpadów rocznie przekazuje w nasze ręce przemysł

8 tys. ton

zutyliзовanych odpadów niebezpiecznych, w tym 3 tys. ton medycznych

5,5 mln km

przejeżdżają rocznie nasze samochody odbierając odpady

4,3 mln sztuk

worków do selektywnej zbiórki odpadów rozdanych mieszkańcom

220 tys. sztuk

pojemników i kontenerów w dyspozycji

Podójście do zarządzania

Zarząd ENERIS Surowce S.A.

Paweł Augustyn

Prezes Zarządu
ENERIS Surowce S.A.

Odpowiada za przygotowanie i wdrażanie strategii ENERIS Surowce S.A. oraz za nadzór nad codzienną działalnością spółek w grupie kapitałowej.

Jego dotychczasowe doświadczenie obejmuje zarządzanie spółkami z branży chemicznej, nieruchomości i logistycznej.

Rozpoczął karierę w branży chemicznej jako członek Zarządu CIECH S.A. Przed dołączeniem do ENERIS Surowce S.A. był managerem w Restaura, Capital Park, PHN S.A.

Jest magistrem ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Dorota Włoch

Prezes Zarządu
ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o.,
Członek Zarządu ENERIS Surowce S.A.

Odpowiada za nadzór nad operacyjną działalnością spółek i oddziałów, opracowywanie i wdrażanie strategii łańcucha wartości w branży odpadów poprzez pozyskiwanie i rozbudowę wyspecjalizowanych instalacji przekształcania odpadów. Ponadto nadzoruje dział techniczny.

Zyskała doświadczenie na wyższych stanowiskach kierowniczych w spółkach takich jak KGHM Polska Miedź S.A., KGHM ZANAM, Legnicka Specjalna Strefa Przemysłowa, gdzie przeprowadziła szereg złożonych inwestycji.

Ukończyła studia na wydziale Geologii Uniwersytetu Wrocławskiego, zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Jest również absolwentką zarządzania przedsiębiorstwem w Polsko-Austriackiej Szkole Zarządzania.

Konrad Pyrz

Członek Zarządu
ENERIS Surowce S.A.

Od 1 lipca 2019 r. jest Członkiem Zarządu ENERIS Surowce S.A. i Dyrektorem Finansowym. Odpowiada za obszary finansów, informatyki, wywiadu biznesowego i działu energetyczne. Posiada ponad 20 lat doświadczenia zawodowego w zarządzaniu projektami funduszy private equity i venture capital w sektorze handlu detalicznego, eCommerce, eMobility i farmacji. W toku swojej kariery był Dyrektorem Finansowym w różnych spółkach tj. Grupa Morele, ABC Data, Degress Holding, Govex, ZPF Polpharma Lublin.

Uzyskał stopień magistra ekonometrii na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, ukończył również studia na Politechnice Warszawskiej i MBA w Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej. Ponadto posiada międzynarodowe kwalifikacje ACCA.

Zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskiem

Nasze działania opieramy na uznanych standardach

Aby móc w pełni kontrolować i rozwijać aspekty organizacyjne, środowiskowe oraz bezpieczeństwa pracy, wdrażamy i doskonalimy w ENERIS Surowce S.A. zintegrowane systemy zgodne z ISO 9001 oraz ISO 14001. Każdy z procesów w ENERIS jest zgodny z obowiązującymi procedurami oraz instrukcjami, ustalonymi na podstawie systemu zarządzania jakością i środowiskiem opartym na normach ISO.

W 2018 r. w ramach recertyfikacji poddaliśmy nasz system zarządzania w zakresie „Kompleksowego zagospodarowania odpadów”. Weryfikacji został poddany:

- **ISO 9001** system zarządzania jakością,
- **ISO 14001** system zarządzania środowiskowego.

Audyt dotyczył naszych spółek:

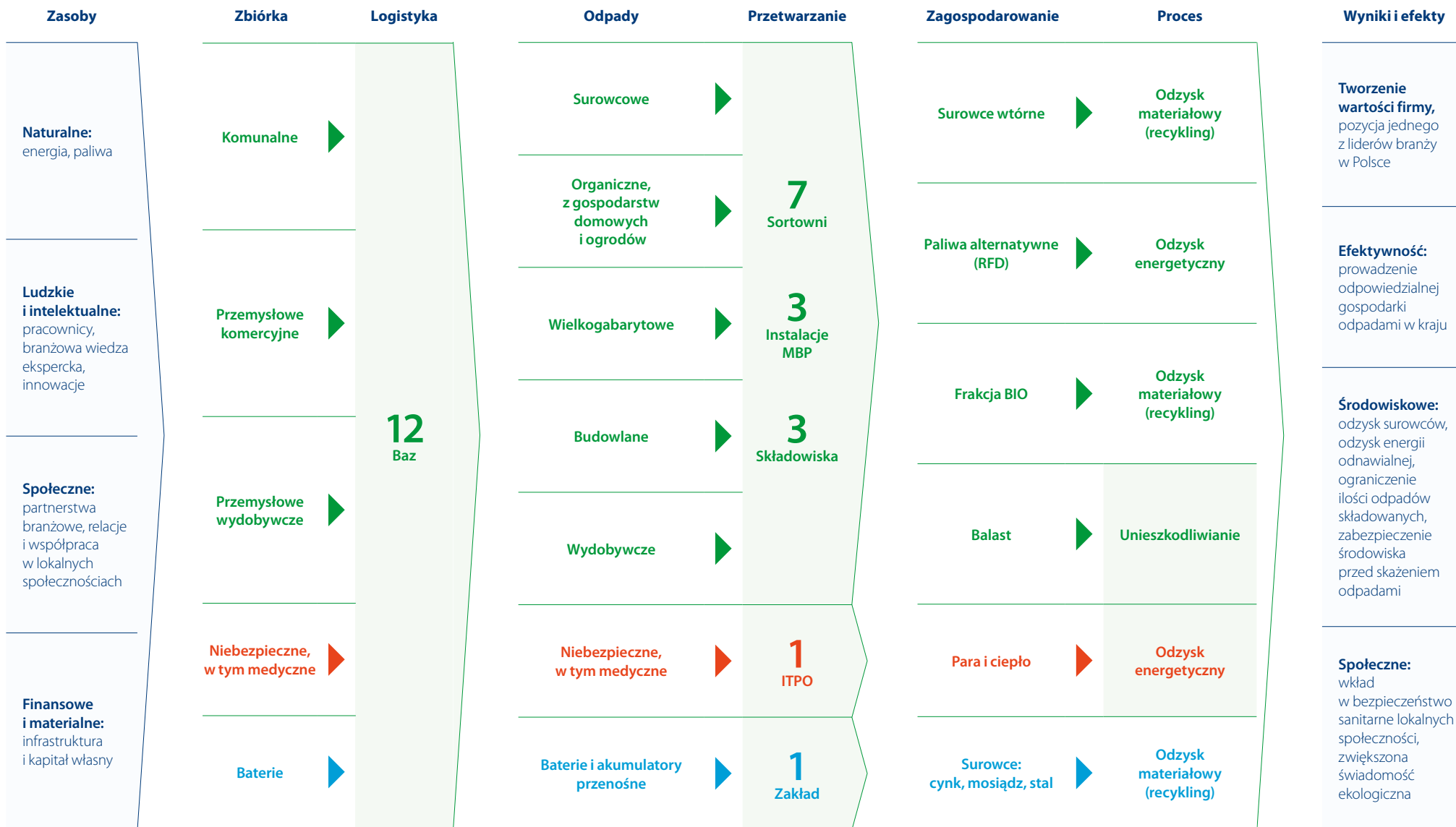
- ▶ **ENERIS Surowce S.A.** w lokalizacjach Kielce, Gorzów Wielkopolski, Wrocław, Tomaszów Mazowiecki;
- ▶ **ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o.** w lokalizacjach: Siemianowice Śląskie, Jarosów, Ruda Śląska, Zgierz;
- ▶ **Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o.** w Balinie;
- ▶ **Altwater Piła Sp. z o.o.** w Pile.

Audyty potwierdziły, że spółki te mogą kontynuować posługiwanie się certyfikatami ISO 9001:2015 oraz ISO 14001:2015.

Ponadto w latach 2012 i 2015 spółka **ENERIS Recupyl Sp. z o.o.** wdrożyła i certyfikowała systemy jakości według norm ISO 9001 i ISO 14001. Ostatni audyt sprawdzający miał miejsce we wrześniu 2020 roku.

Model biznesowy

Cele zrównoważonego rozwoju ONZ

” W centrum modelu biznesowego ENERIS znajdują się przede wszystkim wyzwania związane z ochroną środowiska, które podejmujemy uwzględniając potrzeby naszych klientów.

Naszym celem jest współtworzenie systemu gospodarki odpadami razem z naszymi kontrahentami oraz pracownikami, tak aby służył przede wszystkim ochronie środowiska, ale też pokazywał sens działań proekologicznych. Cały czas uświadamiamy społeczeństwo, że prawidłowe segregowanie odpadów zaczyna się w domu, pracy czy szkole i każdy ma realny wpływ oraz uczestniczy w tych działaniach. Dbalność o środowisko jest przejawem wysokiej kultury i świadomości ekologicznej, którą podkreślamy w relacjach z naszymi klientami.

Prowadzenie działalności zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju to jedyna droga do zmniejszenia długu ekologicznego wobec naszych dzieci i wnuków oraz zachowania dla nich środowiska naturalnego w stanie umożliwiającym godne życie.”

Paweł Augustyn
Prezes Zarządu ENERIS Surowce S.A.

Naszymi działaniami biznesowymi i inicjatywami społecznymi skupionymi wokół tematyki ochrony środowiska chcemy wносить pozytywny wkład w określone przez ONZ na lata 2015-2030 Globalne Cele Zrównoważonego Rozwoju.

- ▶ **Cel 7:** Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii w przystępnej cenie.
- ▶ **Cel 10:** Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami.
- ▶ **Cel 11:** Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu.
- ▶ **Cel 12:** Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji.
- ▶ **Cel 17:** Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

NA POZIOMIE PRAKTYCZNYM PRAGNIEMY REALIZOWAĆ JE POPRZEZ:

- ▶ **Budowanie** w Polsce czystej, przyjaznej środowisku infrastruktury energetycznej, w tym opartej na odnawialnych źródłach energii, jak również promocję najlepszych praktyk współpracy w tym zakresie (w tym klastrów energii) wśród samorządów i przedsiębiorców (zgodnie z wytycznymi Celu 7 – Czysta Energia).
- ▶ **Zapewnienie** równych szans dla osób z niepełnosprawnościami w obszarze recyklingu surowców wtórnych poprzez tworzenie dostępnych, inkluzywnych rozwiązań i promowanie odpowiedniej legislacji w tym zakresie (zgodnie z wytycznymi celu 10 – Redukcja nierówności).
- ▶ **Działania** na rzecz poprawy jakości powietrza, odpowiedzialnego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym niebezpiecznymi, promocję gospodarki o obiegu zamkniętym i odpowiedzialnej konsumpcji; poszukiwanie i wdrażanie sposobów ograniczania negatywnego oddziaływania miasta na środowisko, w tym zwiększania wydajności wykorzystania zasobów; szukanie i wdrażanie najlepszych rozwiązań technologicznych i form współpracy z samorządami i biznesem (zgodnie z wytycznymi Celu 11 – Zrównoważone miasta i społeczności i Celu 12 – Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja).
- ▶ **Budowanie** wielopłaszczyznowych i międzysektorowych działań na rzecz realizacji środowiskowych celów zrównoważonego rozwoju, zachęcających do dzielenia się wiedzą, kompetencjami, technologiami i zasobami dla osiągnięcia spójnej, powszechnej praktyki w obszarze gospodarki odpadowej i recyklingu, w szczególności poprzez działania realizowane przez Koalicję 5 frakcji (zgodnie z wytycznymi Celu 17 – partnerstwo dla celów).

Zakres działalności

Tabela 01. Spółki¹⁾ ujęte w raporcie

Spółka	Miejsce prowadzenia działalności:
ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o.	Jaroszów (Rusko)
	Zgierz
	Siemianowice Śląskie
	Wrocław
	Jaworzno
	Ruda Śląska
ENERIS Surowce S.A.	Warszawa
	Kielce
	Gorzów Wlkp.
	Międzyrzecz
	Tomaszów ul. Piaskowa
	Tomaszów ul. Majowa
	Rawa Mazowiecka
	Krapkowiec
	Kłodzko
	Świdnica
Skawina	
Altwater Piła Sp. z o.o.	Piła
	Kłoda
	Rusocin
ZGOK Balin Sp. z o.o.	Balin (Chrzanów)
ENERIS Proeco Sp. z o.o.	Bydgoszcz
ENERIS Recupyl Sp. z o.o.	Stanowice

„ENERIS Surowce to największa polska firma w branży komunalnej. Dzięki temu, że nasze spółki i oddziały rozmieszczone są na terenie całej Polski, budujemy bazę doświadczeń i najlepszych praktyk uwzględniających lokalne potrzeby oraz specyfikę klientów.

Jesteśmy firmą, która nie tylko na co dzień odbiera odpady czy zagospodarowuje je w naszych sortowniach, nowoczesnych Instalacjach Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania, spalarni odpadów niebezpiecznych czy na składowiskach. Wyróżnia nas to, że do gospodarki odpadami podchodzimy systemowo. Realizujemy inwestycje w nowoczesne pojazdy, pojemniki czy instalacje przetwarzające odpady, jednak żadna z nich nie będzie miała sensu bez zaangażowania i określenia wspólnego celu zarówno z klientami, jak i naszymi pracownikami.

W naszej codziennej działalności stawiamy na kompleksowość i jednocześnie elastyczność w podejściu do naszych kontrahentów, dla których tworzymy oferty szyte na miarę, niezależnie w której części Polski działają.

Dorota Włoch

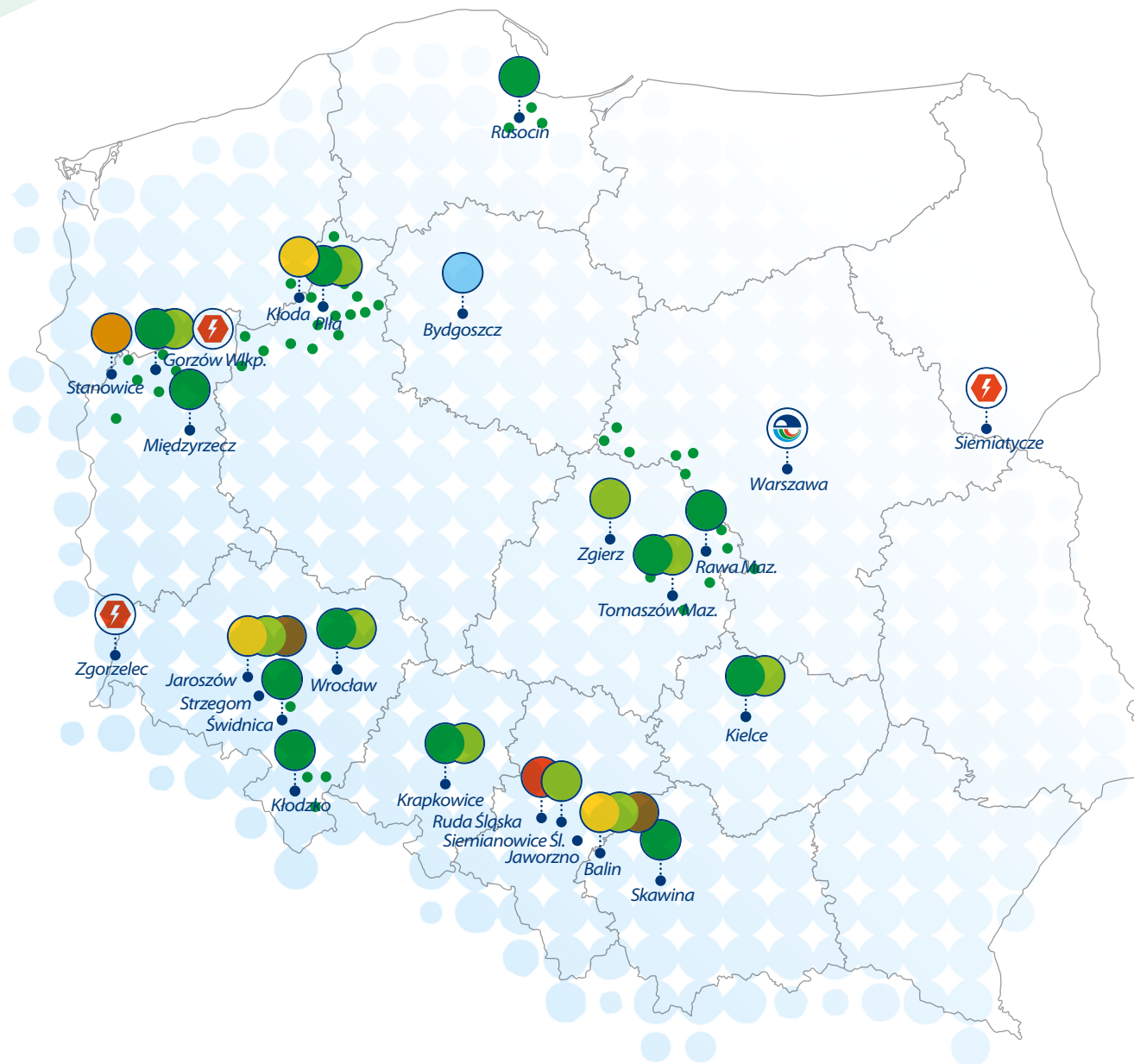
Członek Zarządu ENERIS Surowce S.A.

Tabela 02. Obszary działań spółek

Segmenty Rynku	Rodzaj prowadzonej działalności:
Usługi	Odbiór odpadów komunalnych
	Odbiór odpadów przemysłowych (komercyjnych i wydobywczych)
	Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
	Oczyszczanie letnie i zimowe
Gospodarka odpadami	Instalacje MBP – mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów
	Instalacje MBP – kompostowanie odpadów biodegradowalnych
	Sortownie odpadów surowcowych
	Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne
	Termiczne przekształcanie odpadów niebezpiecznych (włącznie z odpadami medycznymi)
Surowce	Odbiór i zagospodarowanie zużytych baterii i akumulatorów przenośnych
	Produkcja RDF
	Sprzedaż i pośrednictwo w gospodarowaniu odpadami

¹ Jedna spółka jest w likwidacji, dlatego też nie została ona uwzględniona w tym raporcie.

Lokalizacje

- Odbiór odpadów komunalnych i przemysłowych
- Recykling i odzysk odpadów
- Odzysk i unieszkodliwianie odpadów: MBP i składowisko
- Przetwarzanie baterii i akumulatorów przenośnych
- Odzysk i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
- Kogeneracja / W2E (w projektowaniu)
- Produkcja paliw alternatywnych
- Centrum Usług Wspólnych
- Członek klastra energii

Interesariusze

Jesteśmy przekonani, że realizacja ważnych celów środowiskowych, społecznych oraz biznesowych jest możliwa wyłącznie przy założeniu otwartości na współpracę z wieloma podmiotami i partnerami. Dążąc do trwałej pozytywnej zmiany w gospodarce odpadami, poszukujemy efektu synergii. Cienimy:

- ▶ **aktywny** dialog i uważne słuchanie,
- ▶ **merytoryczne** partnerstwa,
- ▶ **interdyscyplinarne** podejście,
- ▶ **wzajemną** wymianę cennej wiedzy oraz doświadczeń.

W relacjach z interesariuszami społecznymi wykorzystujemy różnorodne kanały i metody komunikacji. Stawiamy na bezpośredni kontakt w ramach rozmów indywidualnych, spotkań informacyjnych i konsultacyjnych, a przede wszystkim na współpracę w ramach wspólnych projektów. Chcemy działać razem na rzecz ważnych dla lokalnych społeczności – a także dla całej naszej branży – celów społecznych i środowiskowych.

Liczne przykłady partnerstw i inicjatyw społecznych, w których bierzemy udział, zostały szerzej opisane w rozdziale „Budujemy trwałe partnerstwa” na stronie 108.

Przykład: powołaliśmy do życia tzw. komisję społeczną, która działa przy Zakładzie Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Balinie. W jej ramach organizujemy regularne spotkania z władzami gminy Chrzanów oraz mieszkańcami społeczności lokalnej Balina – naszymi sąsiadami. Celem tej inicjatywy jest omawianie i wspólne wypracowywanie konkretnych rozwiązań służących budowie wzajemnych relacji. Omawiamy inwestycje w systemy antyodorowe i przyspieszające procesy kompostowania, współpracujemy na rzecz maksymalnie efektywnego monitorowania poziomu zapachów wynikających z funkcjonowania składowiska.

” To co wyróżnia ENERIS Surowce w branży odpadowej to z pewnością dbałość o budowanie łańcucha wartości, szczególnie w odniesieniu do środowiska naturalnego i środowiska pracy. Wierzymy, że pomysły, działania i projekty spółki przyczynią się do rozwoju branży i jej wizerunku, a dobre wzorce będą powielane i stale rozwijane.

Nieocenioną wartością podejmowanych przez ENERIS Surowce inicjatyw w zakresie budowania wizerunku branży jest to, że pozwalają one angażować środowisko przedsiębiorców i dają możliwość nie tylko dzielenia się dobrymi praktykami, ale także szansę na wypracowywanie dobrych rozwiązań w gronie fachowców i praktyków.”

Agnieszka Fiuk
Członek Rady Programowej
Związku Pracodawców
Gospodarki Odpadami

<p>▶ Regulatorzy – na poziomie krajowym i unijnym</p>	<p>▶ Pozostałe spółki Grupy ENERIS – które nie wchodzi w strukturę ENERIS Surowce S.A.</p>	<p>▶ Właściciel i inwestorzy</p>	<p>▶ Media – lokalne i ogólnopolskie, o tematyce ogólnej i branżowej</p>
<p>▶ Władze krajowe i lokalne oraz administracja</p>	<p>▶ Środowisko naturalne – jego stan teraz i w przyszłości</p>	<p>▶ Pracownicy – obecni, przyszli i dotychczasowi, związki zawodowe, rodziny pracowników</p>	<p>▶ Institucje kontrolne i certyfikujące – m.in. WIOŚ, PIP, firmy certyfikujące i ich audytorzy</p>
<p>▶ Uczelnie wyższe – w szczególności Uniwersytet Warszawski i Politechnika Warszawska; eksperci i praktycy środowiska akademickiego</p>	<p>▶ Klienci biznesowi i instytucjonalni – w tym przedsiębiorstwa, i samorządy</p>	<p>▶ Spółeczności lokalne – mieszkańcy gmin, miast i wsi, dla których świadczymy usługi i/lub których jesteśmy częścią</p>	<p>▶ Inicjatywy tematyczne stworzone przez nas (Koalicja 5 frakcji, Koalicja BHP) oraz te, do których jesteśmy zapraszani (np. Polski Pakt Plastikowy)</p>
<p>▶ Przedszkola, szkoły – adresaci i partnerzy naszych działań edukacji ekologicznej</p>	<p>▶ Organizacje społeczne – fundacje, stowarzyszenia, lokalni i ogólnopolscy aktywiści oraz liderzy opinii</p>	<p>▶ Organizacje branżowe i eksperckie – krajowe (PIGO, ZPGO, Rada Ripok) i zagraniczne (EBRA)</p>	<p>▶ Dostawcy – podmioty dostarczające usługi i produkty, z których korzystamy w naszej działalności</p>

” Na pierwszym miejscu w naszej działalności jest współpraca. Dotyczy to zarówno zespołowej pracy wewnątrz firmy pomiędzy pracownikami na różnych szczeblach, ale też działań na rzecz naszych klientów i społeczności lokalnych.

Chcemy być dobrym sąsiadem i jesteśmy aktywni w obszarze społecznym: od prowadzenia stałego dialogu z mieszkańcami gmin, w których są nasze instalacje, przez włączanie się w lokalne działania, aż po edukację i aktywizowanie społeczności lokalnych w różnym przedziale wiekowym.

Działamy także branżowo, nie tylko jako członkowie najważniejszych organizacji krajowych i zagranicznych, ale też inicjatorzy koalicji, które wychodzą naprzeciw najważniejszym problemom społecznym. ”

Konrad Pyrz
Członek Zarządu ENERIS Surowce S.A.

Kalendarium

2016

2017

STYCZEŃ 2015:

Grupa ENERIS zakupiła aktywa Veolia Usługi dla Środowiska i tworzy ENERIS Surowce – największą polską firmę gospodarki komunalnej.

MAJ 2015:

Uruchomiliśmy zakład mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) w Balinie (Małopolska).

LISTOPAD 2016:

Położyliśmy kamień węgielny pod budowę Mechaniczno-Biologicznej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Kłodzie (Wielkopolska).

GRUDZIEŃ 2016:

Uruchomiliśmy program „Segreguję – nie widzę przeszkód”. Już w marcu 2017 r. został nagrodzony w czasie kieleckich targów branży komunalnej EKOTECH jako pionierska inicjatywa umożliwiająca osobom z niepełnosprawnością wzroku segregowanie odpadów.

LIPIEC 2017:

Rozpoczęliśmy odzysk i recykling baterii oraz akumulatorów przenośnych dzięki dołączeniu do ENERIS Surowce, specjalizującej się w tym zakresie spółki Recupyl (z siedzibą w woj. lubuskim).

PAŹDZIERNIK 2017:

Kupiliśmy pakiet większościowy spółki MD-Proeco w Bydgoszczy świadczącej specjalistyczne usługi unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, w tym medycznych.

Podczas Międzynarodowego Kongresu Ochrony Środowiska ENVICON w Poznaniu odebraliśmy główną nagrodę w konkursie o Puchar Recyklingu za nasze działania edukacyjne.

GRUDZIEŃ 2017:

Zostaliśmy sygnatariuszem „Deklaracji na rzecz Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDG’s)”, podpisując ten ważny dokument w ówczesnym Ministerstwie Rozwoju.

Jako jedyna firma z branży komunalnej odebraliśmy nagrodę w konkursie „Lider współodpowiedzialnego i zrównoważonego rozwoju” za projekt „Segreguję – nie widzę przeszkód”.

2018

KWIECIEŃ 2018:

Dołączyliśmy do partnerstwa na rzecz dostępności i będącego jego wyrazem programu „Dostępność Plus 2018-2025”.

WRZESIEŃ 2018:

Przejęliśmy składowisko odpadów w Kłodzie. Uruchamiamy tam instalację MBP o statusie Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK).

2019

LUTY 2019:

Otrzymaliśmy złoty medal na targach EKOTECH.

MARZEC 2019:

Założyliśmy Koalicję ds. Bezpieczeństwa Pracowników Służb Komunalnych (tzw. Koalicja BHP).

KWIECIEŃ 2019:

Zdobyliśmy nagrodę Gepard Biznesu Usług Komunalnych.

GRUDZIEŃ 2019:

Powołaliśmy Fundację Koalicja 5 frakcji.

2020

KWIECIEŃ 2020:

Zdobyliśmy Złoty Laur Klienta 2020.

MAJ 2020:

Rozpoczęliśmy odbiór odpadów we Wrocławiu.

MAJ 2020:

10 maja w Dniu Komunalnika uruchomiliśmy pierwszą infolinię, która w całości poświęcona jest zasadom poprawnego segregowania odpadów.

CZERWIEC 2020:

Dołączyliśmy do Koalicji „Włącz Czystą Energię dla Polski”.

CZERWIEC 2020:

Władze Politechniki Warszawskiej i Uniwersytetu Warszawskiego podpisały porozumienie o współpracy z ENERIS Polbatt, członkiem Europejskiego Programu Important Projects of Common European Interest on Batteries. Cel: powstanie kampusu ENERIS magazynowania energii i ekonomii cyrkularnej, począwszy od wykorzystania wspólnej inicjatywy PW i UW, tj. Centrum Zaawansowanych Materiałów i Technologii Cezamat.

WRZESIEŃ 2020:

Zainicjowana przez ENERIS Koalicja 5 frakcji dołączyła do Polskiego Paktu Plastikowego. Zdobyliśmy dwie nagrody w branżowym konkursie o Puchar Recyklingu.

Partnerstwa

DEKLARACJI POLSKIEGO BIZNESU NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

ENERIS jest sygnatariuszem „Deklaracji polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju”. Dołączyliśmy do niej w grudniu 2017 r. podczas uroczystego spotkania w ówczesnym Ministerstwie Rozwoju. Celem deklaracji jest aktywne wspieranie realizacji wytyczonych przez ONZ globalnych Celów Zrównoważonego Rozwoju 2030.

PARTNERSTWO „RAZEM DLA ŚRODOWISKA”

W 2018 r. dołączyliśmy do inicjatywy Partnerstwa na rzecz realizacji środowiskowych Celów Zrównoważonego Rozwoju pod nazwą „Razem dla Środowiska” – realizowanej przez Agendę ONZ ds. Środowiska UNEP/GRID. Inicjatywa skupia działania dotyczące 7 głównych celów, tzw. misji: bioróżnorodność, klimat, Karpaty, CE/GOZ, miasta, edukacja, woda.

KLASTRY ENERGII

Klustry energii to droga do lokalnej produkcji, dystrybucji i konsumpcji energii. Dzięki nim samorządy wpływają na rozwój lokalnej energetyki. To też realne oszczędności wynikające z poprawy efektywności energetycznej i impuls dla rozwoju przemysłu w oparciu o niższe ceny energii cieplnej i elektrycznej. Jesteśmy członkami:

- **Siemiatyckiego** Klastra Energii,
- **Gorzowskiego** Klastra Energii,
- **Zgorzeleckiego** Klastra Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetyczne.

KOALICJA 5 FRAKCJI

Wspólnie z firmą CSR Consulting zainicjowaliśmy powstanie Koalicji 5 frakcji, której jesteśmy aktywnym członkiem. To międzysektorowa inicjatywa kilkudziesięciu firm i instytucji, które dostrzegają ogromną lukę w zakresie edukacji i realizacji celów środowiskowych w Polsce. Nasze zadanie to upowszechnienie wiedzy i praktyki w zakresie segregowania, odzysku i recyklingu odpadów wśród konsumentów. Opieramy się na wypracowanym spójnym i jednolitym systemie narzędzi dla przedsiębiorców i samorządów.

POLSKI PAKT PLASTIKOWY

Fundacja Koalicja 5 frakcji przystąpiła do Polskiego Paktu Plastikowego, części światowej inicjatywy Plastics Pact Network fundacji Ellen MacArthur. Tym samym ENERIS jest jedyną firmą branży komunalnej w Polsce, która włączona będzie w dyskusję tego międzynarodowego programu dążącego od lat m.in. do racjonalnego i prośrodowiskowego obiegu tworzyw.

KOALICJA BHP

Wraz ze Związkiem Pracodawców Gospodarki Odpadami (ZPGO) powołaliśmy do życia Koalicję na rzecz bezpieczeństwa pracowników służb komunalnych (tzw. Koalicja BHP). Celem działającej od 2019 r. koalicji jest zwiększenie bezpieczeństwa pracowników służb komunalnych, wsparcie w zakresie BHP firm i organizacji nieposiadających samodzielnych zasobów BHP oraz budowanie świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń stwarzanych przez śmieciarki i tworzenie standardów zachowania w sytuacjach kryzysowych.

WŁĄCZ CZYSTĄ ENERGIĘ DLA POLSKI

Jesteśmy członkiem Koalicji „Włącz Czystą Energię dla Polski”. Jej zadaniem jest zapewnienie wymiany doświadczeń, stworzenie przestrzeni do dyskusji oraz nawiązywanie współpracy, która ma przynosić wymierne gospodarczo efekty. Oprócz ENERIS na zaproszenie Pracodawców RP do udziału w tej koalicji odpowiedzieli także Fortum, Coca Cola HBC, Instytut Jagielloński, Karmar, Kompania Piwowarska, Polmass, Strabag, Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego.

DEKLARACJA DOSTĘPNOŚĆ PLUS

„Deklaracja Dostępność Plus” to inicjatywa, której celem jest usunięcie barier infrastrukturalnych i prawnych, utrudniających życie osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami. Dołączyliśmy do jej sygnatariuszy na zaproszenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Przykładem działania zgodnego z deklaracją jest nasz autorski program pt. „Segreguję – nie widzę przeszkód”. Szczegóły o programie znajdują się w rozdziale „Dostarczamy kompleksowe rozwiązania” na stronie 64.

EUROPEAN BATTERY RECYCLING ASSOCIATION

Jako jedyny polski recykler baterii jesteśmy członkiem European Battery Recycling Association (EBRA). Małgorzata Leszczyk z ENERIS Recupyl jest w zarządzie tej organizacji i razem z przedstawicielami recyklerów z Holandii, Hiszpanii, Belgii i Niemiec wspiera Komisję Europejską jako organ doradczy w sprawach związanych z transportem, składowaniem i przetwarzaniem baterii.

KAMPUS MAGAZYNOWANIA ENERGII I EKONOMII CYRKULARNEJ

9 czerwca 2020 r. władze Politechniki Warszawskiej i Uniwersytetu Warszawskiego podpisały umowę o współpracy z ENERIS PolBatt, członkiem programu European Important Projects of Common European Interest on Batteries. Dokument jest w pełni zgodny z planem Europejskiego Zielonego Ładu i opiera się na głębokiej integracji nauki i przemysłu. Celem współpracy jest utworzenie Kampusu ENERIS Magazynowania Energii i Ekonomii Cyrkularnej, począwszy od wspólnej inicjatywy Politechniki Warszawskiej i Uniwersytetu Warszawskiego, czyli Centrum Zaawansowanych Materiałów i Technologii CEZAMAT.

Nagrody i wyróżnienia

NAGRODA GŁÓWNA ENVICON PUCHAR RECYKLINGU

W 2020 r. spółka ENERIS Surowce została nagrodzona w ramach konkursu „Puchar Recyklingu” w nowej kategorii „Zielony transport” za najbardziej przyjazne dla środowiska rozwiązania transportowe. Z kolei Altwater Piła zajęła pierwsze miejsce i otrzymała nagrodę finansową, przyznaną przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, za najbardziej aktywne działania w zakresie gospodarki odpadami na terenie Wielkopolski. Zostaliśmy wyróżnieni również w poprzedniej edycji Pucharu: w 2017 r. nagrodzono w kategorii „Edukacja recyklingowa” lokalne i ogólnopolskie projekty ENERIS.

ZŁOTY LAUR KLIENTA 2020

W kwietniu 2020 r. zostaliśmy wyróżnieni w ogólnopolskim plebiscytcie, zdobywając elitarny tytuł ZŁOTY LAUR KLIENTA 2020 w kategorii Ekologiczne Strategie w Biznesie. Laur Konsumenta/Klienta to projekt konsumencki, którego efektem jest wyłanianie od 16 lat najpopularniejszych produktów i marek w swoich kategoriach.

ZŁOTY MEDAL NA TARGACH EKOTECH KIELCE

Koalicja 5 frakcji – międzysektorowy projekt zainicjowany przez CSR Consulting i ENERIS – otrzymał w 2019 r. złoty medal w konkursie dla wystawców podczas 20. edycji targów EKOTECH w Kielcach. Inicjatywa została doceniona przez jury konkursowe za innowacyjność, uniwersalność i edukacyjny charakter. To już druga nagroda przyznana ENERIS Surowce podczas tego branżowego wydarzenia.

GEPARD BIZNESU 2018 USŁUG KOMUNALNYCH

W marcu 2019 r. ENERIS Surowce otrzymało tytuł Gepard Biznesu 2018 Usług Komunalnych za dynamiczny rozwój i średnią z dynamik zysku i przychodów wyższą niż 10%. Ranking jest prowadzony przez Instytut Europejskiego Biznesu, który przeanalizował wyniki finansowe łącznie 51 tysięcy polskich przedsiębiorstw.

UDZIAŁ W FINALE KONKURSU MINISTERSTWA ŚRODOWISKA „PRODUKT W OBIEGU”

Konkurs „Produkt w obiegu” przeznaczony jest dla producentów, projektantów, dystrybutorów oraz usługodawców. Jego celem jest promowanie i upowszechnianie osiągnięć w dziedzinie ekologicznego, zrównoważonego projektowania oraz zastosowania innowacyjnych rozwiązań w zakresie ponownego włączenia produktu do obiegu. Program „Segreguję – nie widzę przeszkód” i projekt Koalicja 5 frakcji – system oznakowania na opakowania zostały finalistami tego prestiżowego konkursu w I i II jego edycji (2017 i 2018 r.).

ŁUDZIE, KTÓRZY ZMIENIAJĄ BIZNES 2018

Forum Odpowiedzialnego Biznesu co dwa lata przyznaje nagrody dla osób z biznesu i środowiska okołobiznesowego, które poprzez swoją działalność zawodową oraz zaangażowanie poza miejscem pracy przyczyniały się do promocji idei społecznej odpowiedzialności biznesu w Polsce, a także do dokonania realnych zmian w instytucjach, w których pracują. W 2018 r. nagrodą wyróżniono Magdalenę Sułek-Domańską, dyrektor ds. komunikacji, inicjatorkę m.in. Koalicji 5 frakcji i autorkę programu „Segreguję – nie widzę przeszkód”.

TYTUŁ „DOBROCZYŃCA ROKU 2018”

ENERIS jako pierwsza firma z branży komunalnej w 21-letniej historii konkursu została wyróżniona tytułem „Dobroczynca Roku”. Akademia Rozwoju Filantropii oraz internauci nagrodzili ENERIS za program „Segreguję – nie widzę przeszkód”. Nagroda jest potwierdzeniem, że warto działać wspólnie, budować ważne i potrzebne projekty oparte na dialogu i wsłuchiwać się w potrzeby tych, dla których na co dzień pracujemy.

PRAKTYKI ENERIS W RAPORTACH ODPOWIEDZIALNY BIZNES W POLSCE

Aż piętnaście projektów z zakresu zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu, realizowanych przez spółki ENERIS Surowce, znalazło się w 18. edycji raportu „Odpowiedzialny biznes w Polsce 2019”. Nasze praktyki zostały docenione i ujęte również w trzech poprzednich tego typu raportach, publikowanych corocznie przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

Chronimy środowisko

Globalne wyzwania 41

Odpowiedź ENERIS na wyzwania środowiskowe 42

Efektywna zbiórka 44

Skuteczne sortowanie 46

Efektywne zagospodarowanie 48

Bezpieczne składowanie 50

Baterie i akumulatory – wykorzystujemy potencjał 52

Odpady niebezpieczne z nami bezpieczne 54

Promujemy oszczędność zasobów 56

Innowacje dla środowiska 58

Co produkujemy z odpadów 58

Innowacyjny kompostownik solarny 59

Wspieramy bioróżnorodność 60

Edukacja proekologiczna 61

Globalne wyzwania

Wszyscy zaczynamy coraz silniej odczuwać jak dawne i obecne modele wykorzystywania zasobów naturalnych doprowadziły do wysokiego poziomu zanieczyszczenia, degradacji środowiska i uszczuplenia zasobów naturalnych.

.....

Odpowiedzialność za środowisko wymaga zmiany myślenia i nowych, bardziej systemowych modeli zarządzania w firmach, instytucjach oraz całej społecznościach.

Jednym z koniecznych do wdrożenia celów, będących wyzwaniem w Polsce i na świecie, jest przejście na gospodarkę cyrkularną, czyli gospodarkę o obiegu zamkniętym (w skrócie GOZ).

Zgodnie z koncepcją GOZ ilość wytwarzanych odpadów powinna być minimalizowana, a powstające odpady zagospodarowywane zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.

Zapobiegać powstawaniu odpadów można np. poprzez: zmniejszanie ilości produkowanych i kupowanych dóbr, ekoprojektowanie, wdrażanie przez przedsiębiorców najlepszych dostępnych praktyk.

Z kolei **przygotowanie odpadów do ponownego użycia** obejmuje np. renowację, naprawę i czyszczenie. Podstawową metodą recyklingu jest wykorzystanie ich jako surowców wtórnych oraz do produkcji paliw.

Na ostatnim miejscu hierarchii sposobów postępowania z odpadami znajduje się najmniej pożądane z rozwiązań, tj. unieszkodliwianie, np. poprzez efektywne przekształcanie termiczne, obróbkę fizykochemiczną, a gdy nie ma innej możliwości – bezpieczne składowanie.

Gospodarka odpadami to nie tylko kwestia właściwego zarządzania nimi czy utrzymania czystości ulic i higieny miast. Wpływa ona również znacząco na zmiany klimatu.

Ministerstwo Klimatu podaje, że w roku 2018 w Polsce **odpady były czwartym co do wielkości źródłem emisji gazów cieplarnianych** (wyrażonej w ekwiwalencji CO₂). Więcej emisji pochodzi tylko ze spalania paliw (77%), z rolnictwa (8%) i z procesów przemysłowych (8%).¹⁾

Niewłaściwe obchodzenie się z odpadami jest zatem problemem sanitarnym i ryzykiem zanieczyszczenia wód i gleby. To także marnotrawstwo zasobów naturalnych i cennych surowców oraz zwiększanie tempa tak groźnych dla świata zmian klimatycznych.

” *Unijna polityka dotycząca odpadów ma długą historię i skupia się na bardziej zrównoważonym pod względem środowiskowym gospodarowaniu odpadami. Plan działania na rzecz zasobooszczędnej Europy i pakiet dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym powinny umożliwić zmianę tej tendencji i przekształcenie gospodarki UE do 2050 r. w gospodarkę zrównoważoną. Zmiana ta nie będzie jednak możliwa bez skutecznej, innowacyjnej działalności firm takich jak nasza – rozwijających bezpieczne i innowacyjne systemy zarządzania odpadami.* ”

Dorota Włoch

Członek Zarządu ENERIS Surowce S.A.

.....

¹⁾ Ministerstwo Klimatu, Krajowy Raport Inwentaryzacyjny, Inwentaryzacja gazów cieplarnianych w Polsce dla lat 1988-2018, Raport syntetyczny, Warszawa 2020, s. 7.

Odpowiedź ENERIS na wyzwania środowiskowe

Kluczem do realizacji celów środowiskowych ENERIS są współodpowiedzialność, działanie na wielu płaszczyznach oraz innowacyjność. Standardowe, rozproszone podejście do ochrony środowiska, w tym gospodarki odpadami, to dla nas zdecydowanie za mało.

Konieczne jest uchwycenie szerszego kontekstu, zrozumienie powiązań i zależności oraz czerpanie z doświadczeń innych branż. Tylko wtedy możemy być pewni efektu synergii, zwiększonej efektywności ekonomicznej i efektu ekologicznego.

W ramach Grupy ENERIS chcemy być inicjatorem innowacyjnych rozwiązań chroniących środowisko.

Dążymy do zapewnienia w naszym kraju:

- **maksymalnego odzysku** surowców z odpadów komunalnych i przemysłowych,
- **gospodarki wodno-ściekowej** na miarę XXI wieku,
- **energetyki niskoemisyjnej** i odzysku energii z odpadów oraz osadów,
- **redukcji** składowania.

.....
Tworzymy łańcuch wartości poprzez łączenie w sobie odpowiedzi na wyzwania gospodarki odpadowej, wodno-ściekowej, surowcowej i energetycznej.

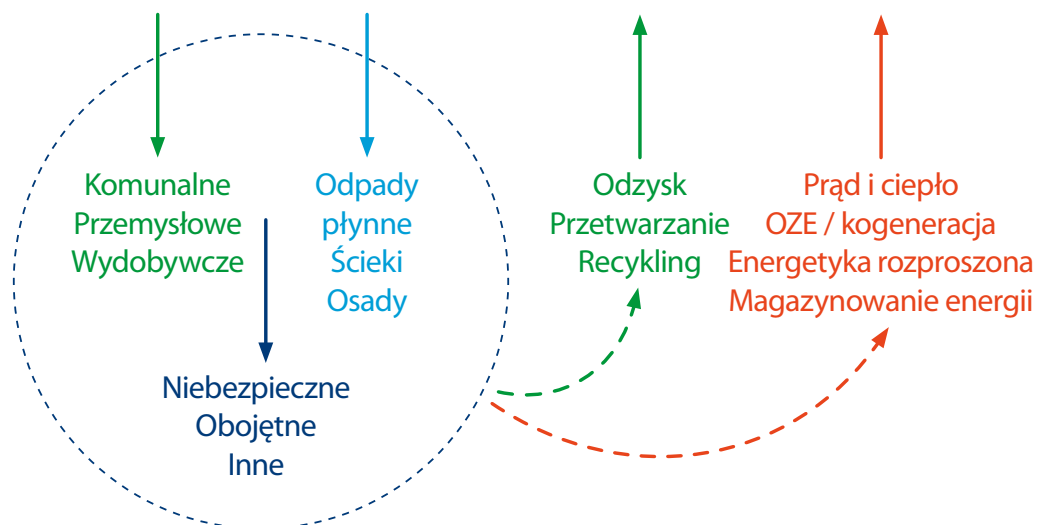

” Coraz bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące ochrony środowiska, niedobór zasobów naturalnych i zmienność cen, presja ze strony obywateli w związku z oddziaływaniem na środowisko i zagrożeniami związanymi z zanieczyszczeniem, wzrost kosztów – przed tymi wyzwaniami stoi nie tylko branża gospodarki odpadami, ale wiele branż przemysłowych. W całej Polsce w ostatnich latach miały miejsce różne sytuacje kryzysowe, takie jak pożary odpadów czy porzucanie odpadów niebezpiecznych lub inne zdarzenia, które mogły potencjalnie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska. My zdecydowanie chcemy przyczynić się do promocji najwyższych standardów w zakresie gospodarki odpadami i sami zawsze takich standardów przestrzegamy.”

Jacek Uczkiewicz
Dyrektor Handlowy

Innowacje chroniące środowisko

Odpady | **Woda** **Surowce** | **Energia**

W naszym DNA jest ochrona środowiska – wszystkie nasze usługi i działania bezpośrednio lub pośrednio związane są z oszczędzaniem zasobów, oczyszczaniem przestrzeni, zapobieganiem skażeniom czy promowaniem zachowań proekologicznych. Dotyczy to całego spektrum naszej działalności oraz zasad naszego bieżącego funkcjonowania jako organizacji.

Zawsze dążyliśmy do wykorzystania najlepszych dostępnych technologii, kierując się europejskimi wytycznymi BAT¹⁾. Co więcej, cały czas wprowadzamy usprawnienia, które pomagają nam prowadzić działalność efektywniej, zarówno pod kątem kosztowym, jak i środowiskowym.

Ważne też, by pamiętać, że nasza działalność monitorowana jest na każdym etapie przez instytucje zewnętrzne. Ciągły monitoring, pozytywne wyniki kontroli państwowych oraz dobrowolnych audytów, którym się poddajemy w ramach certyfikacji ISO, dają naszym klientom pewność najwyższych standardów technologicznych i ochrony środowiska.

¹ Z ang. Best Available Technology – najlepsza dostępna technologia

Tabela 03. Systemy kontrolne wg elementów łańcucha wartości

	Klient	Procesy odzysku	Rezultaty	Odbiorcy
Opis	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Klienci z Polski i Europy 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Odbiór odpadów ▶ Transport ▶ Recykling – linie sortownicze ręczne i mechaniczne ▶ Składowanie ▶ Przekształcanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Surowce wtórne: papier, plastik, szkło, drewno, stal ▶ Produkty przetwarzania baterii cynkowych tj. czarna masa bogata w cynk i mangan, stal, metale nieżelazne ▶ Paliwo RDF ▶ Ciepło i para 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Recyklerzy surowców wtórnych ze zbiórki komunalnej i przemysłowej ▶ Recyklerzy surowców z odzysku baterii (huty cynku, huty stali, odlewnie, cementownie) ▶ Zakłady przemysłowe odbierające parę oraz wodę grzewczą
	ADR BDO		BDO	ADR BDO
Poświadczenia	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Karta przekazania odpadu ▶ Umowy ▶ Aneks VII (dokument towarzyszący przemieszczaniu odpadów znajdujących się na zielonej liście zgodnie z Konwencją Bazylejską i rozporządzeniem 1013/2006) 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dokumenty produkcyjne wewnętrzne i zewnętrzne ▶ BDO ▶ ISO ▶ ADR 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Protokół sortowani ▶ Certyfikat recyklingu ▶ Sprawozdania ▶ BDO ▶ ADR ▶ DPO, DPR 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Poziom wydajności recyklingu (UM) ▶ Ilość oraz kraj przywozu i wywozu odpadów do recyklingu (UM) ▶ Ilość przyjętych do przetworzenia i przetworzonych baterii oraz osiągnięty poziom recyklingu (UM) ▶ Recyklerzy (np. Huta) – oświadczenia recyklerów; raport
	Notyfikacja		Notyfikacja	
Instytucje nadzorujące	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) – kontrola przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska ▶ Urząd Marszałkowski (UM) – kontrola instalacji pod względem przestrzegania warunków określonych w pozwoleniu zintegrowanym ▶ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) – kontrola przestrzegania przepisów w zakresie ochrony powietrza, wody i gospodarki odpadami ▶ Baza danych o odpadach Ministerstwa Środowiska (BDO) – kontrola w formie elektronicznej podmiotów działających w zakresie gospodarowania odpadami dotycząca prowadzenia ewidencji odpadów i składania sprawozdań z zakresu produktów i odpadów ▶ PIS (Sanepid) – kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładzie pracy ▶ Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE) – kontrola wysyłanych raportów o emisjach gazów cieplarnianych i innych substancji ▶ Wojewódzka Inspekcja Ruchu Drogowego (WIRD) – kontrola kierowców pod względem przestrzegania przepisów ruchu drogowego oraz zasad i warunków dotyczących przewozu towarów niebezpiecznych oraz posiadania dokumentów związanych z wykonywaniem transportu drogowego lub przewozu na potrzeby własne, w tym transport specjalistycznymi pojazdami ADR ▶ audyt zewnętrzny przedsiębiorcy w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – DPR – dokument potwierdzający recykling odpadów opakowaniowych, w tym określający masę odpadów i sposób ich recyklingu – DPO – dokument potwierdzający inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich odzysku – ISO – system zarządzania jakością i środowiskiem 			

Efektywna zbiórka

Skala problemu w Polsce

Z danych GUS wynika, że w 2019 r. w Polsce wytworzonych zostało 114,1 mln ton odpadów przemysłowych (spadek o 1% względem roku poprzedniego). Dominującymi sposobami postępowania z odpadami wytworzonymi w 2019 r. był odzysk (48,9%) oraz składowanie (42,9%).

W tym czasie w naszym kraju zebranych zostało 12,8 mln ton odpadów komunalnych (wzrost o 2,1% w porównaniu z 2018 r.). Z samych gospodarstw domowych odebrano 10,8 mln ton odpadów.

Na jednego mieszkańca przypadało średnio 332 kg zebranych odpadów komunalnych, co oznacza wzrost o 7 kg w porównaniu z rokiem poprzednim.¹⁾

Ekologiczny transport

Podstawowym narzędziem naszej pracy w zakresie odbioru odpadów są specjalistyczne pojazdy. Flota ENERIS Surowce liczy łącznie ponad 300 specjalistycznych pojazdów, wśród których są m.in. pojazdy bezpyłne (pot. śmieciarki), hakowce, pojazdy skrzyniowe, bramowce, cysterny samozaładowcze, pługosolarki, zamiatarki.

Prowadzimy proces wymiany floty, zastępujemy pojazdy ze znaczną emisją do atmosfery na pojazdy EURO 6, gdzie emisja tlenków azotu spada kilkukrotnie.

Kolejnym krokiem będzie zastosowanie na szeroką skalę pojazdów o napędzie alternatywnym (CNG, pojazdy elektryczne, wodór) jako spełnienie wymogów Ustawy OZE.

.....
Ekojazda, zwana też ecodrivingiem, to nowoczesna i inteligentna taktyka poruszania się na drodze, korzystna i dla kieszeni, i dla środowiska naturalnego, ale przede wszystkim zwiększająca poziom bezpieczeństwa na drogach.

Stosując się do zasad ecodrivingu, można oszczędzić **od 3% do nawet 25% paliwa**. W ENERIS pierwsze mierzalne

dowody na to zaobserwowaliśmy w Altvater Piła i oddziale ENERIS Surowce w Gorzowie Wielkopolskim. Test ekofloty śmieciarki firmy Scania wykazał oszczędność ok. 3% paliwa już w pierwszym miesiącu.

Ekoflota to przede wszystkim sposób myślenia i konieczność zmiany mentalności. Taki styl prowadzenia wymaga od kierowcy więcej uwagi, przewidywania sytuacji na drodze oraz pewnych korekt

w sposobie jazdy. W zamian zyskujemy **mniejsze zużycie pojazdu (np. układu hamulcowego, opon), paliwa, niższy poziom hałasu i szkodliwych substancji w atmosferze.**

O tym jak jeździć, aby było bezpiecznie, oszczędnie, a przy tym przyjaźnie dla środowiska, dostawcy sprzętu instruowali naszych pracowników podczas szkoleń z ekofloty w 2019 r.

Jak minimalizujemy wpływ naszego transportu na środowisko

- ▶ **Posiadamy bazy transportowe** w kilku lokalizacjach. Rozwiązanie to pozwala efektywnie planować obsługę zarówno klientów komunalnych jak i przemysłowych.
- ▶ Przykładamy bardzo dużą wagę do **optymalnego wykorzystania taboru i tras** odbioru odpadów tak, aby maksymalnie zmniejszyć liczbę przebytych kilometrów, a co za tym idzie – uniknąć zbędnej emisji tlenków węgla i tlenków azotu. Dla usprawnienia działań w tym zakresie wdrożyliśmy informatyczne systemy do zarządzania taborem oparte na technologii GPS z wykorzystaniem transmisji danych GPRS i etykiet RFID. Systemy te wspomagają nasze służby logistyczne w ekonomicznym i proekologicznym wykorzystaniu pojazdów. W tym zakresie rozwijamy się nieustannie, doskonaląc rozwiązania w systemach nadzoru i planowania transportu.
- ▶ **Polityka wymiany floty** oparta jest o zasadę, że wycofywane są pojazdy o niezadowalającej wydajności (z uwagi na ich konstrukcję lub stan techniczny, zastępowane są maszynami o lepszych parametrach wydajności). Dzięki temu często trzy lub cztery nowe pojazdy są w stanie wykonać pracę pięciu dotychczasowych. Na drogach miast i gmin jest mniej pojazdów z logo

ENERIS, choć waga zbieranych przez nas odpadów nieustannie rośnie.

- ▶ Sukcesywnie wprowadzamy do użytku **pojazdy wielokomorowe**, aby łączyć trasy i lepiej wykorzystywać ładowność pojazdów.
- ▶ Wszystkie pozyskiwane **nowe pojazdy muszą spełniać najwyższe standardy** jakościowe, jakie stawiamy dostawcom, czyli charakteryzować się najwyższą normą emisji spalin – EURO 6, niskimi parametrami zużycia paliwa i wysoką jakością, która zapewni wieloletnią bezawaryjną eksploatację. Stopniowo wycofujemy pojazdy z niskimi normami emisji spalin.
- ▶ Kupując nowe auta, wybieramy oferty z **pakiem szkoleń dla kierowców** dotyczących bezpiecznej i oszczędnej jazdy. W kolejnych spółkach wdrażamy system wynagrodzenia powiązany z efektywnością ekologiczną, tj. każdy kierowca ma określoną normę spalania i od tego uzależniona jest jego premia (do 10%), a dodatkowo najlepsi dostają nagrody finansowe lub rzeczowe.
- ▶ W roku 2020 dla lokalizacji w Kielcach i Wrocławiu **pozyskaliśmy ponad 30 pojazdów** spełniających opisane wymagania. Kolejna dostawa pojazdów zasili pozostałe lokalizacje na początku 2021 roku.
- ▶ Pracujemy nad wdrożeniem **pojazdów o napędzie elektrycznym i CNG¹⁾**. Plany te zamierzamy realizować w roku 2021.

¹ Sprężony gaz ziemny (compressed natural gas, CNG) – gaz ziemny sprężony do ciśnienia 20–25 MPa, stosowany do napędu pojazdów silnikowych zarówno z zapłonem iskrowym, jak i z samoczynnym.

Rezultaty naszych działań

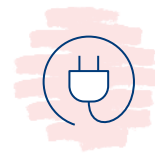
W stosunku do poprzedniego roku, w 2020 r. zużywamy średnio o 3,3l paliwa na 100 km mniej. Przy naszej flocie liczącej ponad 300 pojazdów i przejechanych ok 5,5, mln kilometrów rocznie jest to duża różnica. W stosunku do 2019 r. zaoszczędziliśmy już ok. 49,5 tys. litrów paliwa, co pozwoliło uniknąć 128 tys. kg emisji CO₂.

Wszystkie nasze pojazdy ciężarowe spełniają obowiązujące normy emisyjne.

EURO 6

87 pojazdów wykorzystujemy do odbioru odpadów od jesieni 2020 r.

3 elektryczne

pojazdy wykorzystywane do realizacji zadań komunalnych

”*Nasza odpowiedzialność to nie tylko terminowe i zgodne z umową zbieranie odpadów i ich efektywny recykling. To także odpowiedzialność za nasz wpływ na środowisko w czasie realizacji tych usług. Dlatego dokładamy wszelkich starań, by był on jak najmniejszy i stąd całościowy projekt wymiany floty i program edukacyjny dla pracowników nauki eodrivingu. W ten sposób spełniamy nie tylko najwyższe wymagania i oczekiwania społeczne, ale też zmniejszamy w sposób znaczący emisję gazów cieplarnianych do atmosfery.*”

Robert Kołodziejski,
Dyrektor ds. Logistyki i Eksploatacji

Skuteczne sortowanie

Wyzwania i regulacje

Zgodnie z danymi Polskiego Instytutu Ekonomicznego w Polsce w okresie 2008–2019 r. aż trzykrotnie wzrósł odsetek odpadów komunalnych poddawanych recyklingowi. W roku 2006 recyklingowi poddano zaledwie 6,9% odpadów komunalnych, dane za 2019 r. pokazują, że wskaźnik ten wzrósł do niemal 25%. Wciąż jednak jesteśmy w tyle za Unią Europejską, gdzie wynosi on blisko 47%. Europejskim liderem są Niemcy, gdzie recyklingowi poddaje się 67,6% odpadów.

Działania UE zmierzają w kierunku podnoszenia wymagań w tym zakresie. Już w 2020 r. poziom recyklingu ma wynieść 50%, zaś w 2035 r. aż 65%.

„Polak zużywa średnio ok. 160 kg opakowań rocznie; to mniej niż średnia w UE (zużycie na mieszkańca to ok. 180 kg), ale zużycie w naszym kraju stale rośnie”, podkreśla Polski Instytut Ekonomiczny.

W Polsce dominują opakowania z tworzyw sztucznych (około 40%), które składają się po połowie z opakowań elastycznych (torebki, folie itd.) i opakowań sztywnych (butelki, pudełka itd.).

Od 2016 r. przepisy zakazują składowania odpadów palnych (powyżej 6 MJ/kg suchej masy). Do recyklingu motywują także wymogi unijne, które narzucają do 2025 r. 55% poziom recyklingu odpadów opakowaniowych, a do 2030 r. 60%. W przypadku opakowań z tworzyw sztucznych to odpowiednio: 50% i 55%.¹⁾

Cele ENERIS

Naszym celem jest **zwiększenie poziomów odzysku surowców i energii z odpadów komunalnych oraz przemysłowych**. Działanie to jest podstawą gospodarki o obiegu zamkniętym. To powód, dla którego inwestujemy w nowoczesne instalacje przetwarzania odpadów umożliwiające efektywne i innowacyjny odzysk materiałowy i przygotowanie do odzysku energetycznego – produkcję RDF.

¹⁾ Na podstawie danych Polskiego Instytutu Ekonomicznego z raportu „Potencjał wykorzystania biotechnologii w zarządzaniu odpadami w Polsce”.

Naszymi działaniami przyczyniamy się do rozwiązywania problemów środowiskowych związanych z tworzywami sztuczными i tym samym pomagamy zrealizować ambitne cele polityki klimatycznej UE.

.....
Uważamy, że recykling, odzysk materiałowy i energetyczny to:

- **cywilizacyjna** konieczność,
- **wymóg** zdrowego rozsądku,
- **sposób** na lepsze jutro.

Recykling tworzyw sztucznych jest wyjątkowo istotny, bo wciąż większość opakowań jest z tego rodzaju materiałów, a rocznie średnio o 12% rośnie w Polsce zużycie opakowań.

.....
Korzyści z recyklingu tworzyw sztucznych to:

- **odzyskiwanie** wartości materiałowej,
- **alternatywa** dla surowców pierwotnych,
- **wykorzystanie** frakcji balastowych – nienadających się do odzysku materiałowego, jako paliwa alternatywne.

Wyniki ENERIS Surowce

Tabela 04. Tonaż zebranych odpadów

Rodzaj odpadów	Waga w tonach	
	2019r.	2020r.
Odpady komunalne	254 728,96	245 095,85
Odpady przemysłowe	87 633,48	126 990,76
Sortowanie/ recykling: tonaż otrzymany	4 105,74	2 403,00
Odpady niebezpieczne: tonaż zebrany	381,24	411,42

Tabela 05. Wyniki działania sortowni i instalacji MBP

Działanie sortowni	Waga w tonach	
	2019r.	2020r.
Tonaż na wejściu do instalacji MBP	238 914,84	230 544,61
Odzysk metali RDF ¹⁾	3 003,87	3 211,44
– wyprodukowany	41 602,00	44 505,72
Odpady BIO przeznaczone do stabilizacji	167 118,14	112 154,13

¹ RDF (z ang. Refuse Derived Fuel) – paliwo alternatywne powstające w wyniku wysortowania oraz odpowiedniego przygotowania frakcji odpadów charakteryzujących się wysoką wartością opalową

Wciąż się doskonalimy i inwestujemy

W 10 lokalizacjach posiadamy sortownie, w 7 z nich dokonujemy segregacji odpadów surowcowych na frakcje użyteczne w dalszym recyklingu: szkło, papier, butelki.

Tabela 06. Ilość odpadów surowcowych przetwarzanych w sortowniach ręcznych

Lokalizacja	Wydajność w tonach / rok
Piła	21 000
Zgierz	13 500
Siemianowice Śląskie	12 000
Kielce	7 900
Gorzów Wielkopolski	4 000
Tomaszów Mazowiecki	3 900

W naszych instalacjach MBP w Balinie, Kłodzie oraz Jarosławie odpady pochodzenia komunalnego i przemysłowego są poddawane przetwarzaniu. To, czego nie da się odzyskać przeznaczmy do produkcji paliwa alternatywnego (RDF).

Wyjątkowym produktem wytwarzanym w Balinie jest certyfikowany środek poprawiający właściwości gleby pod nazwą „Kompost z Balina” oraz nawóz organiczny pod nazwą „Ekompost z Balina”.

Tabela 07. Sprzedaż surowców

Sprzedaż surowców	2019r.	2020r.
Papier	23 680,04	47 463,37
Metal	4 786,52	8 830,63
Tworzywa sztuczne	8 919,72	14 368,92
Inne materiały	12 268,48	13 335,97
Suma	49 654,76	83 998,88

Rocznie jesteśmy w stanie zwrócić do obiegu przeszło 50 tys. ton surowców, takich jak papier, metale, szkło, folia czy butelki PET.

„Segregując właściwie odpady, możemy dać im drugie życie. Nie wszyscy zdajemy sobie sprawę, że wiele rzeczy, z których korzystamy na co dzień pochodzi z odzysku materiałowego. W instalacjach przetwarzania odpadów wysortowujemy surowce, dzięki czemu odzyskujemy materiały nadające się do powtórnego wykorzystania. Takie podejście jest podstawą gospodarki o obiegu zamkniętym, jednego z głównych elementów strategii Unii Europejskiej.”

Bartosz Wąsikowski
Dyrektor ds. Przetwarzania

Efektywne zagospodarowanie

Podstawową funkcją instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania (MBP) jest odzysk i zagospodarowanie odpadów pochodzenia komunalnego, a także odpadów przemysłowych. Instalacje te pozwalają na odzysk wybranych frakcji materiałowych np.: papieru, metali, tworzyw sztucznych. W instalacjach tych wydzielana jest także frakcja biodegradowalna, która następnie poddawana jest stabilizacji biologicznej, w wyniku której zmniejsza się jej objętość oraz zneutralizowany zostaje jej wpływ na środowisko. Pozostałości, których nie da się już zagospodarować, po spełnieniu określonych warunków, są poddawane odzyskowi i wykorzystywane do rekultywacji składowisk.

Funkcjonalność instalacji MBP

- ▶ **Zagospodarowywanie** odpadów.
- ▶ **Sortowanie** odpadów i odzysk surowców.
- ▶ **Produkcja** paliwa alternatywnego RDF.
- ▶ **Biostabilizacja** odpadów organicznych.
- ▶ **Znaczne ograniczenie** masy odpadów trafiających na składowisko na poziomie co najmniej 60%.

Wydajność naszych sortowni (wg posiadanych decyzji)

- ▶ **Jaroszów** – maksymalna wydajność instalacji MBP 230 tys Mg/rok w tym: 100 tys. ton odpadów komunalnych, 50 tys. ton odpadów opakowaniowych, 50 tys. odpadów ulegających biodegradacji.
- ▶ **Balin** – maksymalna wydajność instalacji MBP 81,9 tys Mg/rok w tym: – 70 tys. zmieszanych odpadów komunalnych, 49 tys. ton odpadów organicznych, 5 tys. ton odpadów zielonych.
- ▶ **Kłoda** – 30 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych oraz 23 tys. ton odpadów bio (frakcja podsitowa).

Korzyści dla środowiska z zastosowania procesów mechaniczno-biologicznego przetwarzania

- ▶ **Odzysk surowców = oszczędność zasobów** – dzięki zautomatyzowanej instalacji sortowni odpadów odzyskujemy surowce: metale, papier, tworzywa sztuczne, szkło, które następnie poddawane są recyklingowi (oszczędność zasobów).
- ▶ **Produkcja paliwa alternatywnego = oszczędność zasobów** – odpady nie nadające się do recyklingu i odzysku, o właściwościach palnych przetwarzane są na paliwo alternatywne, dzięki czemu zmniejsza się zużycie paliw kopalnych.
- ▶ **Stabilizacja biologiczna = ograniczenie emisji gazów cieplarnianych** – ustabilizowane odpady biodegradowalne przestają być źródłem niekontrolowanej emisji metanu i CO₂ do atmosfery.
- ▶ **Stabilizacja biologiczna = eliminacja substancji odorogennych** – zastosowanie nowoczesnych technologii stabilizacji i filtracji powoduje eliminację powstawania substancji złoonych.
- ▶ **Procesy MBP = oszczędność przestrzeni** – ograniczenie masy odpadów trafiających na składowisko na poziomie co najmniej 60%.

”Instalacje MBP to złożony technologicznie zespół procesów: 82 metrów ciągu technologicznego, 279 metrów długości przenośników, 4 separatory do odzysku m.in. metali czy tworzyw sztucznych, 16 modułów kompostujących, możliwość wytwarzania paliwa alternatywnego RDF to realne narzędzia do realizacji idei gospodarki w obiegu zamkniętym.”

Sebastian Chojecki
Członek Zarządu
ENERIS Ekologiczne
Centrum Utylizacji Sp. z o.o.

Bezpieczne składowanie

Składowiska ENERIS Surowce znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie instalacji MBP, spełniają wszystkie normy i restrykcyjne wymogi prawne.

Dysponujemy 3 składowiskami (w Jaroszowie, Balinie i Kłodzie) o łącznej pojemności 7 mln m³.

Do składowania w procesie unieszkodliwiania (D5) przekazujemy obecnie stabilizat, czyli odpady, które przeszły przez proces stabilizacji w bioreaktorach oraz frakcję mineralną, która nie podlega fermentacji. Do procesu odzysku (R5) na składowisko przyjmujemy odpady takie jak odpady budowlane, ziemia, tłuczeń.

Działania prośrodowiskowe

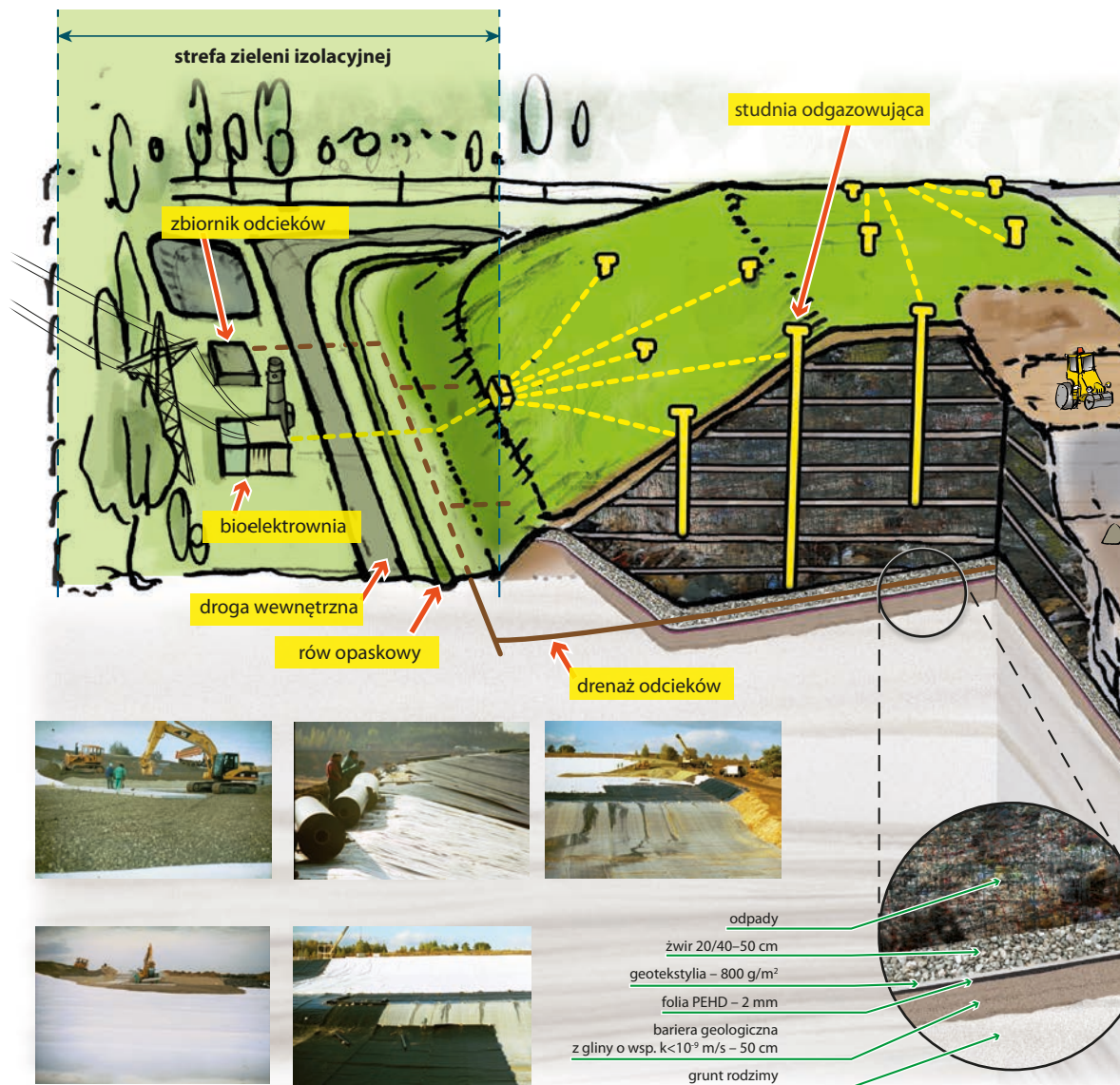
Na terenie składowisk stosujemy szereg rozwiązań proekologicznych, których celem jest zmniejszenie wpływu funkcjonowania składowiska na środowisko.

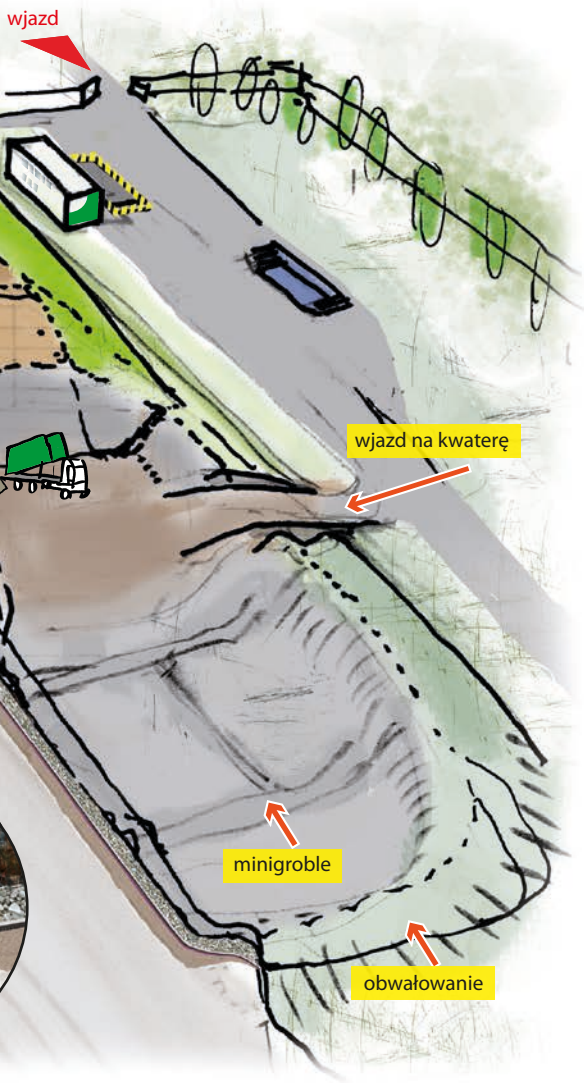
Każde składowisko wykonane jest zgodnie z wymogami technicznymi i prawnymi. Wszystkie nasze składowiska spełniają wymagania rozporządzenia ws. składowisk odpadów.

Każde składowisko posiada instalację do ujmowania odcieków, a także m.in. warstwy gliny, folii, geowłókniny oraz warstwy drenujące, oddzielające szczelnie odpady od podłoża. Składowiska wyposażone są w instalację do odgazowania.

Zarządzamy składowiskami tak, aby uciążliwości były możliwie jak najmniejsze.

- ▶ **Zmniejszanie** działek roboczych na mini kwaterach składowiska.
- ▶ **Instalacja** barier antyodorowych wokół placu dojrzwania.
- ▶ **Okrywanie** placu dojrzwania membranami nieprzepuszczającymi związków odorowych.
- ▶ **Rozbudowa** systemu studni odgazowujących, które ograniczają przedostawanie się gazu składowiskowego do powietrza. Zadaniem studni jest wychwytywanie biogazu i dostarczanie go do instalacji, gdzie jest wykorzystywany do wytwarzania energii.
- ▶ **Dozowanie** do frakcji podsitowej preparatów mikrobiologicznych, które mają działać antyodorowo oraz przyspieszać proces kompostowania.
- ▶ **Monitorowanie** stanu odorów na składowisku poprzez badania obecności metanu czy tworzenie mapy odorów przy użyciu olfaktometrii.

Rekultywacja

We wszystkich trzech lokalizacjach po zamknięciu kolejnych kwater naszych składowisk przeprowadzamy rekultywację tego terenu.

Proces wyłączania wykorzystanej kwatery rozpoczynamy od przykrycia jej trudno przepuszczalną dla wody warstwą izolacyjną, zgodnie z projektem rekultywacji.

Do końca 2019 r. poddaliśmy rekultywacji 13% terenu składowiska w Jaroszowie i 24% terenu składowiska w Balinie. Przystąpiliśmy do prac nad zmianą sposobu wykorzystania składowisk po ich zamknięciu. Planujemy w niedalekiej przyszłości na zrekultywowanych kwaterach posadzić farmy fotowoltaiczne (PV).

” Tak długo jak będziemy produkować odpady, tak długo istnienie składowisk będzie koniecznością. Naszym zadaniem jest minimalizowanie oddziaływania na otoczenie. Uszczelnienie sektorów geomembraną, drenaż wód odciekowych czy ujęcie biogazu wykorzystywanego do produkcji energii elektrycznej wpływa na zmniejszenie negatywnego oddziaływania składowiska. Do tego bardzo korzystna lokalizacja zakładu (oddalenie od zabudowy) i warunki geologiczne powodują, że zasięg emisji dwutlenku węgla, ze składowiska ogranicza się do terenu kwatery. ”

Katarzyna Wolsztyniak
Kierownik instalacji MBP
i składowiska odpadów w Kłodzku

Baterie i akumulatory – wykorzystujemy potencjał

Wyzwania środowiskowe

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w 2018 r. do obrotu na terytorium Polski wprowadzono prawie 131 tys. ton baterii i akumulatorów. W tej ogromnej liczbie są ujęte baterie i akumulatory przenośne (13,3 tys.), przemysłowe oraz samochodowe.

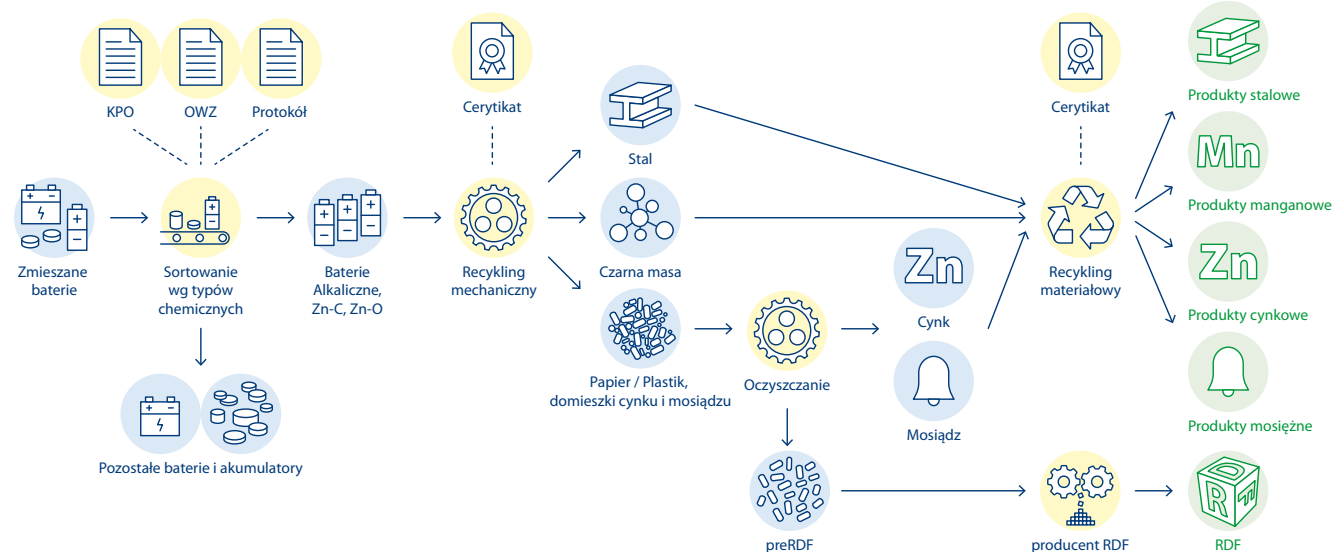
Zebrano 10,5 tys. ton zużytych baterii i akumulatorów przenośnych, co dało nam, jako krajowi, poziom zbierania równy 80% (zgodnie z przepisami prawa w 2018 r. wymagany poziom zbierania wynosił 45%).¹⁾

¹⁾ Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Raport o funkcjonowaniu gospodarki bateriami i akumulatorami oraz zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami za rok 2018, Warszawa, maj 2019r.

Eliminujemy zagrożenie

Nasza spółka ENERIS Recupyl Sp. z o.o. w zakładzie w Stanowicach pod Gorzowem Wielkopolskim od 10 lat przetwarza zużyte baterie i akumulatory, które trafiają tam z kraju i innych państw Unii Europejskiej.

Już dziś jesteśmy jednym z największych w Polsce podmiotów, które profesjonalnie i z dbałością o środowisko naturalne zajmują się recyklingiem baterii i akumulatorów. Prowadzimy dalsze prace nad nowymi rozwiązaniami służącymi wykorzystaniu „czarnej masy” (głównego składnika baterii i akumulatorów) czy związanymi z recyklingiem ogniw litowo-jonowych.

Wydajność naszego recyklingu zmieszanych baterii zawierających cynk (baterie alkaliczne, cynkowo-węglowe, cynkowo-powietrzne) za 2019 r. to 60,71%.

Procesy technologiczne, którym poddawane są zużyte baterie i akumulatory

- ▶ **Sortowanie** – na linii sortowania zmieszane baterie i akumulatory rozdzielane są na poszczególne typy chemiczne.
- ▶ **Przetwarzanie** – na specjalnej linii baterie cynkowe odseparowane podczas sortowania poddawane są mechanicznemu procesowi; w procesie przetwarzania pozyskiwane są następujące frakcje:
 - **czarna masa** to frakcja przesyłana do hut cynku, gdzie w procesie pirometalurgicznym pozyskiwane są z niej cynk i mangan,
 - **stal** przesyłana jest do hut, w których jest przetapiana na produkty stalowe,
 - **papier-plastik** to frakcja zawierająca domieszki granulek cynkowych i pręcików mosiężnych, usuwanych z niej autorską metodą; oczyszczony papier-plastik jest kierowany do zakładów produkcji paliwa alternatywnego, który następnie użytkowany jest w cementowniach.

Zagospodarowanie zużytych baterii i akumulatorów prowadzimy w sposób kompleksowy

Zagospodarowanie wszystkich typów chemicznych akumulatorów i baterii, w tym baterii litowo-jonowych z pojazdów elektrycznych i elektronarzędzi, wykonujemy w zakładzie ENERIS Recupyl oraz u partnerów recyklingowych.

Na cały proces przeprowadzany zgodnie z restrykcyjnymi przepisami ochrony środowiska składają się:

- **zbiórka** zużytych akumulatorów i baterii wszystkich typów,
- **odbiór** i transport akumulatorów i baterii,
- **sortowanie** zmieszanych akumulatorów i baterii,
- **poddawanie** recyklingowi baterii cynkowych oraz zagospodarowanie

i recykling wszystkich pozyskanych w wyniku tego procesu frakcji,

- **sprzedaż** surowców pochodzących z przetwarzania baterii cynkowych: cynk, mosiądz, stal,
- **potwierdzenie** czynności recyklingu niezbędną dokumentacją, tj. protokołem sortowania oraz certyfikatem recyklingu.

Każdy z procesów w spółce ENERIS Recupyl jest prowadzony zgodnie z obowiązującymi procedurami oraz instrukcjami ustalonymi na podstawie Systemu Zarządzania Jakością i Środowiskiem opartym na normach ISO.

W latach 2012 i 2015 ENERIS Recupyl wdrożył i certyfikował systemy jakości według norm ISO 9001 oraz ISO 14001. Ostatni audyt miał miejsce we wrześniu 2020 roku.

Promujemy bezpieczną zbiórkę baterii

Większość pozyskiwanych przez nas baterii i akumulatorów

pochodzi od klientów przemysłowych. Zależy nam jednak na tym, by zbiórka baterii od indywidualnych użytkowników również była skuteczna i rządziły nią proste, czytelne i przyjazne zasady.

Stąd pomysł gorzowskiego oddziału ENERIS Surowce, by mieszkańcy wrzucali baterie do specjalnie przygotowanych, autorskich skrzynek. Ich konstrukcja i materiał, z którego są wykonane, pozwalają na umieszczenie ich na zewnątrz, w szczególności w altanach na odpady czy przy urzędach. Kolorowa skrzynka zawiera wszystkie niezbędne informacje dotyczące rodzaju baterii, sposobu ich przechowywania i składowania.

W ramach prowadzonej przez nas edukacji dotyczącej baterii publikujemy wiele artykułów tematycznych i prowadzimy dystrybucję plakatów informacyjno-edukacyjnych na ten temat. Stworzyliśmy też stronę internetową www.eneris.pl/dlaczegosegregowacbaterie.

Zaangażowane ENERIS w kształtowanie europejskiej polityki

Jako jedyny polski recyker baterii jesteśmy członkiem **European Battery Recycling Association**. Co więcej, reprezentant ENERIS Recupyl (dyrektor Małgorzata Leszczyk) jest członkiem zarządu tej organizacji i razem z przedstawicielami recykerów z Holandii, Hiszpanii, Belgii i Niemiec wspiera Komisję Europejską jako organ doradczy w sprawach związanych z transportem, składowaniem i przetwarzaniem baterii, a wszystko z myślą o ochronie środowiska i oszczędności surowców.

Odpady niebezpieczne z nami bezpieczne

Termiczne przekształcanie odpadów to odpowiedź na rosnące potrzeby rynku w zakresie zagospodarowania trudnych odpadów przemysłowych. To efektywny i bezpieczny sposób na ograniczenie składowania i przejęcia kontroli nad emisjami do ziemi i powietrza.

ENERIS Proeco z Bydgoszczy, nasza spółka oferująca kompleksową obsługę w zakresie termicznego zagospodarowywania odpadów niebezpiecznych, w tym medycznych, współpracuje z klientami przemysłowymi oraz instytucjonalnymi z całego kraju.

ENERIS Proeco na podstawie posiadanych uprawnień może przyjąć 223 rodzaje odpadów, w tym **147 rodzajów odpadów niebezpiecznych**.

Przegląd rodzajów odpadów należących do grupy niebezpiecznych, którymi możemy gospodarować, znajduje się w rozdziale „Rozwiązania dla klientów przemysłowych” na stronie 68.

Prowadzimy procesy odzysku energii cieplnej R1¹⁾ oraz unieszkodliwiania D10²⁾, co czyni proces bardziej ekologicznym i przyjaznym środowisku. Odzyskana energia służy do produkcji ciepła i pary technologicznej.

Termiczne przekształcanie odpadów to odpowiedź na rosnące potrzeby przemysłu i mieszkańców na energię.

Tabela 08. Ilość odpadów przyjętych do utylizacji

Rodzaj odpadów [w tonach]	2019r.	2020r.
Odpady niebezpieczne	5 986	5 589
Inne niż niebezpieczne	1 096	578

Oprócz termicznego unieszkodliwiania zajmujemy się również:

- **transportem** ADR,
- **dostarczaniem** pojemników na odpady spełniających wymagania sanitarne,
- **sporządzaniem** dokumentów potwierdzających unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych, w tym zakaźnych, medycznych oraz weterynaryjnych,
- **niszczenie pod kontrolą i potwierdzanie protokołem** unieszkodliwianie środków odurzających, substancji psychotropowych oraz innych odpadów z grupy niebezpiecznych.

¹ Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dn. 9.12.2014 proces odzysku R1 – wykorzystanie głównie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii.

² Zgodnie ze wspomnianym powyżej rozporządzeniem: Proces unieszkodliwiania D10 – przekształcanie termiczne na lądzie.

Jesienią roku 2020 zakończyliśmy modernizację instalacji przekształcania odpadów i produkcji ciepła. Remont przeprowadzaliśmy w związku z nowymi wymogami prawnymi i normami emisyjnymi do atmosfery.

Zakres modernizacji obejmował trzy elementy:

- **sposób** przechowywania odpadów (powstała chłodnia na odpady medyczne i hala magazynowa o powierzchni ok. 1500 m²),
- **serce** instalacji, czyli remont pieca (m.in. wymiana wymurówki, zainstalowanie nowego systemu podawania odpadów),
- **dostosowanie** systemu oczyszczania spalin do nowych wymogów BAT 2023 (m.in. układ filtrów, system kontroli emisji).

Nasza instalacja spełnia wymagania określone przepisami o ochronie środowiska, co zostało potwierdzone przez Inspekcję Ochrony Środowiska.¹⁾

ENERIS Proeco posiada uprawnienia do zagospodarowania 8 tys. ton odpadów, w tym 6 tys. ton odpadów niebezpiecznych rocznie i 2 tys. odpadów innych niż niebezpieczne.

Dzięki dokonanim w 2020 roku modernizacji instalacji nasza zdolność techniczna zagospodarowania odpadów wzrosła do **10,5 tys. ton rocznie**.

Współdziałamy dla wspólnego bezpieczeństwa

ENERIS jest jednym z założycieli Związku Pracodawców Zakładów Termicznego Przekształcania Odpadów. Instytucja zrzesza spółki specjalizujące się w unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych, głównie medycznych.

ZPZTPO

¹ Zaświadczenie wydane dn. 4.08.2020 r. dla ENERIS Proeco Sp. z o.o. przez Inspekcję Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Promujemy oszczędność zasobów

Działania biznesowe i organizacyjne ENERIS od samego początku ukierunkowane są na oszczędność i efektywne wykorzystanie zasobów, zarówno pierwotnych, jak i wtórnych. W swojej głównej działalności na każdym jej etapie wdrażamy rozwiązania proekologiczne: najlepsze technologie, głęboki recykling, odzysk energii, optymalizację logistyki, ecodriving oraz innowacje. Oprócz tego w naszych wszystkich zakładach wdrażamy mechanizmy energo – i zasobooszczędne.

Ograniczenia kosztów oraz poprawa efektywności wykorzystania energii elektrycznej były przedmiotem szerokiego programu działań w 2019 i 2020 roku. Pierwszymi efektami było zastąpienie starego oświetlenia zewnętrznego zakładów, nowymi lampami LED.

W oddziałach ENERIS wdrożyliśmy rozwiązania wspierające efektywność energetyczną.

- ▶ **Wykorzystujemy** odnawialne źródła energii – z biogazu wytwarzanego na naszych składowiskach jest produkowana zielona energia elektryczna.
- ▶ **Edukujemy** naszych pracowników w zakresie oszczędzania prądu i wody. Jedną z metod są plakaty czy informacje zachęcające do oszczędnego korzystania z zasobów zamieszczone przy włącznikach światła, w łazienkach i kuchniach.
- ▶ **W budynkach** należących do Grupy ENERIS, w każdej lokalizacji wprowadzone są zasady ekobiura, które szerzej opisaliśmy w rozdziale „*Tworzymy unikalną wartość*” na stronie 86.

2754 MWh

suma zużycia energii elektrycznej za rok 2020 r.

1,5%

redukcja zużycia energii elektrycznej względem roku 2019 r.

Tabela 09. Emisje do atmosfery spółek ENERIS Surowce za 2019 r.

Obiekt	Dwutlenek węgla (CO ₂)	Pył całkowity	Tlenek węgla (CO)	Tlenki azotu (NO _x /NO ₂)	Tlenki siarki (SO _x /SO ₂)
Altvater Piła o. Kłoda	2 215 703,06	694,53	103,96	487,29	0,00
EECU o. Jarosów	23 080,87	2,91	4,87	17,10	0,11
EECU o. Wrocław	15 003,53	1,89	3,17	11,11	0,07
EECU o. Zgierz	5 550,00	0,21	135,00	6,60	0,34
ES o. Gorzów Wlkp.	68 600,00	0,02	10,29	52,14	1,37
ES o. Tomaszów Mazowiecki	36 047,96	2,45	7,13	26,11	10,60
ENERIS Proeco	6 216 617,00	417,76	647,30	7 107,98	281,45
ENERIS Recupyl		1,98			

Tabela 10. Emisje do atmosfery spółek ENERIS Surowce za 2020 r.

Obiekt	Dwutlenek węgla (CO ₂)	Pył całkowity	Tlenek węgla (CO)	Tlenki azotu (NO _x /NO ₂)	Tlenki siarki (SO _x /SO ₂)
Altvater Piła o. Kłoda	1 286 327,14	734,77	276,16	458,63	3,67
EECU o. Jarosów	23 440,26	0,65	9,70	22,64	25,87
EECU o. Wrocław	11 656,23	0,32	4,82	11,26	12,87
EECU o. Zgierz	6 019,66	5,59	24,84	13,66	25,46
ES o. Gorzów Wlkp.	54 200,00	0,01	8,13	41,19	1,08
ES o. Tomaszów Mazowiecki	24 400,55	2,25	5,93	17,18	9,11
ENERIS Proeco	6 164 490,00	325,58	487,50	6 615,00	164,01
ENERIS Recupyl		2,07			

Wspieramy bezpieczeństwo energetyczne Polski

Nasze zakłady MBP ze względu na swoje funkcje i ilość zastosowanych tam urządzeń są dużym konsumentem energii elektrycznej. Od dawna monitorujemy i wprowadzamy zmiany w zakresie wykorzystania i zarządzania zużyciem energii elektrycznej. W wyniku kilkumiesięcznego procesu weryfikacji potencjału energetycznego oraz profilu zużycia energii w dwóch naszych spółkach pozytywnie zakończyliśmy testy na redukcję mocy. Zostały one przeprowadzone przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne (PSE). Finalnie zostaliśmy włączeni do programu redukcji poboru energii – DSR (z ang. Demand Side Responde) oraz uzyskaliśmy prawo do posługiwania się godłem „Wspieramy Bezpieczeństwo Energetyczne Polski”.

„Nasze instalacje w Jaroszowie oraz Balinie przystąpiły do programu DSR. Odpowiedzialne i świadome zarządzanie zużyciem energii elektrycznej przez naszych pracowników oraz współpraca z operatorem krajowego systemu elektroenergetycznego przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego Polski. Ograniczając w razie potrzeby zużycie energii w naszych zakładach, istnieje możliwość jej wykorzystania w innych strategicznych miejscach np. w szpitalach.”

Ryszard Biernacki,
Doradca Zarządu ds. Energetycznych

Innowacje dla środowiska

Co produkujemy z odpadów

„Działalność inwestycyjna i usługowa ENERIS ma swoje silne oparcie w rozwiązaniach technologicznych dedykowanych dla konkretnych klientów czy typów odpadów. Bez silnego zaangażowania w badania i rozwój nowych procesów, technologii czy usług nie byłby możliwy szybki rozwój Grupy. Od samego początku swej działalności ENERIS współpracuje z licznymi ośrodkami badawczymi, instytutami czy konstruktorami. Innowacje są szczególnie ważne dla dalszego rozwoju i całej branży.”

Tomasz Nowicki
Dyrektor ds. Innowacji

Dziś wyzwaniem jest nie tyle zagospodarowanie odpadów, co odkrycie i wykorzystanie ich prawdziwego potencjału – związków chemicznych i energii. To co nas wyróżnia to sięganie po rozwiązania, które dziś mogą się wydawać futurystyczne. Jednym z takich zagadnień jest sposób na dostarczenie energii bez zanieczyszczania środowiska. Odpady mają w sobie olbrzymi niewykorzystany potencjał surowcowy. Naszym celem jest dostarczenie na rynek rozwiązań pozwalających uzyskać z odpadów produkt, który stanie się surowcem do ponownej produkcji.

W ENERIS działa komórka B&R, której celem jest poszukiwanie i dostarczanie dedykowanych rozwiązań. Zespół B&R współpracuje m.in. z Politechniką Warszawską, Uniwersytetem Warszawskim, Instytutem Metali Nieżelaznych w Gliwicach, Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Przemysłowym Instytutem Motoryzacji w Warszawie, Politechniką Częstochowską czy Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie oraz szeregiem innych instytucji zgrupowanych w Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Do ochrony środowiska podchodzimy innowacyjnie, wypełniamy nasze zadania, dostosowujemy się na bieżąco do regulacji i wymogów prawnych, ale też czynnie podejmujemy wyzwania, które stoją przed naszą branżą i polską gospodarką. Myślimy o udoskonalaniu produktów i usług, projektujemy nowe rozwiązania przemysłowe, wdrażamy instalacje pilotażowe, sami jesteśmy dostawcą nowych technologii, ale chcemy też inspirować. Chętnie dzielimy się naszymi pomysłami i wiedzą.

Recykling tworzyw sztucznych

Dzięki skutecznej segregacji „u źródła”, czyli przez mieszkańców, możliwe jest osiągnięcie znacznie wyższych poziomów odzysku surowców, w tym tworzyw sztucznych. Folie, plastiki i inne tworzywa powstają dzięki szeregowi procesów chemicznych i fizycznych, którym jest poddawana ropa naftowa i węgiel. Najmniejsze cząsteczki, tzw. mery, łączą się ze sobą, tworząc duże cząsteczki o różnych właściwościach, stąd ogólna nazwa polimery. Dzięki innowacyjnym technologiom, możliwy jest wydajny i efektywny proces odwrotny, czyli depolimeryzacja.

W największym skrócie – tworzywa wracają do swojego stanu pierwotnego, jakim jest ropa naftowa. Z powodu domieszek i zanieczyszczeń nie jest to ropa w stu procentach, ale możliwe jest wykorzystanie nowo powstałej substancji do produkcji paliw, parafin czy rozpuszczalników.

Innowacyjny kompostownik solarny

Bioreaktor kompostujący zasilany energią słoneczną, czyli kompostownik solarny, to nasza innowacyjna, prototypowa konstrukcja. Pozyskana energia słoneczna zasila układ rozdrabniania i przemieszczania materiału organicznego oraz zasila system kontroli temperatury i wilgotności. Wspomaganie kompostowania sprawia, że jest ono szybkie i wydajne, trwa od 3 do 5 dni i nie powoduje uciążliwości zapachowych.

W kompostowniku zostały zastosowane proekologiczne i innowacyjne rozwiązania.

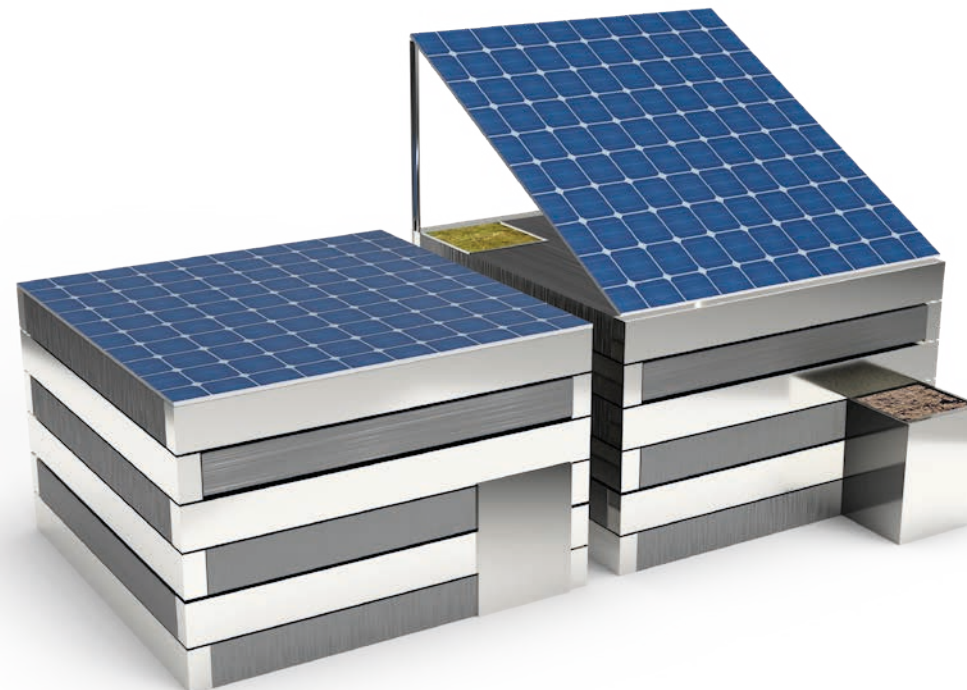
- ▶ **Modułowa** konstrukcja, pozwalająca na indywidualne dopasowanie do potrzeb użytkownika.
- ▶ **Materiałem** wykorzystywanym do budowy kompostownika będą kompozyty polimerowe, powstające w procesie recyklingu tworzyw sztucznych.
- ▶ **Wszystkie** materiały recyklingowe użyte w konstrukcji bioreaktora mogą być poddane powtórnemu wykorzystaniu.
- ▶ **Inteligentne sterowanie** zasilane jest z układu paneli fotowoltaicznych, zintegrowanych z komorą, umożliwiających zmianę kąta ekspozycji.

Znaczenie dla gospodarki w obiegu zamkniętym

Dzięki zastosowaniu solarnego bioreaktora powstająca lokalnie biomasa o charakterze odpadowym może być poddana szybkiemu i efektywnemu procesowi zagospodarowania, w wyniku którego powstaje wysokiej jakości nawóz organiczny. Zastosowanie procesu pełnego odzysku, bezpośrednio u źródła powstawania odpadów organicznych,

eliminuje konieczność ich transportu i zagospodarowania w dużych zakładach.

Taka idea postępowania w pełni realizuje założenia GOZ – zagospodarowanie odpadów w miejscu ich powstawania przyczynia się do ograniczenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach. Dodatkowo proces odbywa się z wykorzystaniem energii słonecznej, więc bezpośrednio przyczynia się do ochrony zasobów naturalnych (paliwa kopalniane).

Zagospodarowanie bioodpadów – kompost z Balina

Odpady zielone bywają problematyczne dla naszej branży. Potraktowaliśmy to jako wyzwanie. Należy pamiętać, że jest to przede wszystkim żyzne i zdrowe podłoże do uprawy roślin – o ile oczywiście powstaje w sposób bezpieczny dla środowiska oraz zawiera tylko składniki odżywcze.

Dzięki pomysłowości i determinacji naszych pracowników MBP w Balinie odpady zielone i biodegradowalne (takie jak kawałki drewna, słoma, gałęzie, wióry, liście, trawy, rośliny ozdobne) zostały poddane odpowiednim procesom. W ich wyniku powstały produkty „Kompost z Balina” oraz „eKompost z Balina”, spełniający restrykcyjne normy bezpieczeństwa dla ludzi i środowiska. Zgodnie z decyzją Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi może być stosowany bez ograniczeń w rolnictwie i ogrodnictwie jako organiczny środek poprawiający właściwości gleby oraz nawóz organiczny i od lipca 2018 r. może być sprzedawany.

W ten sposób zmniejszyliśmy deponowanie odpadów na składowisku. Dzięki zastosowaniu nowoczesnej technologii przyczyniamy się do realizacji celów gospodarki odpadami w obiegu zamkniętym.

Wspieramy bioróżnorodność

Chcemy by teren, którym zarządzamy w ramach naszych instalacji i baz, był miejscem nie tylko neutralnym dla środowiska, ale też, by poprzez mądre nim gospodarowanie, był miejscem sprzyjającym utrzymaniu bioróżnorodności.

Takimi przykładami są nasze instalacje MBP i składowiska w Balinie, Jaroszowie i Kłodzie.

Na terenie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kłodzie znajdują się cztery stawy biologiczne o łącznej powierzchni 2,2 ha. Ciąg akwenów stanowi element wzbogacenia krajobrazu oraz jest miejscem siedliskowym dla ptactwa wodnego i wodopojem dla zwierząt.

Po zamknięciu kolejnych kwater naszych składowisk przeprowadzamy rekultywację tego terenu i staramy się przywrócić go naturze. Oto niektóre przykłady naszych działań.

Balin

Po przygotowaniu podłoża na nieczynnej kwaterze założyliśmy łąkę z roślin miododajnych, specjalnie z myślą o pszczołach i innych pożytecznych owadach.

Jaroszów

W kwietniu 2019 r. na teren naszego składowiska w Jaroszowie przyjechały trzy rodziny pszczele, które zamieszkały w dostarczonych wcześniej ulach umieszczonych obok zreultywowanej kwatery. Wcześniej na składowisku wykonywane były hydroobsiewy mieszkanką traw i roślin motylkowatych, aby ograniczyć erozję gleby na naszym terenie. Mimo tych zabiegów rośliny te rosły słabo i nie chciały się rozrastać, więc aby

wspomóc ich rozwój zdecydowaliśmy o postawieniu mikropasieki. Obecnie pszczoły pracują na naszych łąkach i już jesteśmy po pierwszym miodobraniu, choć nie miód był celem przedsięwzięcia.

Nasza pasieka powstała przede wszystkim dzięki zaangażowaniu naszych pracowników, dlatego więcej o niej można przeczytać w rozdziale „*Tworzymy unikalną wartość*” na stronie 86.

Zależy nam na tym, aby jak najlepiej wspierać bioróżnorodność. Dlatego w naszych działaniach, które mają stworzyć pszczołom przyjazne warunki na naszych terenach, korzystamy z wiedzy i doświadczenia Fundacji Pszczoła z Piły. Współpraca dotyczy też wspólnych działań edukacyjnych.

Edukacja proekologiczna

W celu zwiększenia świadomości ekologicznej i budowania właściwych postaw społecznych w stosunku do postępowania z odpadami i segregowania surowców co roku przygotowujemy szereg działań edukacyjnych.

Prowadzimy projekty z zakresu edukacji recyklingowej skierowane do wszystkich grup wiekowych dzieci, a także do dorosłych i seniorów.

Wokół tematów środowiskowych organizujemy kompleksowe kampanie edukacyjne, konkursy w szkołach, spotkania z mieszkańcami, spektakle w przedszkolach, prelekcje oraz warsztaty w szkołach i przedszkolach, pikniki ekologiczne

czy stoiska edukacyjne na wszelkich imprezach plenerowych. Ponadto tworzymy materiały edukacyjne – ulotki, plakaty, broszury oraz spoty filmowe.

W ramach Koalicji 5 frakcji prowadzimy działania edukacyjne dotyczące całościowo wszystkich frakcji, ale też każdej z frakcji poświęcone są oddzielne materiały (filmy, plakaty).

Temat recyklingu bioodpadów przybliży program „Eko – zdrowe warzywa ogrodowe”.

Powyższe działania edukacyjne oraz wiele innych opisaliśmy szerzej w rozdziale „Budujemy trwałe partnerstwa” na stronie 108.

Dostarczamy kompleksowe rozwiązania

Nasi klienci 65

Rozwiązania dla samorządów i mieszkańców 66

Rozwiązania dla klientów przemysłowych 68

Wspólny cel: recykling 70

Rola eksperta 70

Inicjatywy z myślą o klientach 72

Wyzwania dla naszej branży 73

Nasze plany 74

Dostępni dla wszystkich 75

Niezawodni w obliczu pandemii 78

Interweniujemy w sytuacjach kryzysowych 79

Wspólne działania w odpowiedzi na wyzwania zrównoważonego rozwoju 80

Koalicja 5 frakcji 80

Dbamy o bezpieczeństwo 82

Wspieramy zarządzających nieruchomościami 83

Nasi klienci

Jako wiodąca polska firma branży komunalnej oferujemy wysokiej jakości, kompleksowe usługi i infrastrukturę dla samorządów i przemysłu. Cel, do którego dążymy wraz z naszymi klientami, to osiągnięcie maksymalnego odzysku surowcowego i energetycznego odpadów. Do każdego projektu podchodzimy indywidualnie, tworząc rozwiązania zgodne z oczekiwaniami naszych klientów i „szyte na miarę”.

- ▶ **Dla samorządów** realizujemy działania na terenie ponad 50 gmin, w których prowadzimy zbiórkę odpadów komunalnych oraz ich odbiór i zagospodarowanie. Z efektów naszej pracy korzysta 830 tys. mieszkańców. W ciągu roku zbieramy blisko 360 tys. ton odpadów komunalnych.
- ▶ **Przemysł** i przedsiębiorcy korzystają z naszego zintegrowanego podejścia do zarządzania odpadami. W gronie naszych klientów znajdują się m.in. największe sieci handlowe, centra logistyczne oraz zakłady przemysłowe. Ta grupa naszych klientów przekazuje nam rocznie prawie 270 tys. ton odpadów, także niebezpiecznych. Energetyka i cementownie korzystają z produkowanego przez nas paliwa RDF. Zbieramy i przetwarzamy odpady niebezpieczne oraz akumulatory i baterie, dzięki czemu zbudowaliśmy silne partnerstwa z największymi firmami branży chemicznej, motoryzacyjnej czy z producentami spożywczymi.

.....

W relacjach z klientami celem ENERIS Surowce jest: świadczenie usług bazujących na najlepszych technologiach, doświadczeniach i praktykach rynkowych, uwzględniających lokalne potrzeby oraz specyfikę poszczególnych gmin.

Pomagamy społeczeństwu dbać o środowisko

Unowocześniamy system zbiórki odpadów i ułatwiamy korzystanie z niego grupom szczególnie zagrożonym wykluczeniem społecznym. Edukujemy i promujemy konieczność segregacji odpadów.

Jesteśmy inicjatorem Koalicji 5 frakcji – pierwszego międzysektorowego projektu rozwiązującego w sposób kompleksowy problem jakościowej zbiórki surowców u źródła. W ramach Koalicji, połączone siły biznesu, samorządów, organizacji pozarządowych oraz konsumentów stworzyły praktyczne narzędzia i system edukacji w zakresie właściwego segregowania odpadów do 5 pojemników.

” Naszą siłą i przewagą na rynku jest wszechstronność w usługach komunalnych. Zajmujemy się każdym etapem tzw. cyklu życia odpadów. Nasze podejście wpisuje się w zasady gospodarki o obiegu zamkniętym, którą chcemy aktywnie rozwijać i zachęcać do tego innych. ”

Konrad Pyrz
Członek Zarządu
ENERIS Surowce S.A.

Rozwiązania dla samorządów i mieszkańców

- ▶ **Zagospodarowanie** odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców gmin oraz odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych. Odbiór i zagospodarowanie: makulatury, tworzyw sztucznych, szkła, opakowań wielomateriałowych, metali oraz odpadów zielonych.
- ▶ **Zbiórka i sortowanie** zmieszanych baterii i akumulatorów przenośnych.
- ▶ **Zbiórka** odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
- ▶ **Usługi** w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów budowlanych.
- ▶ **Organizacja** mobilnych i stacjonarnych punktów odbioru odpadów selektywnych.
- ▶ **Likwidacja** dzikich wysypisk.
- ▶ **Utrzymanie** czystości ulic, chodników oraz parkingów zarówno w okresie letnim, jak i zimowym.
- ▶ **Pomoc** w organizacji i obsłudze imprez proekologicznych.
- ▶ **Współpraca** ze szkołami i przedszkolami w ramach prowadzonych akcji edukacyjnych.

„Dostosowany do potrzeb odbiór odpadów i właściwe ich zagospodarowanie to duża odpowiedzialność i ciągłe wyzwania. W swojej pracy codziennie skupiamy się na potrzebach mieszkańców, rozwijaniu innowacyjnych metod pozwalających usprawniać zbiórkę i utylizację odpadów, co przekłada się na czystsze środowisko i lepszy komfort życia każdego z nas. Dla nas liczą się ludzie, środowisko, procesy i ciągłe doskonalenie. Reagując na potrzeby i zmieniające się przepisy, wprowadzamy szereg praktycznych usprawnień, które wpływają na jakość i wydajność, polepszają komfort pracy i niwelują wpływ na środowisko.

Standardem dla nas jest także inicjowanie działań ekologicznych, aktywne wspieranie społeczności lokalnej oraz aktywne rozwijanie świadomości ekologicznej w pełnym przedziale wiekowym mieszkańców.”

Tomasz Bielański,
Dyrektor Generalny
Altwater Piła Sp. z o.o.

Pracujemy z systemami RFID i GPS, które gwarantują:

- **wiarygodny** i szczelny system odbioru oraz zagospodarowania odpadów,
- **szybka** i wygodną inwentaryzację pojemników,
- **pełną** kontrolę nad prowadzonymi operacjami,
- **efektywne** rozpatrywanie reklamacji,
- **projektowanie** tras zgodnie z zasadami ekologii,
- **rzeczywistą** ochronę środowiska.

Posiadamy nowoczesny i sprawdzony sprzęt:

- **śmieciarki** wyposażone w dysze dezynfekująco-myjące, które zapewniają efektywne utrzymanie higieny pojemników na odpady,
- **śmieciarki** wielokomorowe ograniczające liczbę wykonywanych tras,
- **system** nadzoru oparty na kamerach umieszczonych z przodu, z tyłu oraz z boku śmieciarki,
- **transmisja** danych on-line pomiędzy pojazdami a dyspozytornią.

182 002

pojemników z systemem RFID

Udogodnienia i innowacje dla mieszkańców

Zwracamy uwagę na nawyki mieszkańców, staramy się odpowiadać na ich potrzeby i wspierać ich w celu osiągnięcia jak najmniejszego obciążania środowiska odpadami. Dostosowujemy sposób pracy do oczekiwań i możliwości lokalnych.

▶ **Wprowadziliśmy** rozszerzone naklejki na pojemniki z opisem, jak segregować i piktogramami ułatwiającymi identyfikację oraz specjalne naklejki dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

▶ **Wprowadziliśmy** oznaczenia na śmieciarki informujące, jaką frakcję odpadów zbieramy, aby skończyć z opiniami, że odpady są mieszane w pojazdach albo, że ta sama śmieciarka przyjeżdża kilka razy.

▶ **Zgodnie** z oczekiwaniami mieszkańców wprowadziliśmy odbiór sprzętu AGD/RTV z domów i mieszkań dla osób, które nie mają transportu do PSZOK.

▶ **Wymieniamy** pojemniki według wskazań mieszkańców/wspólnot – dostosowujemy się do potrzeb.

▶ **Dostosowujemy** częstotliwość odbioru w zabudowie wielorodzinnej do potrzeb mieszkańców – w części lokalizacji uruchomiliśmy pogotowie odpadowe, czyli śmieciarki jeżdżące częściej niż przewiduje harmonogram i odbierające odpady z przepełnionych pojemników.

▶ **Rozwiesiliśmy** ok. 50 skrzynek na baterie w altankach śmietnikowych – nie trzeba już ich wozić do sklepów albo co gorsza wrzucać do odpadów zmieszanych. Więcej o naszym udziale w zagospodarowaniu baterii w rozdziale „Baterie

i akumulatory – wykorzystujemy potencjał” na stronie 52.

▶ **Edukujemy** mieszkańców nie tylko w zakresie poprawnej segregacji, ale także bezpieczeństwa. Jako pierwsi w kraju wprowadziliśmy program uświadamiający zagrożenia płynące z tzw. martwych pól – niewidocznych dla kierowcy obszarów wokół śmieciarki.

” *Od lat Kielce stawiają w gospodarce odpadowej na transparentność działań i ochronę środowiska. Dzięki systemom RFID, wogom na samochodach, przesyłaniu danych o odbieranych odpadach on-line tj. w czasie rzeczywistym, możliwe było stworzenie przejrzystego systemu rozliczeniowego. Rozbudowany system monitoringu odbieranych odpadów daje nam pewność realizowania kontraktu w myśl surowych zasad segregacji i pomaga rozwiązywać wszelkie sporne reklamacje.*

Z kolei wprowadzenie na kieleckie ulice nowoczesnej floty pojazdów, łącznie z elektrycznymi, sprzyja budowaniu lepszemu klimatowi. Usprawnienia te nie byłyby możliwe, gdyby nie partner budujący z nami ten system od początku obecnego kształtu reformy odpadowej.

Takim partnerem jest ENERIS Surowce. Dialog, otwartość, wspólne poszukiwanie optymalnych rozwiązań i rozłożone na lata inwestycje są konieczne, jeśli chcemy zachować naturalny charakter regionu świętokrzyskiego.”

Agata Binkowska
Dyrektor Wydziału Gospodarki
Komunalnej i Środowiska, Urząd Miasta Kielce

Rozwiązania dla klientów przemysłowych

Rozwiązania logistyczno-operacyjne:

- **kompleksowa** obsługa klientów przemysłowych,
- **wdrożenie i zarządzanie** kompleksowym systemem gospodarki odpadami,
- **wycena, zbiórka, transport i zagospodarowanie** wszystkich rodzajów odpadów komunalnych i przemysłowych, w tym niebezpiecznych,
- **odbiór** odpadów pojazdami specjalistycznymi,
- **odbiór i zagospodarowanie** odpadów płynnych i osadów ściekowych,
- **czyszczenie** zbiorników i separatorów,
- **zbiórka**, transport i sortowanie baterii i akumulatorów przenośnych,
- **przetwarzanie** baterii cynkowych i odzysk surowców,
- **prowadzenie** dokumentacji w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, w tym bieżąca analiza i raporty miesięczne, obsługa BDO, wsparcie z zakresu ochrony środowiska,
- **identyfikacja** surowców i odpadów klienta,
- **doczyszczanie** surowców oraz sortowanie odpadów umożliwiające wydzielenie

surowców w celu zapewnienia jak najwyższego poziomu recyklingu,

- **kompleksowe** przetwarzanie odpadów wraz z unieszkodliwieniem frakcji balastowych, przygotowanie surowców do recyklingu oraz przygotowanie odpadów do odzysku energetycznego,
- **recykling** odpadów bio pochodzących z selektywnej zbiórki,
- **wynajem** i dzierżawa kontenerów, pras o różnych pojemnościach i funkcjach (w zależności od potrzeb klientów), kompleksowa obsługa w zakładzie klienta,
- **regularny** odbiór odpadów i surowców oparty na kontraktach długookresowych oraz w systemie tranzytowym (odbiór całotransportowy),
- **dobór**, dostawa i obsługa urządzeń wstępnej przeróbki odpadów (mielenie, prasowanie),
- **outsourcing** pracowników i sprzętu dedykowanego gospodarce odpadowo-surowcowej,
- **utrzymanie** terenów zewnętrznych, letnie i zimowe,
- **transport** i zagospodarowanie w formie odzysku odpadów wiertniczych frakcji stałej i płynnej,
- **niszczenie** dokumentów oraz produktów posiadających znaki towarowe.

Rozwiązania dotyczące dostawy energii oraz zarządzania i obsługi innych mediów:

- **usługi** w zakresie produkcji i dostawy: ciepła, pary, sprężonego powietrza, chłodu oraz energii elektrycznej (outsourcing usług).

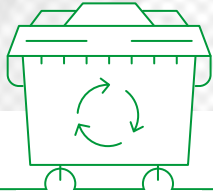
Rozwiązania w zakresie ochrony środowiska:

- **doradztwo** w organizacji gospodarki odpadami,
- **zarządzanie** strumieniem odpadów na terenie lokalizacji klienta poprzez obsługę personalną,
- **pomoc** w uzyskaniu decyzji w zakresie gospodarki odpadami oraz przygotowanie programów gospodarki odpadami,
- **zbiorcze** zestawienia o zakresie korzystania ze środowiska i wysokości należnych opłat,
- **prowadzenie** ewidencji odpadów – dokumentacja KPO, KEO i KPOK (obsługa BDO),
- **audyty** środowiskowe,
- **zbiorcze** zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska i wysokości należnych opłat,
- **ocena** oddziaływania na środowisko (karta informacyjna i raport OOS dla planowanych inwestycji),
- **potwierdzenie** czynności odzysku i recyklingu odpadów.

„Van Peperzeel z siedzibą w Holandii od wiosny 2020 roku ściśle współpracuje z firmą ENERIS Recupyl, która prowadzi recykling naszych baterii alkalicznych zebranych na terenie całej Europy. To, co wyróżnia naszą współpracę to fakt, że posiadamy również nietypowe baterie alkaliczne pochodzące z profesjonalnych zastosowań, które również wymagają recyklingu. ENERIS Recupyl był jedyną firmą, która była gotowa pomóc nam w zagospodarowaniu tych trudnych odpadów. Włożyli duży wysiłek, by nas wesprzeć, a przy tym ochronić środowisko przed skażeniem. Jest to więc sytuacja korzystna dla wszystkich. ”

Ing. Johan van Peperzeel
Van Peperzeel

” Nasza współpraca z firmą ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o. rozpoczęła w bardzo trudnym dla nas okresie, kiedy nasi dotychczasowi odbiorcy odpadów odmówili współpracy. Dzięki dobrej organizacji i zaangażowaniu w zrozumienie naszych potrzeb w krótkim czasie zapewniony został sprawny odbiór odpadów poprodukcyjnych w szczególności z tworzyw sztucznych i makulaturowych.

Wysokie kompetencje osób współpracujących z naszą firmą w zakresie gospodarki odpadami przekładają się na sprawną bieżącą obsługę, a także na specjalistyczne doradztwo. Na podkreślenie zasługuje również rzetelność rozliczania i dokumentowania odbioru odpadów. ”

Anna Jakubowska
Właściciel Zakładu Poligraficznego
„Wiking graf” sj. T. Jakubowski

Termiczne zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych

W naszej instalacji w Bydgoszczy możemy bezpiecznie i skutecznie unieszkodliwiać odpady stałe, płynne i półpłynne (tzw. pastowate), z grupy niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, pochodzące od klientów przemysłowych i instytucjonalnych. Pomagamy właściwie postępować m.in. z takimi odpadami jak:

- **opakowania** zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone,
- **odpady** ropo-, węglo- i drewnopochodne, w tym olej opałowy, olej napędowy,
- **odpady** lakiernicze i lakiery oraz farby, tusze, żywice, barwniki, kleje i oleje,
- **czyściwo** i tworzywa sztuczne,
- **opakowania** wielomateriałowe,

- **chemikalia** laboratoryjne i analityczne,
- **leki** cytostatyczne, środki odurzające i psychotropowe,
- **środki** ochrony roślin,
- **produkty** spożywcze przeterminowane lub nieprzydatne do spożycia,
- **odpady** z obróbki i powlekania metali,
- **odzież** robocza, tekstylia, odpadowa papa.

Oferujemy także niszczenie dokumentacji (w tym medycznej) oraz identyfikowalnych brandowo odpadów z produkcji.

Unieszkodliwiamy odpady medyczne – tzw. całą grupę 18, pochodzące m.in. z: zakładów opieki zdrowotnej, placówek medycznych, opiekuńczych, weterynaryjnych, laboratoriów analitycznych, placówek naukowych, salonów kosmetycznych, fryzjerskich, spa oraz innych wyspecjalizowanych podmiotów.

Wspólny cel: recykling

Stawiamy na maksymalizację poziomu odzysku odpadów przy zachowaniu efektywności ekologicznej i ekonomicznej.

W naszych usługach oraz inwestycjach stawiamy na ekologię za rozsądną cenę – zdajemy sobie sprawę z faktu, że koszty systemu obciążają przede wszystkim mieszkańców. Dlatego pozyskujemy z odpadów surowce i nadajemy im nową wartość. Naszym klientom zarówno komunalnym, jak i przemysłowym, dopasowujemy rozwiązania odpowiadające ich potrzebom i możliwościom.

Odzyskujemy m.in. złom metali żelaznych i kolorowych, szkło, drewno, tworzywa sztuczne, papier, karton, tetrapaki, odpady organiczne skierowane do kompostowania.

Naszą mocną stroną jest recykling tworzyw sztucznych, dzięki czemu odzyskujemy wartość materiałową, tworzymy alternatywę dla surowców pierwotnych oraz produkujemy paliwo RDF¹⁾ zastępujące paliwa kopalne.

¹ Alternatywne paliwo, które może być surowcem energetycznym np. dla cementowni.

Skala naszych możliwości zależy również od naszych klientów

▶ **Z odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki** odzyskujemy obecnie około 40% masy w postaci: metalu, papieru, plastiku i szkła. Pozostała część czyli ok. 60% nie nadaje się do recyklingu. Odpady te trafiają do produkcji paliwa alternatywnego (RDF).

▶ **Rozwój selektywnej zbiórki** bez odpowiedniej edukacji i promocji spowodował znaczny spadek jakości surowców wtórnych.

▶ **Upowszechnianie selektywnej zbiórki i akcje edukacyjne** podejmowane przez gminy i ENERIS powodują poprawę jakości odpadów, co zwiększać będzie poziom recyklingu. To pokazuje jak ważną jest wiedza o sposobie segregacji odpadów przez mieszkańców. Tylko przy ścisłej współpracy

i zaangażowaniu stron będzie możliwe osiągnięcie poziomu recyklingu, który przyjęliśmy w ramach dyrektyw EU (65% w 2035 r.)

▶ Rocznie **odzyskujemy i przeznaczamy do recyklingu** przeszło 6 tys. ton surowców wtórnych, takich jak papier, szkło, folia, czy butelki PET.

▶ **Z frakcji zmieszanych odpadów komunalnych**, ze względu na ich zanieczyszczenia, udaje się odzyskać jedynie ok. 5% surowców wtórnych (w porównaniu do 40% ze zbiórki selektywnej).

▶ **Około 30%** zmieszanych odpadów komunalnych, nienadających się do recyklingu, posiada wartość opałową, którą wykorzystuje się do produkcji paliwa alternatywnego.

Rola eksperta

Jesteśmy postrzegani przez naszych klientów i lokalne społeczności jako partner i doradca w tematach środowiskowych.

.....
Współpracujemy z wieloma krajowymi i międzynarodowymi klientami, w tym ze społecznościami lokalnymi, gminami, producentami odpadów, przemysłem gospodarki odpadami, jego organami regulacyjnymi i inwestorami. Stąd nasza głęboka znajomość tematów, problemów i rozwiązań dotyczących każdego aspektu gospodarki odpadami, globalnych wyzwań klimatycznych czy bieżącego stanu uregulowań prawnych w Europie.

” *Nasz sklep w Tychach współpracuje z ENERIS od wielu lat, realizując kompleksową obsługę odbioru odpadów powstających na terenie marketu. W trakcie długoletniej współpracy wypracowaliśmy model działania oparty na wzajemnym zaufaniu i pewności realizacji usług na wysokim poziomie. Od 2018 r. ENERIS wspiera nas jako ekspert w sprawach środowiskowych, prowadząc dokumentację w tym zakresie. Doceniamy kompleksową usługę, nie tylko odbiór odpadów, ale też prowadzenie w naszym imieniu raportowania środowiskowego.* ”

Jan Łukomski
Tychydis Sp. z o.o.

Jesteśmy zawsze na bieżąco

Grupa ekspertów ENERIS ma ogromne doświadczenie w praktycznym doradztwie dotyczącym wszystkich rodzajów odpadów, w tym odpadów komunalnych, komercyjnych, przemysłowych, niebezpiecznych, górniczych.

Nasi klienci, np. producenci, dystrybutorzy czy importerzy, mogą podlegać regulacjom dotyczącym odpowiedzialności jako producenci czy wprowadzający na rynek produkty, ale również może dotyczyć ich konieczność spełnienia innych obowiązków środowiskowych. Idzie to w parze z odpowiedzialnością za utylizację i recykling danych produktów. Pomagamy im nie zgubić się w gąszczu regulacji, a przy tym zapewnić odzysk surowców na najwyższym poziomie.

Klienci ENERIS mogą liczyć na profesjonalne wsparcie – doradzamy, tłumaczymy, ale także przejmujemy część obowiązków.

„*Wspieramy naszych klientów tak, aby mogli dopełnić wszystkich obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawnych, niezależnie czy dotyczą one postępowania z surowcami wtórnymi, opakowaniami handlowymi, opakowaniami transportowymi czy bateriami.*

Przepisy te podlegają ciągłym zmianom, dlatego prowadzenie stałej kontroli i opracowywanie własnych, niezbędnych działań, aby być zawsze po stronie prawa jest jednym z kluczowych aspektów naszej współpracy.”

Małgorzata Kamińska,
Radca prawny
Koordynator Działu Prawnego

Wyjaśniamy przyczyny wzrostu kosztów zarządzania odpadami

W ciągu ostatnich 2 lat w wielu częściach kraju wzrosły opłaty za wywóz odpadów, co budziło zrozumiałe zaniepokojenie wśród mieszkańców i przedstawicieli samorządów. Zależy nam na rzetelności informacji o przyczynach i skali zmian w opłatach. Staramy się wyjaśniać, jak wygląda sytuacja i dementować nieprawdziwe informacje. Dlatego przygotowaliśmy artykuły prasowe przedstawiające 5 głównych obszarów wpływających na wzrost cen. Szczegółowo omawialiśmy je w czasie spotkań z mieszkańcami czy radnymi, informację dystrybuowaliśmy również wśród zarządców nieruchomości. W celu wytłumaczenia przyczyn wzrostu cen powstał nawet specjalny film wyliczający przyczyny zjawiska.

Wytwarzanie

- ▶ **Brak** masowego segregowania odpadów.
- ▶ **Zbyt** niska jakość odpadów w selektywnej zbiórce.

Odbiór

- ▶ **Wzrost** cen energii i paliwa, płacy minimalnej.
- ▶ **Ustawa** o elektromobilności – kosztowne inwestycje w ekologiczne samochody.

Zagospodarowanie

- ▶ **Koszty** budowy nowoczesnych instalacji przetwarzania odpadów.

Paliwo alternatywne

- ▶ **Niewystarczający** rynek odbioru frakcji palnej – RDF.
- ▶ **Kilkukrotny** wzrost opłat za przekazywanie RDF.

Składowanie

- ▶ **Wzrost** opłaty marszałkowskiej (za korzystanie ze środowiska).

Inicjatywy z myślą o klientach

Dążąc do usprawnienia obsługi klienta przy jednoczesnej transparentności procesów związanych z odbiorem odpadów, pracujemy nad zastosowaniem technologii IT w codziennej pracy.

► **Digitalizacją procesu obrotu odpadami w technologii blockchain** (inaczej łańcuch bloków) - to rozproszona baza danych, która zawiera stale rosnącą ilość informacji pogrupowanych w bloki. Narzędzie dostarcza precyzyjnych informacji na temat ilości odpadów, ich lokalizacji, a w przyszłości także jakości zbiórki selektywnej. Innowacja ta daje możliwość zbierania informacji od momentu odbioru odpadów przez transport po sposób zagospodarowania, niezależnie od rzetelności wykonujących poszczególne usługi podmiotów.

Blockchain jest też jedyną możliwością, by każdemu uczestnikowi rynku dać szansę na zrozumienie, gdzie trafiają odpady. Wśród zalet technologii blockchain wymienia się także odporność na cyberataki. Elementem tego narzędzia jest BDO czyli kompletna informacja dotycząca postępowania z odpadami, w czasie rzeczywistym.

► **Wykorzystaniem produktów technologicznych zajmujących się śledzeniem kontenerów** i samych śmieciarek, stopnia ich zapełnienia i optymalnego pokonywania tras. Każde z urządzeń posiadające praktycznie niezniszczalne czujniki radiowej komunikacji bezprzewodowej, może przesyłać dane do chmury, tak aby można było je natychmiast

przeanalizować. Czujniki mogą być montowane również na pojemnikach.

- **Ofertą pojemników wyposażonych w moduł zgniatający odpady** oraz system monitorujący wnętrze kosza. Takie nowoczesne kontenery zmniejszają objętość odpadów średnio o jedną czwartą. Pojemniki takie mają wbudowany system GPS oraz posiadają zamontowane sensory, które łączą się bezprzewodowo z aplikacją zarządzaną z chmury. Dzięki temu, rozwiązanie to jest w pełni skalowalne i ekologiczne – sensory oraz prasa zgniatająca zasilane są energią słoneczną.
- **Możliwością zamawiania i opłacania usług odbioru odpadów również on-line** i na dowolnym urządzeniu.

Tą drogą kontaktu można ustalić dogodną godzinę spotkania z kierowcą czy dokonać płatności. Wystarczy kilka kliknięć, niepotrzebne jest wysyłanie e-maili czy wykonywanie telefonów, by zamówić usługę w określonym przez klienta terminie.

.....

Co więcej, dla poprawienia jakości obsługi klientów i zwiększenia ich zadowolenia utworzyliśmy w jednej z naszych czołowych spółek stanowisko inżyniera procesu. Zadaniemi osoby na tym nowym stanowisku są działania związane z usprawnianiem procesów dotyczących logistyki, obsługi oraz zajmowanie się wszelkimi zagadnieniami istotnymi dla klientów.

Wyzwania dla naszej branży

Zobowiązanie zwiększenia proekologicznych metod postępowania z odpadami

Zgodnie z regulacjami, Polska jest zobowiązana do osiągnięcia odpowiednich poziomów:

- **ograniczenia** masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania (do 16 lipca 2020 r. – było to nie więcej niż 35%),
- **zwiększenia** poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz odzysku innymi metodami papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (do 31 grudnia 2020 r. do poziomu 50%),
- **zwiększenia** poziomu recyklingu innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (do 31 grudnia 2020 r. do poziomu 70%).¹⁾

Spełnienie tych wymagań przez Polskę zależy od dostępności odpowiednich instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ale też upowszechnienia segregacji odpadów wśród mieszkańców. Podejmujemy to wyzwanie, m.in. aktywnie rozwijając Koalicję 5 frakcji, wspierając naszych klientów rozwiązaniami ułatwiającymi segregację oraz intensywnie angażując się w szeroko pojętą edukację ekologiczną.

Regulacje prawne dotyczące tematów zagospodarowywania odpadów często się zmieniają i wiążą niejednokrotnie z coraz większymi obostrzeniami dotyczącymi naszej działalności.

Spełniamy wszystkie nowe wymagania i uważnie śledzimy procesy regulacyjne na poziomie Unii Europejskiej i Polski, aby bez żadnych przerw w świadczeniu usług służyć naszym klientom i środowisku. Wymaga to m.in. nakładów inwestycyjnych w nowe technologie.

¹ Źródło: Ministerstwo Środowiska i Klimatu, Zasady segregowania odpadów komunalnych, www.gov.pl/web/klimat/zasady-segregowania-odpadow-komunalnych.

Nasze plany

Naszym celem jest jeszcze bardziej efektywna działalność na rzecz usprawnienia usług odbioru i zagospodarowania odpadów.

- ▶ **Planujemy** budowę trzech sortowni automatycznych, dzięki którym zwiększymy poziom odzysku, tak by spełnić rygorystyczne wymagania Unii Europejskiej.
- ▶ **Dostosowujemy** sortownie do unijnych wymogów BAT¹, m.in. budujemy instalacje do ujmowania i oczyszczania powietrza z hali sortowni.
- ▶ **Zamierzamy** wybudować instalację do recyklingu, czyli zamiany odpadów w produkty.
- ▶ **Przygotowujemy** się do budowy parku technologicznego, w którym będziemy testować nowoczesne instalacje do przetwarzania odpadów.
- ▶ **Będziemy** rozbudowywać kwatery na zarządzanych przez nas składowiskach i kontynuować działania antyodorowe związane z funkcjonowaniem instalacji.
- ▶ **Planujemy** zwiększyć wytwarzanie i zagospodarowanie paliwa RDF.
- ▶ **Będziemy** inwestować w obszarze logistyki, bo nasze samochody w każdym miesiącu przejeżdżają setki tysięcy kilometrów i są niezbędne dla rozwoju oraz poprawy rentowności kontraktów.
- ▶ **Planujemy** inwestować w nowoczesne technologie zarządzania odpadami niebezpiecznymi.
- ▶ **Jesteśmy** otwarci na pomysły usprawniające działania pracowników sortowni. Funkcjonuje u nas Program Małych Kroków, zapewniający ciągłe doskonalenie. Analizujemy każdy pomysł, a najlepsze wdrażamy.

1 Z ang. Best Available Technology – najlepsza dostępna technologia

Dostępni dla wszystkich

Do dyspozycji naszych klientów są przedstawiciele handlowi ENERIS oraz doradcy w naszych biurach. Jesteśmy dostępni telefonicznie oraz poprzez formularz kontaktowy znajdujący się na stronie internetowej www.eneris.pl. Pracujemy nad chatbotem, który już wkrótce odpowie on-line na wszelkie pytania mieszkańców Piły dotyczące zbiórki i segregacji odpadów komunalnych.

Infolinia odpadowa

W maju 2020 r. uruchomiliśmy w Kielcach pierwszą infolinię w całości poświęconą zasadom poprawnego segregowania odpadów. Od poniedziałku do piątku w godzinach 12.00-16.00 na mieszkańców Kielc pod numerem 0-8000-33-44-5 czeka doświadczone i dobrze przygotowane do wszelkich pytań ekipa ENERIS. Infolinia jest dobrym rozwiązaniem, również dla osób o ograniczonej mobilności czy wykluczonych cyfrowo.

Biura Obsługi Klienta

Nasza ogólnopolska struktura pozwala na optymalizację działań zarówno pod względem organizacyjnym, jak i kosztowym. Dla wygody mieszkańców, dla których prowadzimy odbiór odpadów komunalnych, uruchomiliśmy lokalne Biura Obsługi Klienta umożliwiające zgłaszanie potrzeb i oczekiwań, a także zamawianie usług dodatkowych, m.in. wywóz gruzu i innych odpadów problemowych. Konsultanci udzielają również informacji na temat zasad prawidłowego segregowania odpadów w gospodarstwach domowych. Z biurami można kontaktować się telefonicznie, pisząc na dedykowany adres mailowy lub korzystając z formularzy kontaktowych na naszej stronie internetowej.

Przejrzyste zasady reklamacji

Obowiązuje u nas „Procedura zarządzania reklamacjami w Biurze Obsługi Klienta”, która jest dokumentem ustanawiającym tryb działania przy rozpatrywaniu reklamacji we wszystkich spółkach. Poza tym, że przestrzegamy zasad reklamacji określonych obowiązującymi przepisami, inicjujemy także działania korygujące i zapobiegawcze w celu wyeliminowania przyczyn niezadowolenia klientów dotyczących: poprawności rozliczeń, terminowości usług, jakości usług towarów, uszkodzeń urządzeń klientów, jakości obsługi w Biurach Obsługi Klienta oraz innych problemów wynikających z naszej działalności. W przypadku zasadności reklamacji, pracownik BOK ma możliwość podjęcia natychmiastowych działań naprawczych lub wdrożenia procedury działań korygujących.

8000 33 44 5

pierwsza w kraju infolinia odpadowa

ok@eneris.pl

zapytaj nas o zasady segregowania

„Segreguję – nie widzę przeszkód”

Jako pierwsi w Europie wprowadziliśmy udogodnienia dla osób niewidomych lub niedowidzących korzystających z usług naszej branży. Do tej pory ta ogromna grupa mieszkańców kraju (według GUS to nawet 1,8 mln osób), była w dużym stopniu wykluczona z sortowania odpadów. Osoby z dysfunkcjami wzroku nie były w stanie odróżnić pojemników na poszczególne frakcje odpadów. Dzięki inicjatywie ENERIS jest szansa na zmianę tej sytuacji.

W 2016 r. zainicjowaliśmy projekt „Segreguję – nie widzę przeszkód”, którego celem jest umożliwienie osobom z dysfunkcjami wzroku sortowania odpadów poprzez odpowiednie dla nich oznaczenie pojemników. Służy do tego zestaw sześciu odpowiednio przygotowanych naklejek, które cechuje szereg udogodnień przygotowanych zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego.

Naklejka posiada:

- **oznaczenie** dla wszystkich frakcji odpadów wynikających z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów,
- **wypukłe** napisy w alfabecie Braille’a,
- **wypukłe** napisy w alfabecie łącińskim,
- **kontrastowe** kolory dla osób starszych i słabowidzących,
- **wypukłe** piktogramy pomagające w odróżnieniu pojemników na poszczególne frakcje osobom z problemami w czytaniu oraz dzieciom,
- **materiał** odporny na warunki atmosferyczne i ścieranie,
- **materiał** (PET) pochodzący w 100% z recyklingu.

Z inicjatywy ENERIS została stworzona petycja w sprawie zmiany przepisów prawa dotycząca wspierania osób niepełnosprawnych w segregowaniu odpadów. Wniosek przeszedł kolejne etapy drogi legislacyjnej, a korzystne zapisy zostały wdrożone w ramach znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Projekt naklejek dla osób niewidomych prezentowany był na wielu konferencjach i warsztatach, zdobywając uznanie środowisk związanych z odpowiedzialnością biznesu.

Mieszkańcy zainteresowani otrzymaniem takiego oznakowania na pojemniki mogą zgłaszać się do naszego Biura Obsługi Klienta (ok@eneris.pl).

Od wdrożenia projektu w blisko **50 lokalizacjach** nasze specjalne naklejki pojawiły się na ponad **2 tysiącach** pojemników.

Szkolenia dla pracowników

Pracownicy naszych Biur Obsługi Klienta ze wszystkich lokalizacji są przeszkoleni z zasad współpracy z klientami z niepełnosprawnościami. Szkolenia z tego zakresu odbywały się również w ramach Akademii ENERIS, o której więcej w rozdziale „*Tworzymy unikalną wartość*” na stronie 86.

Przyjazna strona ENERIS

Nasza strona internetowa została przygotowana w taki sposób, by spełniać restrykcyjne wymagania standardu WCAG 2.0. Posiada ułatwienia dla osób słabowidzących w postaci m.in. wersji kontrastowej i możliwości szybkiego powiększania wielkości czcionki tekstów.

Niezawodni w obliczu pandemii

Od początku pandemii COVID-19 wiele instytucji i służb jest obciążonych ogromem dodatkowej pracy, aby życie w tych trudnych miesiącach mogło być bezpieczniejsze. Dotyczy to również pracowników ENERIS. Czujemy się zobligowani do wytężonej pracy w związku z sytuacją pandemiczną. Nie możemy pozwolić, aby odpady (w tym zwiększona ilość odpadów medycznych) stały się kolejnym zagrożeniem dla naszego społeczeństwa.

We wszystkich naszych spółkach wdrożona została specjalna procedura wspierająca dyrektorów lokalizacji w zbudowaniu bezpiecznego miejsca pracy, a co za tym idzie zachowaniu ciągłości zbiórki odpadów.

W Kielcach, gdzie odpowiadamy za odbiór odpadów od blisko 200 tys. mieszkańców, wprowadziliśmy szczególne środki bezpieczeństwa. Nasi pracownicy zostali podzieleni na zmiany, a okresowo pracowali tylko w godzinach nocnych. Wszystko po to, by ograniczyć kontakt kierowców i ładowaczy z mieszkańcami, zmniejszyć ryzyko zakażenia i przerwania zbiórki. W ramach uzgodnień z zamawiającym wprowadzaliśmy ograniczenia zbiórki odpadów gabarytowych, dostosowywaliśmy harmonogramy zbiórki do bieżącej dostępnej liczby pracowników.

Specjalne usługi przygotowano w porozumieniu z Gminą Piła. Tu na zlecenie samorządu w ramach dodatkowej, oddzielnej usługi odbieramy odpady komunalne od mieszkańców pozostających na kwarantannie.

Pandemia przyniosła ze sobą wzrost liczby produkowanych odpadów medycznych, których unieszkodliwianiem zajmuje się ENERIS Proeco.

Odpady medyczne stanowią szczególną kategorię. Ich utylizacja wymaga od nas spełnienia wielu wymogów, np. na unieszkodliwienie odpadów medycznych zakaźnych (czyli np. z oddziałów i szpitali „covidowych”) muszą być unieszkodliwione w ciągu 48 godzin od odbioru.¹⁾

Odpady zanieczyszczone wirusem SARS-CoV-2 po dostarczeniu do spalarni umieszcza się bezpośrednio w piecu, bez wcześniejszego mieszania z innymi rodzajami odpadów. Dodatkowo przekazujący odpad jest zobowiązany do zabezpieczenia go w sposób określony w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi.

¹⁾ Czas na unieszkodliwienie odpadów zakaźnych wskazano na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 października 2016 r. w sprawie wymagań i sposobów unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych, przepis ten dotyczy wszystkich odpadów zakaźnych nie tylko przy epidemii koronawirusa. Dodatkowe wymagania dotyczące poszczególnych grup odpadów określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania odpadami medycznymi.

Zabezpieczenia naszych pracowników

W każdej naszej lokalizacji pracownicy mają nieograniczony dostęp do płynów dezynfekujących i rękawiczek. Średnio na każdego pracownika przypada 5 maseczek ochronnych dziennie. Pracownicy odbierający odpady z miejsc takich jak szpitale czy domy opieki społecznej z dużą liczbą zakażonych, czyli mający kontakt z odpadami zanieczyszczonymi wirusem SARS-CoV-2, otrzymują profesjonalne środki ochrony osobistej – kombinezony ochronne typu TYVEK, gogle ochronne, maski typu FFP2/ FFP3, maseczki chirurgiczne, przyłbice, rękawiczki ochronne, ochraniacze na buty oraz środki do dezynfekcji rąk i pomieszczeń. Ponadto zakupiliśmy ozonator do pomieszczeń i samochodów oraz wprowadziliśmy szereg czynności mających na celu zmniejszenie ryzyka zakażenia wśród pracowników biurowych.

Interweniujemy w sytuacjach kryzysowych

Chronimy środowisko na co dzień, odbierając i utylizując odpady, ale też odpowiadamy na bieżące potrzeby. Do takich należy m.in. likwidowanie dzikich wysypisk. W wielu gminach to prawdziwa bolączka. Obecny system przypisał odpowiedzialność gminom za zagospodarowanie odpadów zarówno od mieszkańców, jak i od firm. Niestety rosnące ceny za wywóz odpadów skutkowały w 2020 r. zwiększeniem liczby dzikich wysypisk w kraju. W 2019 r. zlikwidowanych zostało ponad 11 tys. dzikich wysypisk, z których wywieziono łącznie prawie 26 tys. ton odpadów komunalnych. Dotyczy to zarówno miast, jak i wsi. W szczególności narażone są obszary leśne (stąd m.in. kampania realizowana

we współpracy z Lasami Państwowymi, o czym więcej w rozdziale „*Na kształtowanie dobrych nawyków nigdy nie jest za późno*” na stronie 115).

W wielu gminach realizujemy specjalne usługi likwidacji dzikich wysypisk. Przykładem jest współpraca z Urzędem Miasta Piła, gdzie tylko w roku 2020 zebraliśmy ok. 220 ton odpadów likwidując kilkadziesiąt takich wysypisk.

Inicjujemy także akcje społecznego oczyszczania przestrzeni i sami się w nie angażujemy, czego przykładem jest akcja sprzątania terenu rezerwatu Kuźnik w Pile, kieleckiego Geoparku czy Gorzowskich Muraw (więcej w ostatnim rozdziale).

Pracownicy ENERIS wzywani są także przez władze lokalne i odpowiednie służby do interwencji powypadkowych czy po znalezieniu materiałów lub surowców potencjalnie niebezpiecznych. Takie zaufanie to dla nas odpowiedzialność i powód do dumy. W razie zagrożeń i nietypowych sytuacji dotyczących naszej dziedziny można na nas liczyć, bez względu na dzień czy godzinę.

Akcja po wypadku drogowym

Pracownicy ENERIS Proeco wzięli udział w interwencji powypadkowej. W kwietniu 2019 r. na krajowej „piątce” (DK 5) zderzyły się dwie ciężarówki. Jeden z pojazdów przewoził toksyczne substancje. W wyniku zderzenia cysterna się rozszczelniła i chemikalia wyciekły na jezdnię. Na miejscu pracowali strażacy wraz z pracownikami naszej spółki w celu zabezpieczenia zanieczyszczeń. Zebrano 45 ton skażonej substancji, którą przetransportowaliśmy do instalacji i unieszkodliwiliśmy.

Nasi pracownicy zostali wezwani do akcji przez Wydział Kryzysowy Miasta Bydgoszcz oraz Wydział Kryzysowy Starostwa Nakielskiego. Na miejscu znajdowali się również policjanci oraz przedstawiciele Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Cała akcja trwała do późnych godzin nocnych.

Wspólne działania w odpowiedzi na wyzwania

Koalicja 5 frakcji

Według sondażu IBRIŚ, przeprowadzonego w lipcu 2019 r. dla „Rzeczpospolitej”, aż 90,6% badanych Polaków segreguje śmieci.¹⁾

To doskonały wynik, jednak nie daje odpowiedzi na pytanie: ile osób robi to systematycznie i prawidłowo? Od 1 stycznia 2020 r. w całym kraju obowiązuje segregacja odpadów komunalnych na 5 frakcji – metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło, bio i odpady zmieszane. Nawet przy najlepszych chęciach, często mamy wątpliwości, gdzie wyrzucić niektóre produkty.

W 2019 r. na jednego mieszkańca przypadało średnio 332 kg zebranych odpadów komunalnych, a z gospodarstw domowych odebrano 10,8 mln ton odpadów, co stanowiło 84,5% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych. Przy takiej ilości odpadów ogromne znaczenie ma to, jak mieszkańcy segregują swoje śmieci.²⁾

Aby wesprzeć konsumentów w prawidłowej segregacji odpadów, ENERIS wspólnie z CSR Consulting zainicjowało Koalicję 5 frakcji. Jest to prokonsumencki, spójny system wspierający zbiórkę selektywną odpadów surowcowych stworzony przez 52 firmy, organizacje branżowe, samorządy i organizacje pozarządowe. Od kwietnia 2018 r. intensywnie rozwijamy tę inicjatywę.

Działania i sukcesy Koalicji 5 frakcji

- ▶ **Przygotowaliśmy ekooznakowanie opakowań**, będące jednym z narzędzi ułatwiających codzienne decyzje. Piktogramy i informacje w sposób jednoznaczny wskazują, do którego z pojemników należy wrzucić każdy z elementów opakowania.
- ▶ **Udostępniamy narzędzia edukacji** – od systemu oznakowania na pojemniki (do biur dla firm, do przestrzeni miejskiej dla samorządów), spójnego z oznakowaniem produktów, po bazę praktyk w obszarze edukacji na temat segregacji surowców.
- ▶ **Współpracujemy z samorządami** odpowiadającymi za organizację systemu zbiórki odpadów komunalnych i zachęcamy je do umieszczania spójnych symboli wypracowanych przez Koalicję na pojemnikach na odpady, materiałach informacyjnych oraz śmieciarkach.
- ▶ Jeden z koalicjantów, **Carrefour Polska, przeprowadził badania** na reprezentatywnej próbie Polaków, z których wynika, że ekooznakowania na opakowania przygotowane przez Koalicję 5 frakcji są nie tylko czytelne (98% respondentów), ale też zachęcają do segregowania (92%). W ramach badania pytano także o czytelność piktogramów

i ich użyteczność w stosunku do obecnie funkcjonujących znaków na opakowaniach (np.: trójkąt recyklingu czy koszyk na odpady). I znów 91% respondentów uznało ekooznakowanie Koalicji 5 frakcji za czytelniejsze i dające jasne wskazówki co do sposobu segregowania. Dla Koalicji te wyniki badań były zamknięciem ważnego etapu rozwoju systemu piktogramów na opakowania. Badania potwierdziły: jest potrzebny i odpowiada oczekiwaniom konsumentów.

- ▶ W czerwcu 2019 r. odbył się **pierwszy wyjazd studyjny Koalicji**, w ramach którego przedstawiciele urzędów i firm mieli okazję zwiedzić najnowocześniejszą instalację RIPOK w Promniku i nasz zakład w Kielcach. Pokazaliśmy m.in. jak działa dwukomorowa śmieciarka, opowiedzieliśmy o systemie RFID i współpracy z UM Kielce.
- ▶ **W 2019 r.** podczas targów EKOTECH w Kielcach został rozstrzygnięty konkurs dla wystawców, w ramach którego **nagrodzono Koalicję 5 frakcji**. Złoty medal jury konkursowe przyznało przede wszystkim za innowacyjność i uniwersalność rozwiązania.
- ▶ **W grudniu 2019 r.** w ramach Grupy ENERIS została powołana Fundacja Koalicja 5 frakcji. Wspólnie z CSR Consulting po ponad 2 latach przygotowaliśmy i dialogu z partnerami zostały sformalizowane dotychczasowe działania. Podstawową formą

działalności Fundacji pozostaje praca nad wprowadzeniem na opakowania systemu oznakowań i edukacja na rzecz właściwego segregowania odpadów. Jednak powołanie Fundacji pozwoli starać się o środki zewnętrzne na np. nowe narzędzia edukacyjne.

Koalicja stworzyła jednolity system ekooznakowań opakowań w postaci piktogramów, który pomaga konsumentom w prosty i jasny sposób je segregować.

¹ www.rp.pl/Spoleczenstwo/307079963-Sondaz-Polacy-twierdza-ze-segreguja-smieci.html

² GUS, Ochrona środowiska w 2019 r., 30.06.2020 r., www.stat.gov.pl/obszary-tematyczne/srodowisko-energia/srodowisko/ochrona-srodowiska-w-2019-roku,12,2.html

zrównoważonego rozwoju

- ▶ W ramach Koalicji w lutym 2020 roku wydaliśmy **pierwszy w kraju poradnik na temat altan na odpady**. Stał się on przyczynkiem do rozwinięcia tematu w ramach współpracy z Izłą Architektów Rzeczpospolitej.
- ▶ **Fakty i mity** to wyjątkowa kampania, która w prosty sposób, za pomocą filmów i grafik pomaga obalić 10 najczęściej słyszanych mitów o branży komunalnej. Projekt wystartował w czerwcu 2020 r., a materiały video można obejrzeć na profilu Koalicji 5 frakcji na portalu Youtube.
- ▶ Koalicja włączyła się w działania edukacyjne **w czasie pandemii**. Specjalnie przygotowane plakaty tłumaczyły zasady bezpiecznego pozbywania się odpadów w czasie kwarantanny.
- ▶ We wrześniu 2020 r. Fundacja Koalicja 5 frakcji przystąpiła do **Polskiego Paktu Plastikowego**, części światowej inicjatywy Plastics Pact Network Fundacji Ellen MacArthur. ENERIS jest jedyną firmą branży komunalnej, która włączona będzie w dyskusje tego międzynarodowego projektu.

„ We wrześniu 2020 r. minął rok, jak Strzegom jako pierwszy w woj. dolnośląskim przystąpił do Koalicji 5 frakcji. Wszystkie kampanie informacyjno-edukacyjne prowadzone w Polsce w ramach działalności Koalicji mają bardzo dużą szansę na wielki sukces. Wspólne, wieloetapowe konsultacje społeczne (powołanie specjalnej grupy roboczej) i idące za nimi działania edukacyjne, takie jak np. wystawa „Strażnicy Planety”, organizacja ekologicznej gry miejskiej w czasie Święta Granitu Strzegomskiego czy spotkania

w sołectwach oraz planowane materiały dla szkół, mają na celu poprawę zbiórki odpadów komunalnych w gminie, a docelowo także ogólnego stanu środowiska naturalnego.

Dzięki współpracy z Koalicją 5 frakcji udało nam się przygotować edukacyjne filmy z praktycznymi wskazówkami o segregacji odpadów, w których występują także mieszkańcy naszej gminy. Materiały te może oglądać cała Polska i brać przykład z naszej gminy. ”

Jolanta Dryja

Naczelnik Wydziału Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Strzegomiu

„ Dla Anpharm PF SA udział w Koalicji 5 frakcji to okazja do współpracy w zakresie ograniczania naszego negatywnego oddziaływania na środowisko i reagowanie na bieżąco na zmieniające się wymogi formalne związane z gospodarowaniem odpadami. Bycie partnerem Koalicji to dostęp do wiedzy, poznawania problemów i potrzeb kontrahentów, uczestniczących w łańcuchu przepływu odpadów, w którym my – pracownicy Anpharm PF SA – w ramach naszych gospodarstw domowych, mamy swój udział. Materiały edukacyjne i kampanie społeczne tworzone przez ENERIS w ramach Koalicji 5 frakcji to skarbnica wiedzy, z której szeroko korzystamy w budowaniu wiedzy i świadomości naszych pracowników, kontrahentów i gości odwiedzających nasz zakład. Zaangażowanie, otwartość i realne działania ENERIS na rzecz dobra wspólnego to wyróżniki przyciągające Anpharm PF SA do bycia częścią Koalicji 5 frakcji w trosce o środowisko i z myślą o przyszłych pokoleniach. ”

Małgorzata Chamera

Anpharm Przedsiębiorstwo Farmaceutyczne SA

Dbamy o bezpieczeństwo

Kolejną naszą inicjatywą edukacyjną skierowaną do mieszkańców jest zapoczątkowana w 2018 r. i realizowana wspólnie z kieleckim Urzędem Miasta kampania „Postępuj świadomie z odpadami w Kielcach”. Celem działań jest uświadomienie kielczanom, jak w bezpieczny sposób pozbyć się pozostałości powstałych w czasie budowy czy remontu. Kampania jest odpowiedzią na liczne pożary pojemników na odpady. Okazuje się, że przyczyną tych pożarów są nie tylko podpalenia, ale także zaproszenia ognia i samozapłony, wynikające z niewłaściwego postępowania z odpadami budowlanymi. Dzięki wspólnym działaniom UM Kielce, ENERIS Surowce i partnerów (WIOŚ w Kielcach i Państwowa Straż Pożarna), każdy mieszkaniec Kielc sam może zdecydować, czy posegregowane odpady pobudowlane przywiezie do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych PSZOK, czy też zamówi usługę odbioru w firmie specjalistycznej.

Wspieramy zarządzających nieruchomościami

W 2019 r. zainicjowaliśmy wraz z naszym klientem, Urzędem Miasta Kielce, pierwszą w kraju kampanię zwracającą uwagę opinii publicznej na problem źle zaprojektowanych i użytkowanych altan na odpady. Projekt dążący do stworzenia altany idealnej opisujemy w rozdziale „*Eko-altana nasza wspólna sprawa*” na stronie 123.

.....

Stworzyliśmy pierwszy poradnik ułatwiający zbudowanie funkcjonalnej altany śmietnikowej. Wciąż niewiele jest dobrych praktyk w tym zakresie, a mieszkańcy czy administratorzy nie wiedzą, gdzie szukać wytycznych.

„**Poradnik altankowy dla mieszkańców, właścicieli posesji i administratorów**” to pierwsza w Polsce kompleksowa publikacja porządkująca wiedzę na temat systemu gospodarki odpadami i obalająca mity o segregowaniu. Pełna jest inspirujących rozwiązań związanych z projektowaniem i budowaniem altan na odpady.

Materiał został przygotowany przez ENERIS Surowce we współpracy z firmą Skanska Residential Development Poland, biurem architektonicznym A8 Architektura Piotr Lewandowski. Publikacja bazuje też na doświadczeniach Kielc, Piły czy Strzegomia.

„**Enerisowy**” kalkulator altankowy – rozwiązanie ułatwiające administratorom budynków dobranie

liczby pojemników do liczby mieszkańców czy częstotliwości odbioru poszczególnych frakcji. Nasze narzędzie przeliczające dostępne jest w naszych Biurach Obsługi Klienta.

Norma altankowa – z inicjatywy ENERIS i Izby Architektów trwają prace nad stworzeniem polskiej normy na altany na odpady.

W ramach grupy roboczej, złożonej z przedstawicieli inicjatorów oraz Związku Pracodawców Gospodarki Odpadami, Związku Deweloperów Polskich i przedstawicieli samorządów, wypracowywane są wytyczne dla architektów i zarządzających nieruchomościami, dzięki którym miejsca gromadzenia odpadów na osiedlach mają być przyjazne, higieniczne i wspierać selektywną zbiórkę surowców wtórnych.

Tworzymy unikalną wartość

Zespół ENERIS	87
Poznaj nasz zespół	88
Kultura organizacyjna	90
Rozwój i edukacja	92
Bezpieczne warunki zatrudnienia	94
Bezpieczeństwo i zdrowie naszych pracowników	94
Świadomość zasad bezpieczeństwa	96
Koalicja BHP	98
Ambasadorzy ochrony środowiska	100
Komunikacja i zaangażowanie pracowników	102

Zespół ENERIS

Nasi pracownicy są wsparciem w realizacji zadań samorządów na terenie ponad 50 gmin w Polsce, gdzie w ciągu roku odbieramy 360 tys. ton odpadów komunalnych. W ENERIS zatrudniamy ponad 1 tys. osób.

- ▶ **Pracownicy fizyczni**, którzy codziennie odbierają, transportują, segregują odpady i surowce, dbają o stan techniczny naszej liczącej ponad 300 pojazdów floty oraz dbają o czystość na ulicach miast.
- ▶ **Pracownicy biurowi**, którzy dbają o finanse, logistykę, komunikację, organizację pracy oraz zaawansowane systemy IT wspierające naszą codzienną pracę.
- ▶ **Pracownicy biur obsługi klienta**, którzy służą wsparciem i pomocą.

Rynek pracownika ewoluuje, a my w Grupie ENERIS to dostrzegamy. Na przełomie 5 lat nasze przedsiębiorstwo zmieniło się nie tylko poprzez strukturę zatrudnienia, ale także pod względem unikalnych pomysłów, doświadczeń i kompetencji naszych Pracowników. Wszystko to pozwala nam na połączenie biznesu z otaczającym nas światem:

1 008

pracowników tworzących zgrany zespół

214 kobiet

w tym znaczna liczba zajmująca stanowiska kierownicze

794 mężczyzn

w tym największa grupa to kierowcy i ładowacze

„Każdy dzień to okazja do usprawnienia naszego działania i budowania jeszcze lepszego zespołu. Obserwujemy w naszych oddziałach z roku na rok coraz większe zaangażowanie pracowników, niższą wypadkowość, lepszą obsługę klienta oraz zdecydowanie lepsze wyniki finansowe. To wszystko sprawia, że stajemy się wzorem dla innych podmiotów.

Szczególnie dumni jesteśmy ze różnicowania, wielopokoleniowości naszych pracowników oraz wysokiego procentu kobiet zarządzających ludźmi i procesami w ENERIS.

Zależy nam na rozwoju firmy, która jest pierwszym wyborem dla kandydatów zainteresowanych rozwojem w branży ochrony środowiska. Wierzymy, że zrównoważony rozwój, poszanowanie różnorodności oraz zgodność pracowników z wartościami Grupy ENERIS ma kluczowe znaczenie dla naszego sukcesu.”

Marcin J. Zarębski
Dyrektor HR

Poznaj nasz zespół

Tabela 11. Liczba pracowników zatrudnionych na umowę o pracę w podziale na płeć

	2019r.	2020r.
Łączna liczba pracowników	898	1008
Kobiety	197	214
Mężczyźni	701	794

Tabela 12. Liczba pracowników zatrudnionych na umowę o pracę w podziale na wiek

	2019r.	2020r.
Łączna liczba pracowników	898	1008
Osoby do 30 roku życia	121	165
Osoby 30-50 lat	493	580
Osoby powyżej 50 roku życia	284	263

Tabela 13. Liczba zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami

	2019r.	2020r.
Kobiety	6	3
Mężczyźni	10	13
Suma	16	16

Siłą ENERIS jest różnorodność jej pracowników. Pracują u nas trzy pokolenia, w stosunku do średniej w branży zatrudniamy stosunkowo dużo kobiet. Gwarancją różnorodności poglądów czy wyznania jest nasz Kodeks Etyki. ENERIS to miejsce, w którym swoje zawodowe cele realizują zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Przykładem jest spółka ENERIS Recupyl, w której 60% kadry

kierowniczej stanowią kobiety. Z kolei w innej naszej spółce, ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji, 62,5% osób piastujących stanowisko kierownicze to kobiety działające pod wodzą Pani Prezes Doroty Włoch. W ZGOK w Balinie odsetek ten wynosi 50%, w warszawskim biurze ENERIS – 58%, a w Altvater Piła prawie 43%. Oferujemy takie same możliwości rozwojowe kobietom

i mężczyznom. Decyzje o poziomie wynagrodzeń podejmujemy na podstawie analizy zakresu umiejętności, doświadczenia i odpowiedzialności związanych z danym stanowiskiem, a nie ze względu na płeć. Nasze podejście sprawia, że pracownicy mają poczucie równego traktowania i wiedzą, że o awansie decydują ich kompetencje.

„Wiele kobiet w naszej firmie obejmuje kierownicze stanowiska. Decyzje dotyczące awansów i obowiązków są podejmowane wyłącznie na podstawie merytorycznych przesłanek, a nie kryteriów takich jak np. płeć. Wszystkie kobiety zarządzające w ENERIS Surowce radzą sobie znakomicie z kierowaniem podległymi im pracownikami – głównie mężczyznami. Uważam, że dzięki wysokim kwalifikacjom i doświadczeniu zawodowym pań, mamy najlepszą kobiecą kadrę w męskiej branży.”

Barbara Kuricka
Kierownik składowiska
EECU w Jarosławie

Tworzymy zgrane zespoły. Najwięcej pracowników zatrudniamy w Altwater Piła, ENERIS Surowce zakład w Kielcach, ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji oraz ENERIS Surowce oddział w Tomaszowie Mazowieckim.

Tabela 14. Liczba osób zatrudnionych na umowę o pracę w podziale na spółki

	2019r.	2020r.
Altwater Piła Sp. z o.o.	234	270
ENERIS Surowce S.A.	460	485
ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o.	131	174
Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o.	28	31
ENERIS Proeco Sp. z o.o.	27	29
ENERIS Recupyl Sp. z o.o.	18	19
Suma	898	1008

W ENERIS Surowce współpracujemy również z osobami zatrudnionymi na podstawie umów cywilnoprawnych. Osoby te wykonują w naszej firmie prace projektowe, nie są naszymi stałymi pracownikami.

Tabela 15. Osoby zatrudnione na umowę inną niż umowa o pracę

	2019r.	2020r.
Zatrudnieni na podstawie umowy zlecenia	51	93

”Rozpoczyłam pracę w Grupie ENERIS jako operator ds. realizacji kontraktów w jednej ze spółek, która obsługuje gminy w zakresie odbioru odpadów. Próbowałam swoich sił również jako asystentka Zarządu Grupy. W tej chwili pełnię rolę kierownika administracji. Odpowiadam również za Zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskiem, a od 2018 r. za ochronę danych osobowych. Każde zadanie jest dla mnie nowym wyzwaniem. Ta praca daje mi mnóstwo satysfakcji, a przede wszystkim jest zgodna z moimi przekonaniami.”

Joanna Kuchmacz

Kierownik administracji,
Pełnomocnik ds. bezpieczeństwa informacji, koordynator ds. ZSZ w Balinie

Kultura organizacyjna

Kultura organizacyjna w naszej firmie, uregulowana jest w „Kodeksie Etyki” i zbudowana jest na podstawie 6 wartości:

ETYKA

- ▶ **Uczciwość i szacunek** wobec współpracowników
- ▶ **Równe** traktowanie pracowników
- ▶ **Szanowanie** zasobów firmy
- ▶ **Przestrzeganie** przez pracowników i współpracowników zasad Kodeksu Etyki w stosunku do klientów i podwykonawców.

NIEZAWODNOŚĆ

- ▶ **Rzetelność i odpowiedzialność**
- ▶ **Profesjonalizm**
- ▶ **Sumiennosc**
- ▶ **Dotrzymywanie** ustalonych terminów

ENERGIA

- ▶ **Zaangażowanie** w rozwój firmy
- ▶ **Zaangażowanie** w rozwiązywanie problemów współpracowników
- ▶ **Zaangażowanie** w pomoc klientowi
- ▶ **Zaangażowanie** w rozwiązywanie problemów społecznych i środowiskowych

REGUŁY

- ▶ **Przestrzegamy** przepisów prawa i zasad BHP
- ▶ **Postępujemy** zgodnie z biurowym savoir vivre
- ▶ **Reagujemy**, widząc łamanie zasad
- ▶ **Dbamy** o bezpieczeństwo osób i informacji
- ▶ **Jesteśmy** oszczędni i nie narażamy firmy na koszty
- ▶ **Utrzymujemy** ład i porządek

INNOWACYJNOŚĆ

- ▶ **Jesteśmy** otwarci na nowości
- ▶ **Poszerzamy** wiedzę
- ▶ **Wskazujemy** na możliwe usprawnienia
- ▶ **Szukamy** możliwości, a nie przeszkód

SYNERGIA

- ▶ **Współpracujemy** z poszczególnymi pracownikami, działami i spółkami
- ▶ **Budujemy** długofalowe relacje z klientami i organizacjami
- ▶ **Prowadzimy** otwartą komunikację, dzielimy się wiedzą i unikamy niedopowiedzeń

„Kodeks Etyki” opisuje relacje i zasady postępowania, które są fundamentem współpracy wewnątrz firmy.

Ważne dla nas zasady

- ▶ **Otwartość**, uczciwość i wzajemne zaufanie.
- ▶ **Rzeczowe**, sumienne, terminowe i zgodne z najlepszą dostępną wiedzą wykonywanie pracy.
- ▶ **Współpraca** w zespole i wzajemnie szanowanie swojego czasu i pracy.
- ▶ **Wykonywanie** zadań z zachowaniem reguł współżycia społecznego i kultury osobistej. Zapobieganie powstawaniu konfliktów w pracy, a rozwiązywanie powstałych w atmosferze rzeczowej i szczerzej rozmowy. Przyznawanie się do błędów i wyciąganie wniosków na przyszłość.
- ▶ **Zachowywanie** neutralności światopoglądu i poglądów politycznych.
- ▶ **Udzielanie** sobie zgodnych z najlepszą wolą i wiedzą porad i opinii podczas wypracowywania propozycji działań.
- ▶ **Niewykorzystywanie** środków finansowych i innych powierzonych zasobów firmy w innym celu niż dla prowadzenia działalności i realizacji celów biznesowych ENERIS.
- ▶ **Rzetelne** komunikowanie oczekiwań przez kadrę kierowniczą, omawianie efektów pracy pracowników, wspieranie i zachęcanie ich zarówno do rozwoju pracowniczego, jak i stałego ulepszania swojego stanowiska pracy, budowania efektywności i innowacyjności na każdym odcinku realizowanych zadań. Wspieranie zachowań etycznych i angażowanie się w rozwiązanie zgłaszanych nieprawidłowości czy nieetycznych sytuacji.
- ▶ **Odpowiedzialność** jednostkowa za dobre imię ENERIS, wymaganie od każdego uczciwego postępowania.
- ▶ **Niespożywanie** w godzinach pracy alkoholu i niezażywanie żadnych środków odurzających, jak również niepozostawianie w pracy pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

Rozwój i edukacja

Branża, w której działamy, stale się zmienia. Co chwilę pojawiają się w niej nowe rozwiązania i technologie. Wymaga to nieustannego podnoszenia kwalifikacji naszych pracowników na każdym szczeblu zatrudnienia.

Nasza firma systematycznie się rozwija, a wraz nią nasi pracownicy. Oferując im szkolenia i programy rozwojowe, sprawiamy, że nie tylko są lepszymi fachowcami, ale również odnoszą sukcesy, awansując na nowe stanowiska w strukturach ENERIS.

Nasze podejście do pracowników i ich rozwoju sprawia, że wielu z nich pracuje w ENERIS od dawna, praktycznie od początku jej istnienia. 27% obecnej załogi ENERIS pracuje w naszej firmie dłużej niż 5 lat.

Tabela 16. Liczba pracowników z długim stażem pracy

	31.12.2019	31.12.2020
Staż pracy dłuższy niż 5 lat	298 (27%)	325 (32%)

”Zaczynałem swoją ścieżkę zawodową w branży w 2009 r. w firmie Veolia Usługi dla Środowiska. Pracowałem wtedy na stanowisku kierowcy śmieciarki i ładowacza nieczystości stałych i byłem całkowicie nieświadomy, jak wielki wpływ na środowisko mają odpady, które codziennie wytwarzamy jako mieszkańcy. Z każdym kolejnym dniem pracy czułem się coraz bardziej odpowiedzialny za nasze środowisko.

4 lata później, kiedy awansowałem na stanowisko dyspozytora, byłem już świadomy wpływu każdego z nas na to, co dzieje się w naszym otoczeniu. Wykorzystałem tę świadomość do codziennego zarządzania podległymi mi załogami.

Kolejna zmiana mojego stanowiska nastąpiła w 2015 r. Zostałem wtedy kierownikiem działu logistyki. Dzięki firmie ENERIS pogłębiałem cyklicznie wiedzę oraz umiejętności praktyczne, które pozwalały na coraz bardziej

profesjonalne podejście do świadczenia usług gospodarowania odpadami.

Obecnie, od 2019 r., jestem managerem regionu wrocławskiego oddziału ENERIS.

Firma zapewniła mi możliwość zdobywania nowych doświadczeń. Dzięki awansom wewnątrz Grupy ENERIS mogłem poznać szczegółowo sposób działania firmy i jej ogromny wpływ na nasze środowisko naturalne.”

Jakub Łaba
Kierownik Regionu wrocławskiego
oddziału ENERIS Surowce S.A.

Plan szkoleń w ENERIS ustalany jest co roku w ramach roku budżetowego oraz na podstawie celów szkoleniowych wynikających z indywidualnej oceny rocznej.

Szkolenia prowadzone w ENERIS dzielimy na trzy kategorie:

- **obowiązkowe** – dla pracowników biurowych i fizycznych, np. szkolenie z BHP, RODO i z marki ENERIS,
- **wspólne**, ogólnofirmowe – wynikające z celów z ocen okresowych,
- **indywidualne** – związane z rozwojem i zadaniami danego pracownika.

W 2019 i 2020 r. naszym priorytetem było promowanie „Kodeksu Etyki” w całej Grupie, a także coaching managerski dla grupy pracowników z wysokim potencjałem dla organizacji. Przeprowadziliśmy w tym celu m.in. spotkania w ramach Akademii ENERIS (coroczne, 4-godzinne, obowiązkowe) kierowane do kierowców i ładowaczy. Kwestie etyki były również promowane w formie prezentacji i specjalnej gry edukacyjnej dla dyrektorów, managerów, handlowców ENERIS, a także dla pracowników biur w Kielcach, Balinie, Strzegomiu, Jaroszowie, Gorzowie Wlkp., Pile i Bydgoszczy.

W kolejnych latach planujemy skoncentrować się na rozbudowaniu wiedzy wśród grup pracowniczych i zrealizować takie działania jak akademie wiedzy księgowej, akademie ochrony środowiska, akademie managera.

Tabela 17. Średnia liczba godzin szkoleniowych

	2019 r.	2020 r.
Wszyscy pracownicy	5,07	5,23
Kobiety	3,6	4,75
Mężczyźni	1,03	0,71

Tabela 18. Liczba godzin szkoleniowych

	2019 r.	2020 r.
Łączna liczba godzin szkoleniowych	1578	1716
W tym dla kobiet	840	1140
W tym dla mężczyzn	738	576

Oceny pracownicze prowadzimy co roku i są dla nas ważnym elementem motywacji i rozwoju pracowników. Na ich podstawie opracowujemy programy szkoleniowe i dokonujemy awansów.

Tabela 19. Odsetek pracowników podlegających ocenom pracowniczym

	2019 r.	2020 r.
Łącznie	250 osób	281 osób
W tym kobiety	158 osób	168 osób
W tym mężczyźni	92 osób	113 osób

System poleceń pracowniczych

W ENERIS prowadzimy „Program poleceń nowych pracowników”, którego celem jest wzmocnienie procesów rekrutacyjnych. Pracownik zatrudniony na umowę o pracę, który poleci kandydata do pracy, otrzymuje bonus pieniężny.

Tabela 20. Łączna liczba i odsetek nowych pracowników przyjętych do pracy (zatrudnionych na podstawie umowy o pracę)

	2019 r.	2020 r.
Suma	369 osoby	404 osoby

Tabela 21. Łączna liczba pracowników, którzy odeszli z organizacji (zatrudnionych na podstawie umowy o pracę)

	2019 r.	2020 r.
Suma	315 osoby	280 osób

W obu raportowanych okresach odbywały się zwolnienia grupowe. W raportowanym okresie rotacja pracowników biurowych wyniosła 17,87%, a pracowników fizycznych 32%. Z myślą o pracownikach fizycznych podnieśliśmy płace i zmieniliśmy w części spółek system premiowania, jednak należy pamiętać, że praca w naszej branży, wymaga wiele wysiłku, odpowiedzialności a często również odporności na trudne warunki jej wykonywania.

Tabela 22. Wskaźnik rotacji (dla osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę)

	2019 r.	2020 r.
Wskaźnik rotacji¹⁾	34,42	28
Przyjęta metoda wyliczenia wskaźnika:	Całkowita liczba odejść w danym okresie w stosunku do średniej liczby pracowników w badanym okresie.	

W ENERIS Surowce analizujemy również tzw. retencję²⁾, która w 2019 r. wyniosła: 78,64% (82,13% pracownicy umysłowi, 77,18% pracownicy fizyczni). Z kolei w 2020 r. retencja wyniosła 78,56% (82,5 % pracownicy umysłowi, 76,59% pracownicy fizyczni).

¹ Łącznie pracownicy administracyjni i operacyjni.

² Przyjęta metoda wyliczenia retencji: aktualny stan osobowy / ilość osób na początku procesu mierzenia *100 (bez nowych zatrudnień).

Bezpieczne warunki zatrudnienia

Bezpieczeństwo i zdrowie naszych pracowników

Zdrowie i bezpieczeństwo pracowników to dla nas priorytet, dlatego nieustannie rozwijamy i wprowadzamy kolejne procedury bezpieczeństwa. Szkolimy i edukujemy z zakresu BHP zarówno pracowników ENERIS, jak i inne osoby mające wpływ na ich bezpieczeństwo. Zapewniamy naszej kadrze dodatkową opiekę medyczną i promujemy zdrowy styl życia.

Branża komunalna generuje jeden z najwyższych wskaźników wypadkowości, dlatego podejmujemy działania, których zadaniem jest ich analiza i poprawa. W naszej organizacji obowiązuje kultura pod hasłem „Zero wypadków”. Wymaga to jednak wspólnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo.

Chcemy stworzyć dla naszych pracowników bezpieczne miejsce pracy.

- ▶ **Zapewniamy** adekwatne do stanowiska bezpieczne stroje robocze dla pracowników fizycznych.
- ▶ **Odpowiednio** oznaczamy miejsca pracy w naszych zakładach, m.in. tablice z zasadami BHP.
- ▶ **Organizujemy** szkolenia wprowadzające z zakresu BHP dla nowych pracowników.
- ▶ **Regularnie** szkolimy nasz zespół i prowadzimy kampanie edukacyjne skupiające uwagę na zasadach bezpiecznej pracy.
- ▶ **Z myślą o pracownikach** opracowujemy filmy instruktażowe, które w przyjazny sposób wyjaśniają zasady BHP.
- ▶ **Monitorujemy** liczbę wypadków, ich przyczyny i wprowadzamy działania korygujące.
- ▶ **Uczestniczymy** w Koalicji BHP, wymieniając się wiedzą z innymi przedstawicielami branży, pracujemy nad poprawą standardów BHP
- ▶ **Zapewniamy** naszym pracownikom prywatną opiekę medyczną.

Tabela 23. Wypadki

	2019 r.	2020 r.
Liczba zatrudnionych pracowników	948	1008
Liczba wypadków lekkich	12	22
Liczba wypadków ciężkich	0	0

Tabela 24. Rodzaj i wskaźnik urazów związanych z pracą

	2019 r.	2020 r.
Łączna liczba wypadków przy pracy	12	22
Liczba wypadków śmiertelnych	0	0
Liczba wypadków ciężkich	0	0
Liczba wypadków lekkich – kobiety	0	0
Liczba wypadków lekkich – mężczyźni	12	22
Całkowita liczba osób poszkodowanych w wypadkach	12	22
Wskaźnik częstotliwości wypadków ogółem (IR)¹⁾	14,46	21,78
Wskaźnik częstotliwości wypadków dla kobiet	0	0
Wskaźnik częstotliwości wypadków dla mężczyzn	14,46	21,78
Łączna liczba dni niezdolności do pracy z tytułu wypadków przy pracy (LDR)²⁾	169,14	61,02
Wskaźnik ciężkości wypadków³⁾	99,42	24,14

¹⁾ Wskaźnik IR, liczony jako całkowita liczba osób poszkodowanych w wypadkach/zatrudnienie x 1000.

²⁾ Liczone jako wskaźnik łącznej liczby dni straconych do liczby planowanych godzin pracy pracowników w raportowanym okresie x 200000.

³⁾ Liczony jako liczba dni niezdolności do pracy z tytułu wypadku/liczba wypadków.

Stale podnoszenie kompetencji naszych pracowników i zwiększanie ich poczucia bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków, pozwalają w pełni realizować proces zagospodarowywania odpadów, co przekłada się na poprawę jakości życia tysięcy mieszkańców gmin, setek firm, instytucji, szpitali i innych organizacji.

Od pierwszych godzin pracy w ENERIS promowane są zasady bezpieczeństwa.

Gdy приходzimy do pracy pierwszego dnia, jesteśmy zapoznawani z oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy – zwracamy uwagę pracownika na potencjalne zagrożenia, różne dla każdego stanowiska.

Nowy pracownik otrzymuje również tzw. instrukcje stanowiskowe i zapoznaje się z nimi.

W naszej firmie w ostatnich pięciu latach nie było żadnych śmiertelnych wypadków przy pracy. W 2019 r. odnotowaliśmy 12 wypadków lekkich, a 22 w 2020 r. Dzięki naszemu podejściu i procedurom nie miały miejsca wypadki ciężkie, które narażałyby na utratę zdrowia jakiegokolwiek pracownika.

„Każdy z nas na pewno widział załogę śmieciarki w trakcie zbiórki odpadów. Proszę sobie wyobrazić warunki pracy w deszczowy dzień lub zimą. Odpady produkowane są bez względu na porę roku, a pracownicy naszej firmy zbierają odpady przez cały rok. Pokonują kilometry trasy w narażeniu na czynniki biologiczne, trudne warunki pogodowe i w bezpośrednim kontakcie z ruchem drogowym. W lokalizacjach terenowych, tj. sortowniach czy składowiskach, pracownicy muszą uważać na pojazdy ciężarowe, ładowarki oraz maszyny w ruchu. Praca przy odpadach to codzienne obcowanie z nieprzyjemnymi zapachami.

Te wszystkie czynniki powodują, że BHP w ENERIS jest szczególnym obszarem. Kładziemy duży nacisk na szkolenia pracowników przygotowujące do bezpiecznej pracy. Dbamy o komunikowanie wszelkich wypadków i niebezpiecznych zdarzeń, po to, aby wyciągać wnioski i wdrażać działania profilaktyczne.

Z pewnością wyróżniamy się na tle innych firm z branży pod kątem bogatej palety materiałów szkoleniowych. Wyprodukowaliśmy już m.in. kilkadziesiąt profesjonalnych filmów dotyczących zasad BHP na stanowiskach pracy.

Wraz z innymi przedstawicielami branży, członkami ZPGO, założyliśmy Koalicję BHP. Dzięki niej wymieniamy się doświadczeniami zarówno pozytywnymi, jak i negatywnymi, po to, aby stale podnosić poziom bezpieczeństwa i poprawiać warunki pracy wszystkich pracowników. ”

Patryk Kot
Główny specjalista ds. BHP i PPOŻ

Świadomość zasad bezpieczeństwa

Dbamy o bezpieczeństwo, nieustannie podnosząc wiedzę i świadomość naszych pracowników.

► **Filmy instruktażowe** dotyczące zasad bezpieczeństwa, np.: udzielania pierwszej pomocy w wyniku potrącenia pieszego, właściwego postępowania w przypadku pożaru czy zasad poruszania się po terenie bazy. Do września 2020 r. przygotowaliśmy 34 tego typu filmy. Są one ważną częścią budowania wiedzy o zasadach bezpieczeństwa wśród naszych pracowników. Korzystamy z nich przede wszystkim w trakcie wdrażania nowych osób do pracy w ENERIS Surowce.

► **Plakaty informacyjne** przypominające o zagrożeniach adekwatnych do stanowiska pracy, np.: kierowcy, mechanika, sortowacza, ładowacza czy operatora sprzętu.

► **Ulotki i broszury** edukacyjne na temat postępowania w sytuacji zagrożenia, np. pożaru, wypadku, awarii, bezpiecznego wsiadania i wysiadania z pojazdu oraz zasad udzielania pierwszej pomocy.

► **Szkolenia** takie jak Akademia ENERIS, obowiązkowe szkolenia prowadzone w czasie pracy przez trenerów wewnętrznych ENERIS dla pracowników fizycznych firmy. W 2019 r. tematem przewodnim było bezpieczeństwo pracy oraz „Kodeks Etyki”.

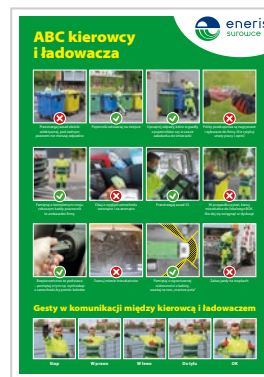
► **Szkolenia** teoretyczne i praktyczne, m.in. z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

► **Konkursy** tematyczne dotyczące zasad bezpiecznej pracy kierowcy prowadzone dla pracowników i ich rodzin.

► **Materiały** okolicznościowe dostosowane do pór roku, a w 2020 r. związane z pandemią COVID-19.

► **Stała rubryka** w gazetce ENERIS+],

► Platformy informatycznej **Near Miss** ułatwiającej zgłaszanie występujących zdarzeń niebezpiecznych w obszarze BHP.

Od marca 2020 r. regularnie prowadziliśmy kampanie na temat procedur bezpieczeństwa związanych z COVID-19, które dotyczyły m.in.:

- sposobu zakładania i noszenia maseczek przez pracowników,
- dezynfekcji miejsca pracy,
- zdejmowania i zakładania rękawic,
- zasad organizacji pracy i zachowania w biurze.

Elementem edukacji w zakresie BHP jest też działalność Sztabu Kryzysowego. Trzyosobowy zespół, we współpracy z Zarządem, od marca 2020 r. nie tylko na bieżąco monitoruje sytuację w spółkach, ale także tworzy komunikaty dla pracowników oraz wytyczne dla managerów w lokalizacjach.

Nasze instalacje odwiedzane są stale przez kooperantów, takich jak kierowcy pojazdów z odpadami z firm zewnętrznych czy odbiorcy surowców wtórnych. Aby zapewnić płynność ruchu pojazdów i bezpieczeństwo wszystkich osób przebywających na naszym terenie, szkolimy również dostawców na temat BHP i zasad bezpieczeństwa na terenie zakładów.

Dbamy też o bezpieczeństwo mieszkańców, od których odbieramy odpady, a którzy mają kontakt z naszymi samochodami. Edukujemy ich na temat:

- **zagrożeń** związanych z pracą w branży komunalnej,
- **właściwego** zachowania w przypadku zauważenia pożaru odpadów,
- **zasad** segregacji odpadów w gospodarstwach domowych,
- **zasad** postępowania z odpadami problematycznymi, np. środki chemiczne, leki i inne,
- **zasad** projektowania altanek na odpady – tworzymy wytyczne dla mieszkańców, właścicieli posesji i administratorów,
- **bezpiecznego** zachowania w pobliżu pojazdów np. śmieciarki (tzw. martwe pola),
- **postępowania** w przypadku pożaru.

Świadczenia pozapłatowe

Świadczenia skierowane są na zdrowie pracowników ENERIS Surowce:

- **bezpłatna opieka** medyczna Medicover,
- **ubezpieczenie na życie** – preferencyjne warunki dla pracowników,
- **program Multisport** – współfinansowany przez pracownika.

Promowanie zdrowia i aktywności fizycznej

W ramach Akademii ENERIS corocznie organizujemy blok tematyczny poświęcony zagadnieniom BHP. W ramach szkolenia przygotowaliśmy m.in. film o zdrowym kręgosłupie. Publikowaliśmy również w wewnętrznej gazecie dla pracowników teksty na temat ergonomii oraz zdrowego, aktywnego trybu życia. Stałe rubryki naszej publikacji dotyczą m.in. sportu. Przygotowaliśmy cykl artykułów o tym, w jaki sposób zacząć swoją przygodę z bieganiem czy z nordic walking. Poprzez promowanie naszych pracowników uprawiających wyczerpujący sport, pokazujemy, jak duże znaczenie ma aktywność fizyczna. Podobne zadanie ma też Drużyna ENERIS.

Opieka medyczna

Od listopada 2020 r. opieka medyczna oferowana jest w pakiecie podstawowym nieodpłatnie dla wszystkich pracowników biurowych i fizycznych. Dotyczy wszystkich zatrudnionych, nie tylko objętych umową o pracę.

Tabela 25. Liczba szkoleń BHP dla pracowników zatrudnionych na umowę o pracę

	2019 r.	2020 r.
Średnia liczba godzin szkoleniowych BHP	2,8	2,9
Średnia dla kobiet	0,4	0,5
Średnia dla mężczyzn	2,3	2,5

Tabela 26. Średnia liczba godzin szkoleniowych w podziale na kategorię zatrudnienia

	2019 r.	2020 r.
Kadra menadżerska (kierownicy)	0,1	0,1
Specjaliści	0,2	0,5
Pracownicy fizyczni	2,4	2,4

Koalicja BHP

Z inicjatywy ENERIS w marcu 2019 r. powołaliśmy wspólnie ze Związkiem Pracodawców Gospodarki Odpadami (ZPGO) Koalicję na rzecz bezpieczeństwa pracowników służb komunalnych (Koalicja BHP).

Powołanie Koalicji BHP wynika z sytuacji niskiej świadomości społecznej na temat charakteru pracy i zagrożeń związanych z obowiązkami kierowcy, ładowacza czy sortowacza.

Stąd Koalicja BHP działa w celu zwiększania bezpieczeństwa pracowników służb komunalnych oraz mieszkańców, od których odbierają oni odpady.

Wyznaczone cele Koalicji

- ▶ **Dzielenie** się dobrymi praktykami dotyczącymi edukacji BHP.
- ▶ **Budowanie** świadomości społeczeństwa odnośnie zagrożeń.
- ▶ **Tworzenie** i promowanie standardów zachowań kryzysowych.
- ▶ **Prowadzenie** działań edukacyjnych na temat pierwszej pomocy.

Członkowie Koalicji – firmy prywatne i w strukturach samorządowych – spotykają się co kwartał, wspólnie omawiają największe wyzwania branży i planują działania na nie odpowiadające.

Tematy Koalicji

- ▶ **Kontakt** pracowników z odpadami medycznymi i zanieczyszczonymi krwią (np. igły pochodzące z odpadów komunalnych a niezabezpieczone).
- ▶ **Rotacja** pracowników i wiążącą się z tym trudność w edukacji oraz utrwalaniu dobrych nawyków.
- ▶ **Brak wystarczającego wpływu** na przestrzeganie zasad BHP przez firmy zewnętrzne, np. te przywożące odpady na instalacje MBP czy składowiska.

W lutym 2020 r., w ramach targów EKOTECH, miała miejsce pierwsza konferencja zorganizowana przez Koalicję BHP pt. „Wyzwanie – bezpieczni w pracy! Pierwsza konferencja służb BHP branży komunalnej”. W jej trakcie rozmawialiśmy m.in. na temat prawa BHP w branży komunalnej oraz świadomości bezpieczeństwa wśród pracowników i mieszkańców.

W ramach Koalicji BHP od początków pandemii COVID-19 w Polsce wymienialiśmy się wiedzą na temat podejmowanych środków ostrożności czy też wprowadzania nowych procedur bezpieczeństwa. Od połowy marca 2020 r. na bieżąco opracowywane są informacje uszczegóławiające zasady postępowania w dobie pandemii. Zdobytą wiedzę i doświadczeniami dzieliłiśmy się z członkami Koalicji oraz – za pośrednictwem mediów – z całym społeczeństwem.

Koalicja aktywnie współpracowała z największymi organizacjami branżowymi:

- **Polską** Izbą Gospodarki Odpadami,
- **Związkiem** Pracodawców Gospodarki Odpadami,
- **Krajową** Izbą Gospodarki Odpadami,
- **Radą** RIPOK,

tworząc listy najważniejszych wyzwań branży w związku z epidemią i wzorcowych odpowiedzi na nie.

„Postrzegam ENERIS jako jedną z najbardziej innowacyjnych firm z branży gospodarki odpadami. Strategiczne, długofalowe działania w każdej dziedzinie funkcjonowania firmy dają jej ogromną przewagę nad konkurencją. Bycie w czołówce nie jest łatwe ani proste. Wymaga wielkich nakładów, zaangażowania personelu i ciągłych chęci, by iść do przodu. ENERIS wraz ze Związkiem Pracodawców Gospodarki Odpadami (ZPGO) zainicjowała ogromnie potrzebny projekt powołania Koalicji BHP w branży komunalnej. Nikt w ostatnich kilkunastu latach nie pomyślał o bezpieczeństwie pracowników służb komunalnych w Polsce. Nikt nie dążył do stworzenia jednolitych zasad ochrony naszych pracowników, aby działania były spójne i wzmocnione współpracą firm z branży. Jest to z pewnością inicjatywa wyróżniająca ENERIS.”

Ewa Oleszycka
Starszy inspektor ds. BHP
w Eko Byś Sp. z o.o., Koalicja BHP

Ambasadorzy ochrony środowiska

Poprzez wykonywanie swojej codziennej pracy działamy na rzecz środowiska. Promujemy również wewnątrz firmy, wśród naszych współpracowników, zachowania prośrodowiskowe. Chcemy, aby każdy pracownik był ambasadorem ochrony środowiska. Zachęcamy ich do dzielenia się swoją wiedzą w ramach prowadzonych przez nas inicjatyw w lokalnych społecznościach. Umożliwiamy pracownikom angażowanie się w akcje społeczne i stale stwarzamy im możliwości do poszerzania swojej wiedzy.

Pracownicy ENERIS są zaangażowani w projekty na rzecz lokalnych społeczności. Prowadzą lekcje w szkołach, są przewodnikami na ścieżkach edukacyjnych, oprowadzają dzieci i młodzież po naszych zakładach, odstawiając kulisy swojej pracy i procesu związanego z gospodarką odpadami.

„Już na etapie wyboru studiów chciałam chronić nasze środowisko naturalne, a dzięki pracy w tak prężnie rozwijającej się firmie mogę być częścią większej sprawy i mieć wpływ na coś bardzo dla mnie ważnego. W swojej pracy zwracam szczególną uwagę na edukację najmłodszych. Cenię m.in. prowadzenie lekcji na unikatowej ścieżce ekologicznej stworzonej w naszej Grupie. Ponadto biorę czynny udział w akcjach prospołecznych, mających na celu rozwój naszej lokalnej społeczności w zakresie ekologicznego postępowania.”

Joanna Kuchmacz

Kierownik administracji,
Pełnomocnik ds. bezpieczeństwa informacji,
Koordynator ds. ZSZ w Balinie

Dla nas pracownicy ENERIS to „Strażnicy Planety”.

W 2016 r. zorganizowaliśmy kampanię informacyjną właśnie o tej nazwie. Jej celem było szerzenie wiedzy na temat misji i wyzwań stojących przed pracownikami branży komunalnej. Chcieliśmy uświadomić naszemu otoczeniu, jak ważną rolę pełnią pracownicy służb komunalnych i docenić ich. Kampanii towarzyszył film przedstawiający dzień z życia pracowników ENERIS z całej Polski pracujących przy odbiorze i recyklingu odpadów. Rok później w ramach projektu powstała mobilna wystawa fotograficzna, która była prezentowana w całej Polsce, a jej inauguracja odbyła się w Sejmie, w obecności posłów i licznie zaproszonych gości.

Niezależnie od pory roku
czy warunków atmosferycznych,
od świtu do nocy wyjeżdżamy w miasto
w dwie lub trzyosobowych ekipach.

foto: Dariusz Mikołajczyk, Albatros Pila | Pila

Sól drogowa.
Mamy jej pełne magazyny,
żeby ulice i chodniki były bezpieczne
nawet w największe mrozy i śnieżyce.

foto: Piotr Stanisławski | Gorzów Wlkp.

STRAŻNICY PLANETY

Wystawa fotograficzna

Projekty, w które się angażujemy, powstają często z inicjatywy naszych pracowników. Przykładem jest utworzenie w 2019 r. pasieki na terenie Ekologicznego Centrum Utylizacji (ECU) w Jaroszowie. Pomysł zrodził się w głowie kierowniczkii składowiska – Pani Barbary Kurickiej. Była to odpowiedź na konkretny problem: na terenie składowiska rośliny nie chciały odpowiednio się rozrastać. Pasieka miała wspomóc ich rozwój. W budowę pasieki była zaangażowana sama pomysłodawczyni oraz inni pracownicy naszej firmy. Wspólnie wybierali odpowiedni sprzęt i samodzielnie składali ule. Jako że dla Pani Barbary pszczoły są pasją od czasów dzieciństwa, podjęła ona również decyzję o rozwinięciu swoich kompetencji w tym kierunku i rozpoczęła kurs w zawodzie o kwalifikacji „Prowadzenie produkcji pszczelarskiej”.

„Dla naszej firmy liczy się ekologia, podejmowane są inicjatywy przynoszące zysk dla środowiska, niekoniecznie dla organizacji. Przykładem tego jest założona na terenie składowiska pasieka, która jest przedsięwzięciem proekologicznym mającym wspomóc wysiewane na terenie zakładu rośliny. Zysk ekonomiczny nie jest i nie będzie jej celem. Celem jest tu wzmocnienie bioróżnorodności.”

Barbara Kuricka
Kierownik składowiska w Jaroszowie

Komunikacja i zaangażowanie pracowników

Chcemy, aby nasi pracownicy, zatrudnieni w kilkunastu lokalizacjach w całej Polsce, mieli równy dostęp do informacji na temat działań firmy i jej planów. Dlatego regularnie udostępniamy im wewnętrzne publikacje.

Gazetka ENERIS+

Tworzymy i drukujemy gazetkę ENERIS+, kwartalnik dostępny we wszystkich lokalizacjach. Tematy, jakie poruszaliśmy w 2019 i 2020 r. dotyczyły m.in.:

- **budowania** zespołów i efektywnej pracy zespołowej,
- **zwiększania** świadomości na temat zagrożonych zasobów wodnych i sposobów przeciwdziałania suszy,
- **bezpieczeństwa** i higieny pracy,
- **wiadomości** z rynku w branży komunalnej.

Raport komunikacji

Raz w miesiącu wydajemy Raport Działu Komunikacji na temat ważnych dla firmy wydarzeń i projektów prowadzonych we wszystkich lokalizacjach ENERIS, w którym m.in.

- **informujemy** o aktualnych i przyszłych projektach prowadzonych w ramach komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej,
- **podsumowujemy** doniesienia medialne na temat firmy.

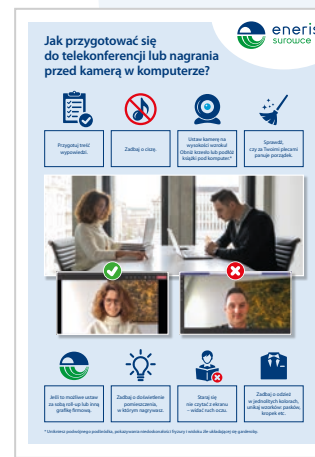
Kampanie informacyjne

- ▶ **Kampania** informacyjna o temat bezpieczeństwa danych osobowych – wspólnie z koordynatorem ds. RODO i Działem IT przygotowaliśmy zestaw kilkunastu pytań na temat przetwarzania danych osobowych. Odpowiedzi zostały zaprezentowane w formie nagrań audio. Każda osoba włączająca rano komputer otrzymywała poranną dawkę informacji.
- ▶ **Ekobiuro**, czyli zachęcanie pracowników do działań proekologicznych takich

jak współdzielenie samochodu czy oszczędzanie zasobów naturalnych.

- ▶ **Przyjazne biuro** – kampania poruszająca szerokie spektrum działań, od ochrony bezpieczeństwa w biurze poprzez poruszanie tematyki cyberbezpieczeństwa po zachęcanie do życzliwości czy też uczenia udzielania zasad pierwszej pomocy.
- ▶ **Kampania** „*Bądź profesjonalny w korespondencji biznesowej*” oraz „*Jak przygotować się do telekonferencji*”, które uczą zasad savoir vivre biurowego.

- ▶ **Szereg** kampanii dotyczących zasad właściwego segregowania odpadów.
- ▶ **Kampania** na temat zasad zachowania bezpieczeństwa w czasie pandemii i postępowania z odpadami komunalnymi oraz zużyтыми środkami ochrony osobistej.
- ▶ **Kampania** promująca przekazywanie 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego.
- ▶ **Konkursy** wiedzy w ramach corocznej Olimpiady ENERIS.

PROGRAM małych kroków

Program Małych Kroków

Chcąc poznać opinie naszych pracowników i zachęcić ich do dzielenia się swoimi pomysłami, prowadzimy wewnętrzny konkurs. Pracownicy mogą zgłaszać swoje propozycje projektów z obszaru organizacji pracy i stanowiska – możliwe do wdrożenia w firmie, uzasadnione i kosztowo opłacalne. Pragnąc docenić wysiłki i pomysły pracowników, nagradzamy każde zgłoszenie. Pracownicy otrzymują wybraną przez siebie nagrodę rzeczową. W przypadku pozytywnej rekomendacji wdrożenia pomysłu w danej spółce lub w całej Grupie – wręczana jest im dodatkowa gratyfikacja finansowa.

W Programie Małych Kroków mogą wziąć udział wszyscy pracownicy Grupy ENERIS, niezależnie od ich formy zatrudnienia. W 2019 r. wpłynęło 30 zgłoszeń, a w 2020 – 79! W każdej lokalizacji wyznaczaliśmy koordynatora wspierającego pracowników fizycznych w wypełnianiu zgłoszeń. Dzięki temu zdecydowana większość zgłoszeń była przesłana przez kierowców śmieciarek, operatorów sprzętu i osoby pracujące w sortowni (prawie 70% zgłoszeń).

Program Małych Kroków powstał, aby zachęcić pracowników do wspólnego budowania bardziej przyjaznych, bezpiecznych i funkcjonalnych stanowisk pracy oraz przestrzeni firmy, a także do tworzenia rozwiązań ograniczających koszty jej funkcjonowania.

Program wpłynął na:

- **zmniejszenie** kosztów funkcjonowania firmy,
- **zwiększenie** poziomu bezpieczeństwa,
- **zaangażowanie** pracowników w procesy decyzyjne.

Przykłady nagrodzonych rozwiązań:

- **wprowadzenie** magnetycznych czytników czasu pracy,
- **czzerwone** kartki dla mieszkańców od załóg śmieciarek wskazujące niewłaściwe segregowanie,
- **zamontowanie** leja na szkło w sortowni, przez co szkło się nie rozbija,
- **zakup** rękawic antyprzekłuciowych o podwyższonej jakości, które pomagają w bezpiecznym czyszczeniu urządzeń,
- **wyposażenie** warsztatów w dodatkowe skrzynki narzędziowe przypisane do pracownika.

Drużyna ENERIS

Od kilku lat funkcjonuje wyjątkowa inicjatywa, którą jest Drużyna ENERIS. Ma ona pomóc spotkać się na zasadach partnerskich osobom z różnych lokalizacji i stanowisk. W jej ramach powstała firmowa drużyna sportowa, która składa się z sekcji biegaczy i nordic walking.

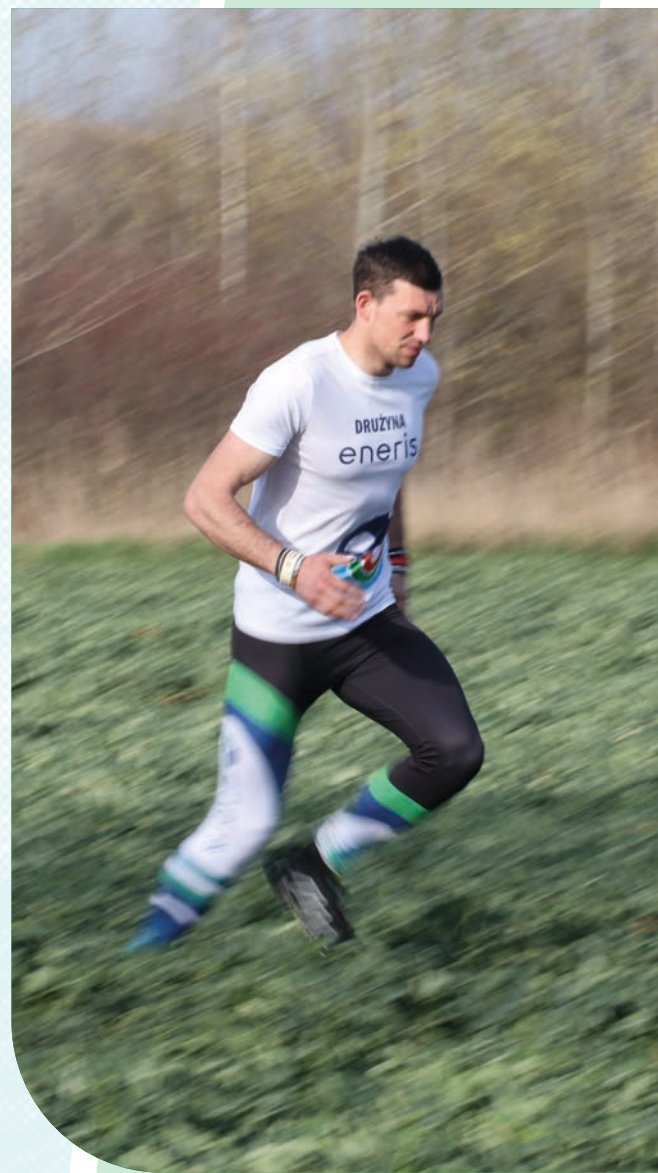
Raz w roku organizujemy wyjazd dla wszystkich chętnych pracowników z każdej naszej lokalizacji.

W 2019 r. zorganizowaliśmy wyjazd do Piły, podczas którego blisko 30 osób wzięło udział w:

- **zawodach** sportowych,
- **zajęciach** z trenerem personalnym na temat właściwości i znaczenia rozciągania przed treningiem i po nim,
- **szkoleniu** z zakresu diety dla sportowców,
- **wspólnych** wieczorach integracyjnych i zwiedzaniu lokalnej bazy ENERIS.

Wspieramy też finansowo pracowników wyróżniających się talentem sportowym, tak by mogli rozwijać swoje umiejętności w ramach profesjonalnych treningów.

”Drużyna ENERIS to dla mnie świetna okazja do integracji oraz dbałości o zdrowie i kondycję. Poznaję pracowników ENERIS z całej Polski i mam okazję zetknąć się z mnóstwem dyscyplin sportowych, które reprezentują. Podoba mi się aktywna postawa drużyny względem innych pracowników: publikacje o tematyce sportowej i zdrowotnej w gazetce pracowniczej to świetna okazja do przekazywania wiedzy i włączania innych w nasz zespół! Już niemalże «tradycją» są sportowe wyjazdy naszej drużyny – wspólny bieg, warsztaty nordic walking czy pełen aktywności wyjazd integracyjny pozwalają poczuć ducha drużyny i zaplanować kolejne, sportowe kroki.”

Bartosz Szymański,
Brygadzista operator
w EECU w Jarosławie

Wolontariat pracowniczy

Jedną z najlepszych metod integracji pracowników jest wspólna praca na rzecz dobrych idei. Stąd z otwartością witamy inicjatywy (zarówno te zgłaszane przez naszych pracowników, jak i organizowane wewnętrznie w firmie), które noszą za sobą możliwość pomocy. Przykładem jest współpraca z **Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi w Laskach** i prowadzonym przez nich Domem Dziecka

Niewidomego w Warszawie. W obu miejscach pracownicy ENERIS pomagają w pracach porządkowych (malowanie, prace ogrodowe, zakładanie kompostownika), a przy okazji świąt organizują zbiórkę środków finansowych na prezenty dla podopiecznych. W Gorzowie z kolei kwitnie wolontariat w schronisku dla zwierząt. W Pile pracownicy chętnie angażują się w prowadzone akcje sprzątnięcia miasta i pięknych terenów zielonych.

” Współpracę z ENERIS Surowce rozpoczęliśmy kilka lat temu. Spotykaliśmy się wielokrotnie. Pracownicy ENERIS m.in. zbudowali w naszym ogrodzie kompostownik, pomogli w remoncie piwnicy oraz muru otaczającego nasz teren, nauczyli nas również jak ważna jest ekologia. Nasza młodzież pokazała z kolei, jak funkcjonuje na co dzień niewidoma osoba. Dużo rozmawialiśmy i poznaliśmy rodziny pracowników firmy. Wspólnie sprzątaliśmy ogród, sadziliśmy rośliny. Dostaliśmy na święta piękne i praktyczne prezenty oraz życzliwość, która tak wiele znaczy dla niewidomych wychowanków domu dziecka. Dziękujemy bardzo i życzymy pomyślności dla wszystkich pracowników ENERIS Surowce. ”

Elżbieta Bochnak
Dyrektor Domu
Dziecka Niewidomego

Współpraca ze związkami zawodowymi

W ENERIS Surowce funkcjonują 3 związki zawodowe. W firmie nie obowiązują natomiast tzw. układy zbiorowe. Związki zawodowe działają w trzech lokalizacjach, a współpraca z nimi jest ważnym dla nas obszarem, który wspiera procesy zarządzania miejscem pracy, w tym kwestiami BHP. Rolą związków zawodowych jest np. opiniowanie procedur i wewnętrznych dokumentów HR. Przedstawiciele związków biorą udział m.in. w rozmowach na temat bezpieczeństwa i higieny pracy. Przykładem współpracy w 2020 r. jest udział związków zawodowych w spółce Altvater Piła w tworzeniu nowej siatki stanowisk.

Badanie wizerunku firmy

Od 2016 r. przeprowadzamy wśród pracowników cykliczne badania ankietowe opinii i wizerunku. Pytamy w nim o kwestie prowadzonej komunikacji, opinię na temat firmy i jej wizerunku, a także o preferowane benefity. Chcemy poznać potrzeby pracowników i jak najlepiej dopasować się do tych potrzeb. Badanie prowadzone jest raz w roku, odbywa się w wersji papierowej dla pracowników fizycznych i w formie on-line dla pracowników biurowych. Udział w nim jest dobrowolny. W 2019 r. frekwencja sięgała 40%.

GRÓDEK OWOCOWY

W tym ogródku rosną:

- Truskawki
- Poziołki

CZY WIESZ, ŻE:
Owoce są doskonałym źródłem witamin, minerałów oraz błonnika pokarmowego. Zawierają antyoksydanty, takie jak witaminy A, C i E oraz flawonoidy, które usuwają wolne rodniki powstające w organizmie podczas stresu czy stanów zapalnych. Owoce są także źródłem związków, które regenerują i odmładzają skórę. Owoce świeże, suszone oraz sok powinny znaleźć się każdego dnia u każdego! Owoce truskawki i porzeczki znajdują się w małych, twardych orzechkach, pestkach i owocach.

Opublikowano z fundacji...

Budujemy trwałe partnerstwa

Priorytety działań społecznych 109

Edukacja ekologiczna na pierwszym planie 110

Czym skorupka za młodu... czyli edukacja w przedszkolach 112

Gry planszowe, ekolekcje i wyzwania dla dzieci i młodzieży 113

Na kształtowanie dobrych nawyków nigdy nie jest za późno 115

Edukacja w terenie 116

Współpraca dla środowiska 118

Kreatywnie i ekologicznie 118

Siła lokalnych społeczności 121

Priorytety działań społecznych

W ENERIS czujemy się odpowiedzialni za lokalne społeczności dla których prowadzimy swoją działalność. Chcemy być „dobrym sąsiadem”, dlatego angażujemy się w rozwiązywanie lokalnych wyzwań i staramy się być wsparciem dla mieszkańców. Wsluchujemy się w ich potrzeby i aktywnie na nie odpowiadamy. Angażujemy się w lokalne projekty i sami je inicjujemy. Priorytetem jest dla nas ochrona środowiska, budowanie świadomości ekologicznej i szerzenie wiedzy na temat segregacji odpadów.

Szczególnie ważne jest dla nas działanie w partnerstwach z lokalnymi organizacjami, inicjatywami mieszkańców, instytucjami i samorządami. Współpraca daje szansę na wdrażanie trwałych, systemowych rozwiązań ukierunkowanych na dbanie o stan środowiska naturalnego oraz dobrą jakość życia społecznego wszędzie tam, gdzie jesteśmy obecni.

.....

Chcemy zwiększać świadomość ekologiczną i budować właściwe postawy społeczne w stosunku do postępowania z odpadami i segregowania surowców.

Nasze podejście do kwestii zaangażowania społecznego określa „Kodeks Etyki”, w którym zapisaliśmy zasady wyznaczające kierunek naszych działań.

- ▶ **Włączamy** społeczności lokalne w aktywną ochronę środowiska.
- ▶ **Prowadzimy** szczerzy dialog ze społecznościami lokalnymi, w szczególności z mieszkańcami i mediami.
- ▶ **Wsluchujemy** się w potrzeby lokalne i budujemy działania „szyte na wymiar”.
- ▶ **Zawsze** z szacunkiem odpowiadamy na wszelkie zapytania przedstawicieli społeczności lokalnych.
- ▶ **Dobrym** przykładem zachęcamy innych do działania.

„Wierzmy, że razem możemy więcej. Dlatego konsekwentnie rozwijamy inicjatywy parasolowe, zarówno te branżowe (jak Koalicja BHP), tematyczne (Koalicja 5 frakcji) czy lokalne (Klub Dobrego Klimatu). Punktem wyjścia do każdego nowego programu jest pytanie o potrzeby lokalne i wyzwania środowiskowe. W naszej branży często problemy leżą dosłownie na ulicy. Naszym zadaniem jest znaleźć partnera społecznego, z którym wspólnie nie tylko je rozwiążemy, ale też zaangażujemy w to mieszkańców. Tylko wtedy zmiany, i te w aspekcie ekologicznym i te w mentalności, będą trwałe. Działanie w partnerstwie daje też możliwość wypracowywania rozwiązań problemów szerszych niż tylko tych podejmowanych przez jednostkowe organizacje oraz animowanie inicjatyw wielosektorowych.”

Magdalena Sułek-Domańska
Dyrektor ds. Komunikacji

Edukacja ekologiczna na pierwszym planie

Edukacja ekologiczna w ENERIS skupia się wokół 3 idei.

- ▶ **Redukuj** swój wpływ na środowisko.
- ▶ **Odzyskuj** tak dużo surowców, jak to możliwe.
- ▶ **Przetwarzaj** to, czego nie da się już użyć jako surowca wtórnego, można jeszcze przetworzyć w kompost, energię lub ciepło.

Poprzez realizację naszych projektów edukacyjnych chcemy dotrzeć do jak najszerszej grupy odbiorców w społecznościach lokalnych. Dlatego angażujemy się w budowanie świadomości we wszystkich grupach wiekowych – od dzieci po dorosłych mieszkańców gmin, w których prowadzimy nasze działania.

Organizujemy i prowadzimy:

- **spotkania tematyczne** dla mieszkańców,
- **stoiska edukacyjne** podczas pikników i imprez masowych,
- **zajęcia dla przedszkoli i szkół** w postaci lekcji edukacyjnych lub konkursów,
- **projekty grantowe** dla społeczności lokalnych.

Do flagowych projektów edukacji ekologicznej ENERIS należą m.in. ścieżki i gry edukacyjne stworzone z myślą o dzieciach, młodzieży oraz tak naprawdę wszystkich mieszkańcach naszych społeczności lokalnych, niezależnie od ich wieku.

Czym skorupka za młodu... czyli edukacja w przedszkolach

Wierzymy, że na ekoedukację nigdy nie jest za wcześnie, dlatego nasze działania kierujemy nawet do maluchów.

Dobieramy formę i treść do wieku odbiorców. I tak Król Surowiecki w przedstawieniu kukielkowym opowiada o „złocie ogrodnika”, które powstaje w procesie kompostowania, a wesołe bajkowe postacie zaangażują dzieci w rozmowę o elektrośmieciach. Zainteresowaniem cieszy się także przedstawienie teatralne „Najlepszy prezent”, w którym uczymy dbania o lokalną faunę i florę.

Balin: „Przedszkolak małym ekologiem”

” W naszym przedszkolu prowadzimy autorski program „Przedszkolak małym ekologiem”, wymagający partnerstwa i zaangażowania różnych instytucji i osób, które pomogą naszym wychowankom stawać się małymi ekologami. ENERIS należy do grona partnerów, którzy nas w tej misji wspierają. Pracownicy firmy spotykali się z naszymi przedszkolakami i prowadzili dla nich zajęcia i warsztaty. Jeden z przykładów to zajęcia służące uświadamianiu prawidłowego segregowania śmieci „Recykling – ze starego nowe”. Dodatkowo wiosną 2019 r. firma zamontowała w naszym ogrodzie dwa kompostowniki oraz zrealizowała ciekawe zajęcia dla wszystkich grup wiekowych, których celem było wyjaśnienie znaczenia instalacji przydomowych kompostowników jako źródła wykorzystania bioodpadów do produkcji wartościowej gleby. Dziękujemy Pani Magdalenie Sułek-Domańskiej za merytoryczne i ciekawe zajęcia, które sprawiały naszym wychowankom dużo radości i zachęciły do zakładania kompostowników w naszych ogrodach.”

Jolanta Głowacz,
Dyrektor balińskiego Przedszkola Samorządowego
im. św. Franciszka – patrona ekologów

Gry planszowe, ekolekcje i wyzwania dla dzieci i młodzieży

Im starsze dzieci, tym większe wymagania wobec formy i treści ekolekcji stoją przed nami. Stawiamy więc na zajęcia jak najbardziej interaktywne i angażujące. Wykorzystujemy metody aktywizujące, np. koła zagadek, filmy, quizy, czasem też zapraszamy młodzież, by wraz z nami organizowała gry terenowe dla całych rodzin.

Przykładem niestandardowego podejścia jest autorska strategiczna gra planszowa pod hasłem: „Działaj, współpracuj i zmieniaj swoją okolicę na lepszą”. „Ekopatrol” to szkoła dobrych nawyków ekologicznych ubrana w formę grywalizacji – konkursu zespołowego. Celem jest zachęcenie dzieci i młodzieży w wieku od 8 do 15 lat do aktywnego działania na rzecz środowiska oraz kształtowanie ich postaw ekologicznych.

.....

Gra opiera się o promowaną przez nas koncepcję redukcji–odzyskuj–przetwarzaj. Polega na utworzeniu wirtualnych ekopatrolu, czyli grup działających na rzecz środowiska. Angażuje młodzież wokół idei ochrony środowiska naturalnego oraz uczy odpowiedzialnych postaw, takich jak segregowanie odpadów oraz dbanie o lokalną faunę i florę.

” Od ponad 16 lat w naszej szkole prowadzona jest szeroka działalność proekologiczna. Jednym z partnerów, który pomaga nam poszerzać wiedzę ekologiczną wśród naszych uczniów i rodziców, jest firma Altvater z Piły. Co roku jej przedstawiciele goszczą w naszej szkole i przeprowadzają pogadankę na temat korzyści, jakie przynosi segregacja odpadów, zwłaszcza w kontekście dbania o środowisko. Nasi uczniowie i ich rodzice na zaproszenie firmy odwiedzili zakład Altvater i sortownię w Kłodzie, gdzie mieli okazję poznać cały proces sortowania odpadów. Od wielu lat zakład funduje również nagrody na zainicjowany przeze mnie szkolny konkurs ekologiczny «Śmieci mniej, Ziemi lżej», który jest prowadzony cyklicznie w naszej szkole już od siedemnastu lat. Współpraca pomiędzy szkołą a firmą Altvater jest systematyczna i realnie wpływa na świadomość ekologiczną dzieci i ich rodziców. ”

Grażyna Wrzasczak,
Nauczycielka w Szkole Podstawowej
im. Wacława Popiela w Mościskach

Piła: Mamo, Tato – Ja Wam pokażę

Altwater Piła razem z **Urzędem Gminy Pruszcz Gdański** w 2019 r. zorganizowali ekozabawę – konkurs plastyczny dla klas I–III szkół podstawowych oraz grup przedszkolnych z gminy Pruszcz Gdański. Głównym celem zabawy była edukacja na temat właściwej segregacji odpadów. Dzieci, nauczyciele oraz rodzice wspólnie tworzyli prace, które miały pokazać troskę o najbliższe środowisko. Konkurs był częścią działań edukacyjnych, które Altwater Piła realizuje jako członek Koalicji 5 frakcji.

Zwycięska szkoła otrzymała 7 rowerów do dyspozycji wszystkich uczniów. Natomiast twórcy najlepszej pracy oraz wyróżniona klasa otrzymali bilety do kina dla całej grupy. Oprócz konkursu w publicznych placówkach oświatowych zostały przeprowadzone lekcje na temat właściwej segregacji odpadów.

W sumie w zajęciach wzięło udział prawie 1 500 dzieci z 11 szkół podstawowych. Kolejne edukacyjne działania odbyły się w roku 2020, tym razem dla uczniów klas IV–VIII.

„ Altwater Piła Sp. z o.o. odbiera odpady komunalne od mieszkańców gminy Pruszcz Gdański nieprzerwanie od 1 lipca 2013 roku, czyli od momentu, w którym samorządy zostały do tego zadania zobligowane zmianami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Odbiór odpadów z liczącej 31 sołectw i ponad 30 tysięcy mieszkańców gminy wiejskiej jest dużym wyzwaniem. Od początku współpracy spółka podchodzi do zleconych jej zadań solidnie i profesjonalnie.

Podczas nieprzewidzianych sytuacji możemy zawsze liczyć na jej pomoc. Firma Altwater Piła Sp. z o.o. angażuje się również w akcje edukacyjne, skierowane do mieszkańców gminy, zwłaszcza do najmłodszych, u których wykształcenie wrażliwości na środowisko jest tak istotne. Podczas tych akcji organizowane są zajęcia edukacyjne i konkursy, które cieszą się dużym powodzeniem. ”

Magdalena Kołodziejczak
Wójt Gminy Pruszcz Gdański

Trzcianka: spotkania z dziećmi i zwiedzanie sortowni

W 2019 r. we współpracy z **Urzędem Miejskim w Trzciance** powstała idea spotkań edukacyjnych w placówkach szkolno-przedszkolnych. Pracownicy Altwater Piła prowadzili

zajęcia dla dzieci i młodzieży na temat właściwej segregacji odpadów. Dodatkowo na terenie zakładu Altwater Piła zorganizowana została wycieczka, podczas której dzieci zwiedzały plac i sortownię, a także wzięły udział w pogadance na temat ekologii i segregacji odpadów.

Na kształtowanie dobrych nawyków nigdy nie jest za późno

Zmiany prawa i wymogów wobec zasad segregowania odpadów nałożone w ostatnich latach na wszystkich mieszkańców sprawiają, że naszą ofertę kierujemy też do dorosłych. Doświadczeni trenerzy swoją wiedzą i entuzjazmem udowadniają, że sortowanie jest łatwe i daje wiele korzyści każdemu z nas. W tym wypadku najlepiej sprawdza się uczenie na przykładach. Choć wielkie pudła ze śmieciami zawsze są zaskoczeniem dla przybyłych na spotkanie mieszkańców, konieczność wspólnego ich posortowania jest najefektywniejszym sposobem uczenia prawidłowych zasad segregacji oraz kształtowania dobrych nawyków.

Ci, którzy nie mogą być obecni na spotkaniach, mogą skorzystać z rad pracowników Biura Obsługi Klienta w ramach pierwszej w kraju infolinii odpadowej lub zapoznać się z materiałami przygotowanymi przez **Koalicję 5 frakcji** (www.5frakcji.pl).

Poza spotkaniami z mieszkańcami organizujemy różnorodne kampanie społeczne. „*Zmień nawyki albo giń*” to projekt, w którym bezpośrednio wezwanie i wyrazista grafika miały na celu wywołać refleksję nad codziennymi zachowaniami w nieunikniony sposób prowadzącymi do coraz dotkliwszego w skutkach wykorzystywania środowiska i zasobów naturalnych. Konkurs

dla internautów był pełną inspiracją akcją promującą ciekawe ekonawyki, także w obszarze odpadów biodegradowalnych. Stąd współpraca z **Federacją Polskich Banków Żywności**, niekwestionowanym liderem promocji niemarnowania żywności. Z kolei **Lasy Państwowe** wspólnie z ENERIS zaangażowały się w edukowanie wszystkich

miłośników przyrody. Dzięki serii wspólnie przygotowanych plakatów i postów rozwialiśmy wątpliwości na temat tego, gdzie wrzucić nawet tak trudne odpady jak znicze, styropian czy stare zabawki.

Lasy Państwowe są też jednym z partnerów, organizowanych wiosną dla rodzin, akcji sprzątania świata. Tylko w roku 2020 w czasie akcji w piłskich lasach, na gorzowskich murawach i w kieleckim parku Kadzielnia, rezerwacie Wietrznia i Ślichowice zebrano ok. 4 tony odpadów.

Edukacja prowadzona przez ENERIS dotyczy także niebezpieczeństw związanych z odpadami. Przykładem jest program „*Postępuj*

świadomie z odpadami w Kielcach”. Organizatorami kampanii są **Urząd Miasta Kielce** oraz ENERIS Surowce, a partnerami **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska** w Kielcach i **Państwowa Straż Pożarna**. Program ma na celu znalezienie odpowiedzi na pytania: jak zachować się, widząc pożar odpadów? Jak unikać skażenia środowiska materiałami pobudowlanymi? Jak bezpiecznie pozbyć się odpadów wielkogabarytowych? W ramach kampanii zostały przygotowane m.in. specjalne plakaty dla mieszkańców, które w prosty sposób pokazują, co można zaliczyć do odpadów budowlanych.

Edukacja w terenie

Ścieżki edukacyjne

W jednej z naszych lokalizacji, w Balinie, w której w 2015 r. powstała instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, zorganizowaliśmy i stworzyliśmy ścieżkę edukacji ekologicznej dla szkół i nauczycieli.

► **Pokazujemy**, jak wiele można wyprodukować z odzyskanych surowców – ramy rowerów, oprawki do okularów, a nawet banknoty.

► **Wyjaśniamy**, jak wygląda cykl życia odpadów od produkcji przez ich przetwarzanie i odzysk.

► **Prezentujemy**, w jaki sposób w sortowni odzyskujemy surowce.

Ścieżka składa się z kilkunastu tablic informacyjnych, scenariusza lekcji, zagadek ekologicznych i certyfikatów dla uczestników. Nie brakuje również ciekawostek.

Przykładowa ścieżka edukacyjna odpowiada na pytania

- **Jak** w ciągu dnia wpływam na środowisko?
- **Jak** działa sortownia i jak przetwarza się odpady?
- **Czym** są odpady niebezpieczne i jak z nimi postępować?
- **Co** możemy wyprodukować z odpadów?
- **Jak** działa składowisko?
- **Czy** z odpadów można wytworzyć ciepło i chłód?

Do tej pory ścieżka w Balinie jest jedną z dwóch, które utworzyliśmy. Druga powstała na terenie gorzowskiego oddziału ENERIS. Planujemy zbudowanie kolejnych, także w pozostałych lokalizacjach ENERIS, m.in. na terenie naszej spółki w Kielcach.

Ścieżki mobilne

Mobilna Ścieżka Edukacji Ekologicznej ENERIS to 9 dwustronnych tablic na temat odzysku surowców, a także zachowań przyjaznych środowisku. Zainteresowani poznają m.in. skutki oddziaływania człowieka na środowisko oraz zasady sortowania odpadów, oszczędzania energii, odpowiedzialnego korzystania z zasobów naturalnych.

Forma mobilna pozwala na dotarcie do większej liczby odbiorców w całej Polsce. Dzięki uniwersalnym i dostosowanym do różnych grup wiekowych treściom, odpowiada potrzebom zarówno szkół podstawowych, gimnazjów, jak i przyciąga uwagę dorosłych.

Współpraca dla środowiska

Kreatywnie i ekologicznie

Archeologia niebiańska

W naszym podejściu skupiamy się na realnych potrzebach lokalnych społeczności. W 2017 r., kiedy w Gorzowie spłonęła katedra – jeden z najstarszych zabytków i symbol miasta – poza odbiorem oraz utylizacją odpadów wydobywanych z pogorzelniska, zorganizowaliśmy wśród mieszkańców zbiórkę surowców wtórnych na rzecz katedry.

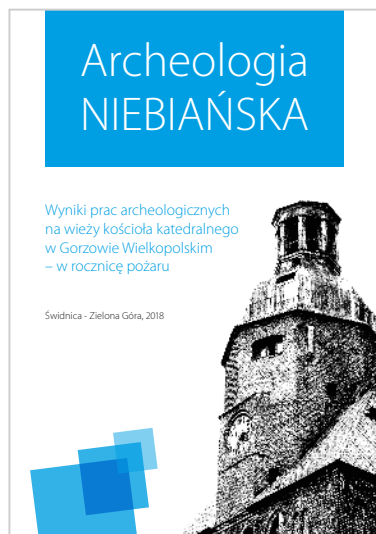
Dochód z trwającej kilka miesięcy akcji został w całości przeznaczony na fundusz odbudowy zabytku.

Na prośbę gorzowskich archeologów na terenie naszej bazy udostępniliśmy odpady wywiezione z pogorzelniska. Znalezione w nich artefakty stały się inspiracją do zorganizowania wystawy „Archeologia niebiańska”. W wyniku tej współpracy powstała swoista, pierwsza tego typu, kronika Gorzowa. Tworzą

ją cenne znaleziska, z których najstarsze datowane są na XIV wiek. Nagromadzone przez kilkaset lat w murach kościoła monety, ceramika, gazety i przedmioty codziennego użytku stanowią niezwykłą lekcję historii o mieście i jego mieszkańcach. Wystawa od 2018 r. odwiedzała kolejne miejsca w Polsce. Została zaprezentowana m.in. w Muzeum Lubuskim w Gorzowie, muzeum w Zielonej

Górze, Świdnicy i Głogowie oraz w Sanktuarium Maryjnym w Rokietnie. W sumie wystawę obejrzało około 10 tys. osób.

Ten wyjątkowy projekt realizowaliśmy w partnerstwie z **Katedrą Gorzowską, Kurią Gorzowską, Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza** i przede wszystkim **Muzeum Lubuskim**.

” W 2017 r. po pożarze w gorzowskiej Katedrze, firma ENERIS Surowce oddział Gorzów aktywnie uczestniczyła w pracach porządkowych, wspierając prowadzoną przez archeologów z gorzowskiego muzeum eksplorację na wieży świątyni. Zgromadzony podczas prac materiał przewieziono na teren gorzowskiego oddziału firmy, gdzie prowadzono dalsze badania i przeszukanie, w trakcie których znaleziono ponad tysiąc różnych artefaktów pochodzących z okresu od XIV do XX wieku! Zrozumienie i akceptacja naszych potrzeb, ich wsparcie poprzez działania organizacyjne i finansowe ze strony ENERIS przyniosły wspólny sukces w ochronie i promocji dziedzictwa kulturowego. ”

Stanisław Sinkowski
Muzeum Lubuskie

Akcja „Wymień odpady na kulturalne wypadki”

Oddział w Gorzowie i ENERIS Recupyl dołączyły dwukrotnie do akcji, w ramach której w zamian za odpady (np. makulaturę, plastik czy zużyty sprzęt elektryczny) mieszkańcy otrzymują bilety na lokalne wydarzenia sportowe i kulturalne. Akcji towarzyszą wydarzenia o charakterze edukacyjnym, w których bierzemy udział – m.in. udostępniamy stoiska edukacyjne z grą miejską na temat właściwego segregowania odpadów, w tym baterii.

Wyjaśniamy, jak istotne dla ochrony środowiska jest zbieranie zużytych baterii oraz dajemy praktyczne wskazówki na temat tego, gdzie baterie można oddawać i co może powstać z tego rodzaju odpadów. Zorganizowaliśmy też eksperymenty z ciekłym azotem oraz miareczkowaniem, co zobrazowało założenia technologii przetwarzania, stosowanej przez ENERIS Recupyl.

Dodatkowo dzieci miały okazję malować kolorowanki z ciekawostkami na temat segregacji i odzysku poszczególnych odpadów, mogły również wejść do prawdziwej śmieciarki.

Idea upcyklingu – #Nakręcony Gorzów

Inicjatywa społeczna „Gorzów to My”, Zakład Karny w Gorzowie i ENERIS wspólnie stworzyły unikatowy projekt upcyklingowy. Jego celem jest odnowienie starych czy zepsutych rowerów, po to, aby trafiły w ręce nowych właścicieli.

Rowery naprawiają i malują więźniowie. ENERIS pomaga w zbiorce jednośladów, udostępnia miejsce do ich przechowywania oraz organizuje narzędzia do naprawy.

Pięknie odnowione rowery są przekazywane osobom potrzebującym, m.in. podopiecznym lokalnego Domu Dziecka. W planach organizatorów jest też umożliwienie wypożyczania ich mieszkańcom jako darmowych rowerów miejskich.

W 2019 r. i 2020 r. w ramach akcji zostało zebranych prawie 150 starych, nieużywanych rowerów.

Akcja przyczyniła się do upowszechnienia idei upcyklingu, zmniejszenia ilości powstających odpadów w mieście oraz zbudowała solidarność społeczną na rzecz rozwoju Gorzowa Wielkopolskiego.

#NAKRECONYGORZÓW

” W trakcie organizowania naszych akcji terenowych wiele razy korzystaliśmy z pomocy firm „śmieciowych”. Śmiało można powiedzieć, że dzięki temu skala działań była zdecydowanie większa niż gdyby tej pomocy nie było. Formy wsparcia są różne i dość szerokie. Czasami wystarczy rozmowa o obowiązujących przepisach, innym razem potrzebne jest skorzystanie z technicznych zasobów, takich jak np. śmieciarka, rękawice, worki, lokal czy zasoby ludzkie.

ENERIS wyróżnia przede wszystkim otwartość na dialog z lokalnymi działaczami i – co dla nas społeczników bardzo istotne – realna chęć pomocy, przy jednoczesnym aktywnym zaangażowaniu w realizowane projekty.

Uważam, że największą wartością firmy są kompetentni ludzie w niej pracujący. Każda kooperacja zaczyna się od otwartego i pozytywnego nastawienia samych dyrektorów, z którymi współpracujemy - w naszym wypadku są to Tomasz Bielański i Roman Mikos. Kiedy masz pomysł i chęci, a obijasz się bez efektu o pokoje urzędów, to firma, która z entuzjazmem otwiera przed tobą drzwi, aby dać ci szansę, powoduje, że motywacja do działań zdecydowanie wzrasta, a i osobista wiara w koncept zostaje umocniona. Nigdy nie zostaliśmy „spławieni” bez wysłuchania nas i tego, co mamy do powiedzenia. Zawsze znalazł się czas na przedstawienie pomysłu, z którym przyszliśmy. Współpraca z ENERIS buduje i potwierdza, że walka o przyrodę i ekologię ma po prostu sens.”

Marek Rybka

Inicjatywa społeczna „Gorzów to my”

Siła lokalnych społeczności

Klub Dobrego Klimatu

Od lat angażujemy się w oddolne działania lokalnych społeczności. W efekcie zebranych doświadczeń – z inicjatywy spółki Altvater Piła i Działu Komunikacji – na początku 2020 r. powstał Klub Dobrego Klimatu.

Klub to inicjatywa nieformalna, służąca głównie do wymiany informacji, doświadczeń oraz wspólnego projektowania działań i rozwiązań, które przyczynią się do poprawy jakości życia lokalnej społeczności w zakresie gospodarki odpadami.

Klub obecnie tworzą:

- Altvater Piła
- Fundacja Pszczoła
- Fundacja Współdzielnia Piła
- Grupa Zero Waste Piła
- Młodzieżowy Strajk Klimatyczny
- Notecki Instytut UAM w Pile
- Piłski Bank Żywności
- Stowarzyszenie Jeziorcki Aktywna Wieś
- Studio K2
- Warsztatownia Piła
- ZM PRGOK

Klub Dobrego Klimatu to inicjatywa, której celem jest zintegrowanie lokalnych organizacji pozarządowych, aktywnych działaczy i instytucji pod wspólnym ekoparasolem, umożliwienie lepszej wymiany informacji i osiągnięcie efektu synergii w działaniach poszczególnych organizacji.

Celem Klubu jest też wypracowywanie rozwiązań problemów szerszych niż tylko tych podejmowanych przez jednostkowe organizacje oraz animowanie ciekawych inicjatyw lokalnych.

Stawiamy na stały rozwój, dlatego zapraszamy do współpracy organizacje pozarządowe, grupy nieformalne i indywidualnych entuzjastów działań proekologicznych.

Wsparcie WOŚP

Nasze spółki włączają się w akcje ogólnopolskie, np. takie jak Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Kielecki oddział przekazał na aukcję Orkiestry liczne materiały, np. serię obrazów przyrodniczych. Z kolei Altvater Piła zgłosił do licytacji tak kreatywne pomysły jak:

- **mównica zero waste** – mównica na kółkach zrobiona ze starej, nieużywanej beczki, idealna na wykłady, targi i inne wystąpienia,
- **„odpadowa przejażdżka”** – możliwość sprawdzenia, jak w praktyce wygląda praca ładowacza oraz czym zajmują się osoby pracujące w sortowni i na składowisku,
- **„ekolekcja”** dotycząca prawidłowej segregacji odpadów i możliwości ich ponownego wykorzystania.

„Eko-zdrowe warzywa ogrodowe”

Prowadzony przez Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi (ZGOK) w Balinie od roku 2017 program powstał, by zachęcić mieszkańców do zakładania kompostowników, zamiast oddawania odpadów bio do instalacji. Chcemy też pokazać mieszkańcom, jak uprawiać warzywa i owoce, bazując na własnym kompoście. Projekt realizujemy w partnerstwie z **Miejskim Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji w Chrzanowie** oraz firmą **PlantiCo**.

Co roku wraz z nowym motywem przewodnim zwracamy uwagę na ważny ekologiczny temat. Edycja programu w 2019 r. odbyła się pod hasłem „Mądrze

gotuję i kompostuję – nic nie marnuję!” i miała za cel budowanie świadomości na temat niemarnowania żywności.

W czasie wydarzenia na chrzanowskim rynku mieszkańcy poznawali zasady budowy kompostownika, uprawy warzyw, owoców i kwiatów na tym naturalnym nawozie. Nie zabrakło również istotnego elementu, czyli działań edukacyjnych dla najmłodszych. Nasi pracownicy przeprowadzili zajęcia dla przedszkolaków balińskiej placówki im. św. Franciszka. Dzieci uczyły się ekologii, oglądając przedstawienie o „skarbie ogrodnika”, jak nazywany jest potocznie kompost, a także rozmawiały na temat tego, skąd biorą się odpady biodegradowalne, co można z nimi zrobić, by były użyteczne i przyjazne

dla środowiska. Finałem spotkania było uroczyste zainaugurowanie użytkowania przedszkolnych kompostowników ufundowanych przez ZGOK.

W 2020 r. ze względu na sytuację epidemiologiczną wydarzenie zmieniło swój charakter. Wiosną zorganizowaliśmy na naszym fejsbukowym fanpage’u konkurs fotograficzny pod hasłem „Pochwal się swoim ogródkiem”, w którym zachęcaliśmy mieszkańców do fotografowania i dzielenia się swoimi zdjęciami amatorskich ogrodów, balkonów, tarasów pełnych grządek warzyw i kwiatów. Zwycięzcy, którzy zebrali największą liczbę głosów, zostali uhonorowani tytułem Ogrodnik z Pasją i nagrodami w postaci zestawów ogrodniczych.

Dodatkowo jesienią we współpracy z Domem Kultury zorganizowaliśmy pokaz filmowy, w ramach którego zaprezentowaliśmy przygotowany wraz z Fundacją Pszczoła film instruktażowy „Jak zrobić i użytkować kompostownik” oraz nagrodzony wieloma nagrodami film „Młodość”.

” Współpraca Domu Kultury z takim partnerem jak ENERIS Surowce pozwala poszerzyć zasięg działalności o nowe możliwości. Chodzi tu przede wszystkim o szeroko rozumianą edukację ekologiczną. Kooperacja taka może zapewnić dostęp do wiedzy, ale również – jak w przypadku jednego ze wspólnych projektów – bezpłatny dostęp do kultury. Konkludując: dwa tak różne podmioty mogą ze sobą ściśle współdziałać, a korzyści są podwójne – rozwój kulturalny i ekologiczny odbiorcy. ”

Konrad Wicher
Kierownik Działu Promocji i Organizacji Widowni
Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji
w Chrzanowie

Eko-altana nasza wspólna sprawa

Jedną z głównych przeszkód do wdrożenia powszechnego i właściwego segregowania odpadów jest wskazywany przez mieszkańców i potwierdzony obserwacjami brak pojemników na odpady i nieestetyczne, niefunkcjonalne altany.

Potwierdzają to badania, w ramach których aż 45% ankietowanych jako powód niesegregowania odpadów podaje brak w okolicy odpowiedniej liczby pojemników.¹⁾ Z kolei według badań innej agencji 41% osób oczekuje, że altany na odpady będą wspierały edukację mieszkańców na temat segregowania poprzez umieszczone na nich tablice informacyjne.²⁾

Od 2019 r. podejmujemy kompleksowe działania mające na celu rozwiązanie tych problemów.

Wspólnie z **Urzędem Miasta Kielce** w czerwcu 2019 r. postanowiliśmy zorganizować kampanię, która miała zwrócić uwagę na współodpowiedzialność mieszkańców, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych za utrzymanie czystości w altanach. W kampanii poruszano również temat dostępu pracowników firm komunalnych do miejsc składowania odpadów.

W ramach kampanii zorganizowaliśmy konkurs na najładniejszą altanę śmietnikową. Był on przeznaczony dla administratorów

i zarządców nieruchomości wielorodzinnych z Kielc, którzy są odpowiedzialni za stworzenie i utrzymanie czystości w altanach na odpadki na zarządzanym terenie.

Nagrody finansowe otrzymały dwie kieleckie spółdzielnie i dwie wspólnoty mieszkaniowe. Pieniądże mogły być przeznaczone wyłącznie na zagospodarowanie terenu spółdzielni lub wspólnoty mieszkaniowej zielenią lub małą architekturą.

Z kolei w Pile temat upowszechniano w ramach akcji „Ekoaltana nasza wspólna sprawa”. Altvater Piła, Miasto Piła, **Związek Międzygminny PRGOK, Piłska Spółdzielnia Mieszkaniowa i MWiK Piła** zorganizowali razem cykl wydarzeń – wspólne porządkowali altany (mycie, zbieranie odpadów wokół wiat, drobne naprawy, nasadzenia pnących roślin, krzewów), prowadzone były konkursy z nagrodami na temat wiedzy ekologicznej, a także zorganizowano prezentację śmieciarki dwukomorowej – uczestnicy mieli możliwość obejrzenia sprzętu, zrobienia zdjęć oraz rozmowy z załogą.

Edukacji związanej z altanami towarzyszą także działania o szerszym charakterze. Przykładem jest tu tworzenie, wspólnie z **Izbą Architektów Rzeczypospolitej Polskiej**, normy na altany (strona 83) wprowadzenie do przestrzeni miejskiej naklejek dla osób niewidomych „Segreguję – nie widzę przeszkód” (strona 76) czy specjalnych skrzynek na baterie (strona 53).

1 „Polacy segregują śmieci” Żywiec Zdrój

2 Agencja badawcza Symetria 2019.

Program grantowy „Pomysły chroniące środowisko”

Poprzez realizację programu chcieliśmy, aby mieszkańcy zgłosili swoje ekopomysły na rzecz poprawy środowiska naturalnego swojej okolicy. Konkurs był adresowany do instytucji, organizacji społecznych oraz grup nieformalnych z 10 regionów Polski, w których prowadzimy naszą działalność.

W czasie dwóch edycji zgłoszono blisko 200 pomysłów! Wśród projektów, które zostały sfinansowane, znalazły się m.in.: zakładanie ogródków przedszkolnych i osiedlowych, budowanie zielonej infrastruktury przyjaznej owadom, zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży o tematyce ekologicznej.

Akcja na rzecz gorzowskiej przyrody

Bliska jest nam lokalna przyroda, dlatego nie może zabraknąć naszego zaangażowania również w akcjach sprzątania miast i okolic.

Przykładem jest współpraca z **PTTK Ziemi Gorzowskiej**, z którym przeprowadziliśmy szereg akcji na rzecz jedyne w mieście rezerwatu przyrody – Gorzowskie Murawy. I tak np. pod hasłem „*Na wiosnę zamień makulaturę na książkę o drzewach*” zorganizowaliśmy zbiórkę makulatury, a w zamian za to dostaliśmy kieszonkowe informatory o drzewach i krzewach. Jednej z akcji sprzątania tego bogatego przyrodniczo terenu towarzyszył wykład na temat zbiorowisk roślin objętych ochroną oraz rozpoznawania ciekawych gatunków roślin. Wśród sprzątających rezerwat rozlosowano bilety na mecz żużlowy **Stali Gorzów**, a także przewodniki PTTK „*Turystycznie o drzewach i krzewach*”. W efekcie kolejnych spotkań i rozmów powstał pomysł na wytyczenie i oznaczenie ścieżek pieszych w rezerwacie, powstały też edukacyjne tablice dla spacerowiczów.

Innymi przykładami są społeczne akcje ENERIS i PTTK Ziemi Gorzowskiej polegające na sprzątanii jednej z trzech rzek przepływających przez miasto. W oczyszczaniu rzeki Srebrnej zaangażowali się mieszkańcy, harcerze oraz turyści. Sprzątanie zapoczątkowało dalsze działania gorzowskiego PTTK, czyli przywrócenie terenu wzdłuż biegu rzeki oraz wytyczenie szlaku turystycznego „*Gorzowski ekstremalny szlak turystyczny – Srebrny Jar*”.

Rzeka Srebrna była sprzątana już czterokrotnie. Za każdym razem mieszkańcy znajdowali po rzucone przedmioty i pozostałości, które nie powinny się znaleźć nad brzegiem rzeki. Uczestnicy akcji (mieszkańcy Gorzowa, społecznicy i harcerze) zebrali łącznie tony śmieci, a wśród nich m.in. zużyte opony, butelki czy płyty eternitowe.

Dodatkowo bierzemy udział w akcji „*Miejskie sprzątanie*”, **inicjatywy społecznej „Gorzów to My”**, angażującej gorzowian do uporządkowania swojej okolicy.

W wyniku akcji w 2019 r. mieszkańcy zebrali ponad 10 ton odpadów: butelek, opakowań, opon, mebli, materiałów budowlanych i części samochodowych.

Grzybobranie i sprzątanie CUP

We współpracy ze **Stowarzyszeniem Mieszkańców KTBS oraz Urzędem Miasta Kielce** zorganizowaliśmy zawody w grzybobraniu połączone ze zbieraniem odpadów.

W efekcie zebrano ok. 180 kg odpadów i ok. 2 kg grzybów.

Zwycięzca zebrał 38 kg odpadów i ok. 0,5 kg grzybów, za co otrzymał nagrodę – zestaw grzybiarza (składający się z termosu, apteczki, nożyka i śniadaniówki). Po zakończeniu akcji odbył się integracyjny grill dla mieszkańców i komunalników.

ENERIS wspiera ducha sportu

Nasza współpraca ze społecznościami lokalnymi nie kończy się na działaniach ukierunkowanych wyłącznie na ochronę środowiska. Chcemy przyczynić się do rozwoju postaw zdrowego, aktywnego trybu życia mieszkańców regionów, w których funkcjonujemy. Dlatego angażujemy się w projekty i działania sportowe. Jesteśmy sponsorem regat ENERIS Challenge w Kielcach organizowanych przez **Klub Żeglarski Horn**. Wspieramy m.in. **kluby sportowe w Balinie, Pile oraz żużlowców w Gorzowie Wielkopolskim.**

Wspieramy mieszkańców w czasach pandemii COVID

Reagujemy na bieżące potrzeby elastycznie i szybko. Zdajemy sobie sprawę, że prowadzimy działalność w tych samych społecznościach, w których na co dzień żyją nasi pracownicy i ich rodziny. Dlatego gdy pojawiła się pandemia, nasza reakcja była natychmiastowa. Szybko organizowane zapasy środków ochrony osobistej służyły nie tylko w codziennej pracy, ale dzielił się nimi też np. ze strażnikami miejskimi w Kielcach.

W Balinie wspólnie z najważniejszym lokalnym medium przygotowaliśmy dla mieszkańców bezpłatne maseczki dołączane do każdej gazety. Maseczki miały nie

tylko chronić, ale też poprzez pozytywne hasło „*Bądź eko, bądź zdrow*” podtrzymać na duchu w niepewnych czasach.

Ogromnie ważna była nasza rola w zakresie dzielenia się wiedzą na temat przeciwdziałania COVID-19 z mieszkańcami. To dla nich powstawały artykuły tworzone we wsparciu pracowników BHP i Koalicji BHP. Poprzez współpracę z mediami uczyliśmy jak właściwie zakładać i zdejmować maseczki, jak bezpiecznie pozbywać się zużytych środków ochrony osobistej. W informacjach prasowych i na plakatach pisaliśmy o bezpiecznych formach kontaktu z pracownikami służb komunalnych czy zasadach oddawania odpadów w czasie kwarantanny.

O raporcie

Rok 2020 jest rokiem wyjątkowym. Większość z nas po raz pierwszy w życiu ma do czynienia z tak trudną sytuacją, jak pandemia. Nie maleją problemy środowiskowe i społeczne, które mogą przynieść ze sobą jeszcze większe wyzwania dla Europy i świata. Jednocześnie w życie wchodzi szereg zmieniających rzeczywistość biznesową ustaw i regulacji, a funkcjonowanie wielu firm i całych sektorów zostało zawieszona. Wbrew tym przeciwnościom postanowiliśmy właśnie w tym roku wydać nasz pierwszy Raport Zrównoważonego Rozwoju - właśnie po to, by podkreślić istotność problemów środowiskowych, na które staramy się kompleksowo odpowiadać.

Jest to pierwszy tego typu raport w historii ENERIS. Zawiera on głównie informacje za lata 2019–2020, ale odnosi się również do ważnych wydarzeń i informacji z całych sześciu lat historii naszej firmy.

Raport ujmuje dane dla 6 spółek wchodzących w skład ENERIS Surowce.

- ▶ **ENERIS** Surowce S.A.
- ▶ **ENERIS** Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o.
- ▶ **Altwater** Piła Sp. z o.o.
- ▶ **Zakład** Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o.
- ▶ **ENERIS** Proeco Sp. z o.o.
- ▶ **ENERIS** Recupyl Sp. z o.o.

Raport nie obejmuje pozostałych spółek wchodzących w skład Grupy ENERIS, ponieważ należą one do odrębnych sektorów Grupy: ENERIS Woda oraz ENERIS Energia.

Raport obejmuje pełne lata kalendarzowe 2019 i 2020, a za ostatni dzień raportowanego okresu przyjęliśmy 31.12.2020 r.

Raport został opracowany w oparciu o własną metodologię, która wykorzystuje wybrane wskaźniki międzynarodowego standardu raportowania GRI Standards. Wiemy, że raportowanie to wymagający proces, który należy i zdecydowanie warto rozwijać w organizacji.

Podmioty podejmujące wysiłek raportowania z roku na rok doskonalą wewnętrzne systemy agregacji danych, rozszerzają skalę raportowania i pogłębiają wiedzę pracowników wszystkich ważnych działów w firmie. Tak też jest w ENERIS Surowce, gdzie planujemy docelowo wdrożyć w pełni wytyczne GRI Standards – w kolejnym procesie raportowania. Oznacza to m.in., że przy kolejnym raportowaniu przeprowadzimy szerokie konsultacje z naszymi interesariuszami zewnętrznymi.

Tabele zawarte w raporcie

Tabela 27. Spis tabel

Nr	Opis	Nr strony
Tabela 01.	Spółki ujęte w raporcie	28
Tabela 02.	Obszary działań spółek	28
Tabela 03.	Systemy kontrolne wg elementów łańcucha wartości	43
Tabela 04.	Tonaż zebranych odpadów	47
Tabela 05.	Wyniki działania sortowni i instalacji MBP	47
Tabela 06.	Ilość odpadów surowcowych przetwarzanych w sortowniach ręcznych	47
Tabela 07.	Sprzedaż surowców	47
Tabela 08.	Ilość odpadów przyjętych do utylizacji	54
Tabela 09.	Emisje do atmosfery spółek ENERIS Surowce za 2019 r.	57
Tabela 10.	Emisje do atmosfery spółek ENERIS Surowce za 2020 r.	57
Tabela 11.	Liczba pracowników zatrudnionych na umowę o pracę w podziale na płeć	88
Tabela 12.	Liczba pracowników zatrudnionych na umowę o pracę w podziale na wiek	88
Tabela 13.	Liczba zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami	88
Tabela 14.	Liczba osób zatrudnionych na umowę o pracę w podziale na spółki	89
Tabela 15.	Osoby zatrudnione na umowę inną niż umowa o pracę	89
Tabela 16.	Liczba pracowników z długim stażem pracy	92
Tabela 17.	Średnia liczba godzin szkoleniowych	93
Tabela 18.	Liczba godzin szkoleniowych	93
Tabela 19.	Odszetek pracowników podlegających ocenom pracowniczym	93
Tabela 20.	Łączna liczba i odszetek nowych pracowników przyjętych do pracy (zatrudnionych na podstawie umowy o pracę)	93
Tabela 21.	Łączna liczba pracowników, którzy odeszli z organizacji (zatrudnionych na podstawie umowy o pracę)	93
Tabela 22.	Wskaźnik rotacji (dla osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę)	93
Tabela 23.	Wypadki	94
Tabela 24.	Rodzaj i wskaźnik urazów związanych z pracą	94
Tabela 25.	Liczba szkoleń BHP dla pracowników zatrudnionych na umowę o pracę	97
Tabela 26.	Średnia liczba godzin szkoleniowych w podziale na kategorię zatrudnienia	97
Tabela 27.	Spis tabel	127
Tabela 28.	Wskaźniki profilowe	128
Tabela 29.	Wskaźniki szczegółowe	129

Wskaźniki GRI Standards ujęte w raporcie

Tabela 28. Wskaźniki profilowe

Nr wskaźnika		Opis wskaźnika	Nr strony
GRI 102-1	GRI 102. General Disclosures 2016	Nazwa organizacji	3, 21
GRI 102-2	GRI 102. General Disclosures 2016	Opis działalności organizacji, główne marki, produkty i/lub usługi	9-17, 21-23, 26, 28-29, 65-71
GRI 102-3	GRI 102. General Disclosures 2016	Lokalizacja siedziby głównej organizacji	132 (okładka)
GRI 102-4	GRI 102. General Disclosures 2016	Lokalizacja działalności operacyjnej	28-29
GRI 102-5	GRI 102. General Disclosures 2016	Forma własności i struktura prawna organizacji	21, 24
GRI 102-6	GRI 102. General Disclosures 2016	Obsługiwane rynki	28
		Skala działalności w tym:	
		Liczba klientów	11, 17, 23
		Zasięg działania – liczba gmin obsługiwanych	23
GRI 102-7	GRI 102. General Disclosures 2016	Obsługiwana powierzchnia gmin w km ² , liczba mieszkańców gmin korzystających z efektów pracy ENERIS	23
		Informacje o flocie samochodowej realizującej usługi	23, 44
		Liczba wydanych klientom worków na odpady	23
		Ilość odbieranych odpadów komunalnych w skali roku	23
		Liczba składowisk	23
GRI 102-8	GRI 102. General Disclosures 2016	Dane dotyczące pracowników oraz innych osób świadczących pracę na rzecz organizacji	23, 87-89
GRI 102-9	GRI 102. General Disclosures 2016	Opis łańcucha dostaw	26
GRI 102-11	GRI 102. General Disclosures 2016	Wyjaśnienie, czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę ostrożności	6, 11, 25, 42
GRI 102-12	GRI 102. General Disclosures 2016	Zewnętrzne, przyjęte lub popierane przez organizację ekonomiczne, środowiskowe i społeczne deklaracje, zasady i inne inicjatywy	27, 32-35
GRI 102-13	GRI 102. General Disclosures 2016	Członkostwo w stowarzyszeniach i organizacjach	34-35, 53, 80, 98, 121
GRI 102-14	GRI 102. General Disclosures 2016	Oświadczenie kierownictwa najwyższego szczebla	3, 6-7, 9, 27, 31, 41
GRI 102-15	GRI 102. General Disclosures 2016	Opis kluczowych wpływów, szans i ryzyk	9, 25, 27, 41-42, 45, 94
GRI 102-16	GRI 102. General Disclosures 2016	Wartości organizacji, kodeks etyki, zasady i normy zachowań	6-7, 21, 90-91, 109
GRI 102-17	GRI 102. General Disclosures 2016	Mechanizmy umożliwiające uzyskanie porady dot. zachowań w kwestiach etycznych i prawnych oraz spraw związanych z integralnością organizacji	91, 93
GRI 102-18	GRI 102. General Disclosures 2016	Struktura nadzorcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ nadzorczy	24
GRI 102-40	GRI 102. General Disclosures 2016	Lista grup interesariuszy zaangażowanych przez organizację raportującą	30-31
GRI 102-41	GRI 102. General Disclosures 2016	Pracownicy objęci umowami zbiorowymi	89
GRI 102-50	GRI 102. General Disclosures 2016	Okres raportowania	126
GRI 102-51	GRI 102. General Disclosures 2016	Data publikacji ostatniego raportu (jeśli został opublikowany)	126
GRI 102-52	GRI 102. General Disclosures 2016	Cykl raportowania (raportujemy w cyklu dwuletnim)	126
GRI 102-53	GRI 102. General Disclosures 2016	Dane kontaktowe	132 (okładka)

Tabela 29. Wskaźniki szczegółowe

Nr wskaźnika		Opis wskaźnika	Nr strony
GRI 205-2	GRI 205.Przeciwdziałanie korupcji 2016	Komunikacja i szkolenia poświęcone politykom i procedurom antykorupcyjnym	93
GRI 205-3	GRI 205.Przeciwdziałanie korupcji 2016	Potwierdzone przypadki korupcji i działania podjęte w odpowiedzi na nie	Brak tego typu sytuacji w raportowanym okresie
GRI 302-1	GRI 302. Energia 2016	Zużycie energii w organizacji	56
GRI 302-4	GRI 302. Energia 2016	Redukcja zużycia energii	56
GRI 305-2	GRI 305. Emisje 2016	Łączne pośrednie emisje gazów cieplarnianych według wagi (Zakres 2 = Scope 2)	57
GRI 306-1	GRI 306. Odpady 2020	Generowanie odpadów i znaczące wpływy związane z odpadami	6-7, 11-17, 21-23
Wskaźnik własny		Masa odpadów surowcowych przekazanych do recyklingu w skali miesiąca oraz w skali roku	23
Wskaźnik własny		Wydajność instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania	23
Wskaźnik własny		Masa zutilizowanych odpadów niebezpiecznych	23
Wskaźnik własny		Masa przetworzonych baterii i akumulatorów przenośnych	23
Wskaźnik własny		Przykłady innowacji w realizacji usług i obsłudze klienta	72-74
GRI 401-1	GRI 401. Zatrudnienie 2016	Łączna liczba i odsetek nowych pracowników zatrudnionych oraz łączna liczba odejść w okresie raportowania	93
Wskaźnik własny		Liczba pracowników ze stażem pracy w firmie dłuższym niż 5 lat	93
GRI 401-2	GRI 401. Zatrudnienie 2016	Świadczenia dodatkowe (benefity) zapewniane pracownikom pełnoetatowym	97
GRI 403-6	GRI 403. Bezpieczeństwo i higiena pracy 2019	Promocja zdrowia pracowników	94-97
GRI 403-9	GRI 403. Bezpieczeństwo i higiena pracy 2019	Rodzaj i wskaźnik urazów związanych z pracą	94
GRI 404-1	GRI 404. Szkolenia i edukacja 2016	Liczba godzin szkoleniowych w roku przypadających na pracownika	93
GRI 404-2	GRI 404. Szkolenia i edukacja 2016	Programy rozwoju umiejętności menedżerskich i kształcenia ustawicznego	93
GRI 404-3	GRI 404. Szkolenia i edukacja 2016	Odsetek pracowników podlegających regularnym ocenom jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej	93
GRI 405-1	GRI 405. Różnorodność i równość szans 2016	Pracownicy w podziale na kategorie według płci, wieku, przynależności do mniejszości oraz innych wskaźników różnorodności	88

Biuro w Warszawie

ul. Koszykowa 65, 00-667 Warszawa
tel. 22 331 90 00, info@eneris.pl

Osoba kontaktowa w sprawie Raportu

magdalena.sulek@eneris.pl

www.eneris.pl

